

Årsmelding 2019

Grimstad kommune

Postadresse:

Postboks 123
4891 Grimstad

Besøksadresse:

Arendalsveien 23

Telefon 37 25 03 00

www.grimstad.kommune.no

Bilder:

Solveig Jentoft, Grimstad kommune

Microsoft-illustrasjoner,
www.microsoft.com

Grimstad kommunes visjon og verdier	4
Sammendrag	5
Ordførerens innledning til årsmeldingen	7
Politisk organisering og aktiviteter	9
Rådmannens innledning	10
Satsingsområder i kommuneplan 2015-2027	13
Befolkningsutvikling	14
Økonomisk oversikt – kommunen og sektorene	15
Likestilling og mangfold	16
Grimstad – en åpen og innovativ kommune	21
Næringsutvikling	26
Status for de store investeringsprosjektene	28
Klimaregnskap – kommunal virksomhet	31
Kultur- og oppvekstsektoren	37
Helse- og omsorgssektoren	47
Prosjektoversikt Grimstad kommune 2020	59
Samfunn- og miljøsektoren	63
Selvfinansierende tjenester	66
Stab- og støttetjenester	67
Fellesområdet	77
Finansområdet	79
Kirke og trossamfunn	81
Stikkordsregister	82

Vedlegg til Grimstad kommunes årsmelding 2019

- Driftsenhetenes årsmeldinger 2019
- Finansforvaltning
- Oppfølging av politiske vedtak per 31.12.2019
- Årsmelding for Østre Agder 2019
- KOSTRA-analyse for Grimstad kommune (Telemarksforskning)
- Årsrapport for regional koordineringsgruppe e-helse og velferdsteknologi Agder 2019
- Årsrapport for utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Aust-Agder 2019

Grimstad kommunes visjon og verdier

Visjon: Grimstad - med viten og vilje

Grimstad skal utvikles gjennom målbevisst satsing på kunnskap og skaperkraft for å møte framtidens behov. Vi vil lykkes gjennom å bli bedre til det vi allerede er best til: Vilje til samspill mellom frivillig innsats, næringsliv, kommune, stat og fylke. Dette skal gjøre Grimstad til en drivkraft i utviklingen av Sørlandet som region, og et eksempel på alt som kan oppnås med privat-offentlig partnerskap. Ved å forene krefter, skal vi klare mer enn det som forventes av en liten by.

Grimstad vil kombinere småbyens opplevelse av nærhet og tilhørighet, med mangfold og valgfrihet fra større steder. For den som ønsker begge deler, er vårt mål å skape Norges beste sted å bo: En åpen og romslig skjærgårdsby med gode muligheter for utdanning, jobb og fritid.

Grimstad kommune skal være en nøktern organisasjon som leverer solide tjenester til en voksende befolkning. Fellesskapet skal styre gjennom god samfunnsplanlegging - som også er åpen for at i en by med stor skaperkraft blir nye veier noen ganger til mens vi går.

Etiske retningslinjer

Kommunestyret har vedtatt etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Grimstad kommune. Grimstad kommune er ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester og forvalter lover og store ressurser på vegne av fellesskapet. Det er derfor viktig at holdningene og handlingene til folkevalgte og ansatte gjenspeiler en høy etisk standard. Folkevalgte og ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i samsvar med de etiske retningslinjene. Varsling gjør det mulig å rette opp kritikkverdige forhold.

Grimstad kommune bygger sin virksomhet på verdiene

- **åpenhet**
- **redelighet**
- **respekt**
- **mot**

Sammendrag

Grimstad kommune har 23 544 innbyggere per 01.01.2020. Dette er en økning på 298 innbyggere og 1,28 % i forhold til 01.01.2019. I 2018 var veksten 229 innbyggere (0,99 % i Grimstad). For landet var veksten i folketall 0,74 % i 2019.

Det er et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på 0,138 mill. kroner i 2019. Sum disposisjonsfond er 172,2 mill. kroner ved årsslutt 2019, men av disse er 52,5 mill. kroner vedtatt disponert til egne formål (flyktninger 12,5 mill. kroner, Homborsundveien 9,3 mill. kroner, lysløype Morholtsgogen 2,8 mill. kroner mv.), slik at det reelt er 119,6 mill. kroner disponibelt. Kommunen har tidligere signalisert et mål om disposisjonsfond på mer enn 110 mill. kroner. Nasjonalt ventes det svakere skatteinngang i kommunene i årene som kommer. Rådmannen anbefaler derfor å bruke av disposisjonsfondene med forsiktighet framover. Grimstad kommune har et netto driftsresultat på - 12,96 mill. kroner i 2019. Prosentvis merforbruk (resultatgrad) er - 0,4 % (sammenlignbare kommuner/KOSTRA-gruppe 13 hadde + 1,4 %). I regnskapet ble det inntektsført mer i avsetninger (fra fond) enn det som ble satt av til fond. Netto bedret dette årsresultatet med +12,8 mill. kroner. Årsresultatet ble dermed tilnærmet null (-0,14 mill. kroner).

Årsresultatet vurderes som relativt godt hensyntatt sektorenes merforbruk. Hovedårsakene er tre forhold:

- Frie inntekter (skatt/rammetilskudd/inntektsutjevning) + 19,8 mill.
- Pensjonskostnader/premieavvik + 8,6 mill.
- Netto finanskostnader (renter/renteinntekter/avdrag/utbytte) + 7,4 mill.

Samlet utgjør dette + 35,8 mill. kroner.

Sektorene har et samlet merforbruk i forhold til budsjett på 38,4 mill. kroner. Helse- og omsorgssektoren har et merforbruk på 18,1 mill. kroner, kultur- og oppvekstsektoren har et merforbruk på 20,0 mill. kroner, samfunns- og miljøsektoren har et mindreforbruk på 2,5 mill. kroner, stab og støttetjenester har et mindreforbruk på 2,7 mill. kroner. Kirke- og trossamfunn har et merforbruk på 0,7 mill. kroner. Kommunens fellesområde har et mindreforbruk på 1,3 mill. kroner. Til slutt har selvfinansierende tjenester (VAR) et merforbruk på 5,8 mill. kroner. Pga. manglende fondsinndekning, må dette gjøres opp senere regnskapsår.

Grimstad kommune hadde ved regnskapsavslutningen 31.12.19 en samlet lånegjeld på 1 802,2 mill. kroner. Inkludert i denne gjelden ligger formidlingslån fra Husbanken og lån til selvfinansierende tjenester (vann/avløp). Tilsvarende var lånegjelden 1 831,5 mill. kroner per 31.12.18. Hovedårsaken til nedgangen i gjelden er en ekstra innfrielse på 70,0 mill. kroner i gjeld i Husbanken knyttet til formidlingslån. Disse pengene ble hentet fra bundne investeringsfond, og er akkumulerte innbetalte ekstraordinære avdrag fra låntakerne gjennom årene. Den langsiktige lånegjelden (uten pensjonsforpliktelser) i Grimstad utgjør 92,6% av brutto driftsinntekter, mens lånegjelden for sammenlignbare kommuner (KOSTRA-gruppe 13) utgjør 104,5%. Grimstad kommune har altså lavere lånegjeld enn sammenlignbare kommuner. De frie inntektene er imidlertid også lavere. I 2019 var disse kr. 53 269 per innbygger i Grimstad, mens de var på kr. 55 214 i KOSTRA-gruppe 13. Selv om forskjellen ikke umiddelbart synes så stor, utgjør dette ca. 45,5 mill. kroner.

I 2019 hadde Grimstad kommune et sykefravær på 9,3 %. I 2018 var sykefraværet 8,2 %. Mål for sykefraværet i Grimstad kommune er 7 prosent.

Ordførerens innledning til årsmeldingen

Vi kan se tilbake på et innholdsrikt 2019, hvor valgkamp og kommunevalg var med på å prege det politiske arbeidet. I løpet av høsten ble det dermed også en del utskiftning i representasjon og sammensetning av råd og utvalg. Men det som forble uendret er at vi i Grimstad er heldige å ha mange engasjerte politikere som ønsker å bruke deler av fritiden sin til det beste for det samfunnet vi alle er en del av. Og det er viktig for lokaldemokratiet, og noe vi må være takknemlige for.

Lokaldemokratiet står sterkt, og det er viktig at vi alle er med og bidrar til en god samfunnsdebatt. Engasjementet er stort blant både innbyggere og politikere, men i aviser og sosiale medier kan debattklima og ytringsformer tidvis være mer karakteriserende enn argumenterende. Det vil bli en utfordring dersom sakene mister fokus og personkarakteristikken tar over. Vi må alle bidra til at debatten inviterer til bred deltakelse i ordsiftet.

2019 var et aktivt år på mange områder i Grimstad kommune, og politisk har vi hatt mange små og store saker til behandling. Store prosjekter som arbeidet med ny E18 mellom Grimstad og Dørdal vil ha avgjørende betydning for utviklingen av kommunen vår fremover, og revidering av kommunedelplanen og prosessene rundt utvikling av Gundersholmen og Torskeholmen har også hatt stort fokus.

Det engasjementet som mange viser i slike store utviklingssaker, er med på å skape en levende debatt om god samfunnsutvikling. Og vi som politikere er valgt til å ta beslutninger på vegne av fellesskapet, og må lytte og legge til rette for gode prosesser, åpenhet og innbyggerengasjement.

Vi har lagt bak oss noen krevende saker de siste årene. En av dem har det vært jobbet mye med i skolesektoren, og det er gledelig å se at arbeidet gir resultater. I desember 2019 mottok Fevik skole Aust-Agder Fylkeskommunes pris for arbeid mot mobbing, og det viser at det har vært jobbet målrettet for å skape gode og trygge læremiljø for elevene i Grimstadskolen.

Som et ledd i arbeidet med å legge til rette for en god skole for alle, vedtok kommunestyret at det skal etableres en alternativ opplæringsarena på Hommedal Skolegård. Dette tilbudet vil stå ferdig til skolestart høsten 2020, og vil gi elever som har behov for det mulighet til mestring og trivsel i andre omgivelser på gamle Landvik prestegård.

I august åpnet i4Helse ved UiA, et banebrytende samarbeid mellom kommunen og universitetet som er unikt ikke bare lokalt, men også i nasjonal sammenheng. Kommunen har flyttet deler av sin virksomhet inn på Campus, og her utvikles morgendagens helsetjenester. Og nå er også kommunens nye bemanningstjeneste i helse- og omsorgssektoren åpnet i de samme lokalene.

Klima og miljø har blitt løftet frem gjennom FNs bærekrafts mål, Regionplan Agder 2030 og her lokalt gjennom vedtatt areal- og transportplan og Klima, miljø- og energiplan for Grimstad kommune 2019-2022. Satsningene på bærekraftig utvikling av kommunen vår ble også fulgt opp med flere miljørettede vedtak i budsjett for 2020 og handlingsplanen for de kommende fire årene. Et budsjett som ble vedtatt med et historisk stort flertall, og som gir tydelige føringer for arbeidet fremover.

Det er et stort engasjement for å utvikle Grimstad som en attraktiv og næringsvennlig kommune. Som et ledd i dette arbeidet ble det høsten 2019 inngått et samarbeidsprosjekt «Grimstad hele året», der Grimstad kommune sammen med Grimstad min by, Grimstad næringsforening, Gårdeierforeningen og Grimstad Industri- og håndverkerforening skal jobbe frem delprosjekter for å utvikle kommunen vår

videre. Prosjektet har fokus på hele Grimstad hele året, og skal rapportere halvårlig til kommunestyret på det arbeidet som er gjort og planer for kommende sesong. Jeg har tro på at godt samarbeid og god dialog mellom de ulike aktørene vil ha betydning for utviklingen av kommunen og de mulighetene som ligger foran oss.

Næringslivet i Grimstad har heldigvis mange ben å stå på. Vi har handelsnæring, industri og anleggsvirksomhet, landbruk og servicenæring, maritime næringer, forsknings- og utviklingsmiljø og kulturnæring – for å nevne noe. Og vi har lyktes i å posisjonere Grimstad som et lokaliseringssted for statlige arbeidsplasser, som er et viktig supplement for et variert arbeidsmarked.

Men fremtidens arbeidsplasser blir skapt av enkeltmennesker som tør - og vil satse. Og det er en sentral oppgave for kommunen å legge forholdene til rette for både eksisterende virksomheter og nyetableringer, ved at kommunen skal være en aktiv samarbeidspartner for næringslivet.

Næringsattraktivitetsundersøkelsen som ble gjennomført i 2019 viser at Grimstad kommune skårer lavt på flere områder, og at det er en del å ta tak i for at Grimstad skal fremstå som en næringsvennlig kommune. Derfor er det nedsatt en arbeidsgruppe, hvor kommunen sammen med Grimstad næringsforening skal se på mulige grep for å øke næringsvennligheten. I skrivende stund preger krisen med koronapandemi landet vårt, og dette samarbeidet er derfor intensivert for å bistå lokalt næringsliv til å klare seg gjennom krisen.

2019 var et innholdsrikt år. Og det er lite som tyder på at årene fremover vil bli noe annerledes. Arbeidet med å sørge for orden i eget hus, både i saksbehandling og økonomistyring, videreføres også inn i denne kommunestyreperioden. Kommunen skal levere gode tjenester til våre innbyggere, samtidig som vi må sørge for at utgiftsnivået holdes på et nivå som er innenfor de vedtatte budsjettammer. Det pågår store omstillinger både innenfor skolesektoren og helsesektoren, og økonomistyring har stort fokus.

Og nå vet vi at 2020 blir et ekstra krevende år, både for lokalt næringsliv, for arbeidstakere, for alle innbyggerne våre og for kommune. Koronapandemien har snudd hverdagen vår på hodet og gitt oss en rekke nye utfordringer.

Det er da verd å glede seg over at vårt lokalsamfunn fylles med hverdagshelter. Mennesker i samfunnsskrittiske yrker og frivillige som viser omsorg og yter bistand til dem som trenger hjelp er mer synlig enn noen gang. Verdien av frivilligheten som til vanlig står så sterkt i kommunen vår, og som beriker innbyggerne gjennom innsats i frivillig arbeid året rundt, er ikke mulig å måle i penger – men er med på å skape vårt gode samfunn slik vi kjenner det. Dere er alle verd å klappe for!

Vi har mye å være takknemlige for, og jeg er optimistisk for fremtiden og utviklingen av Grimstad kommune. Med målrettet arbeid, åpenhet og tillit kan vi sammen bidra til en god utvikling av kommunen vår. Jeg har tro på at vi skal lykkes!

Beate Skretting

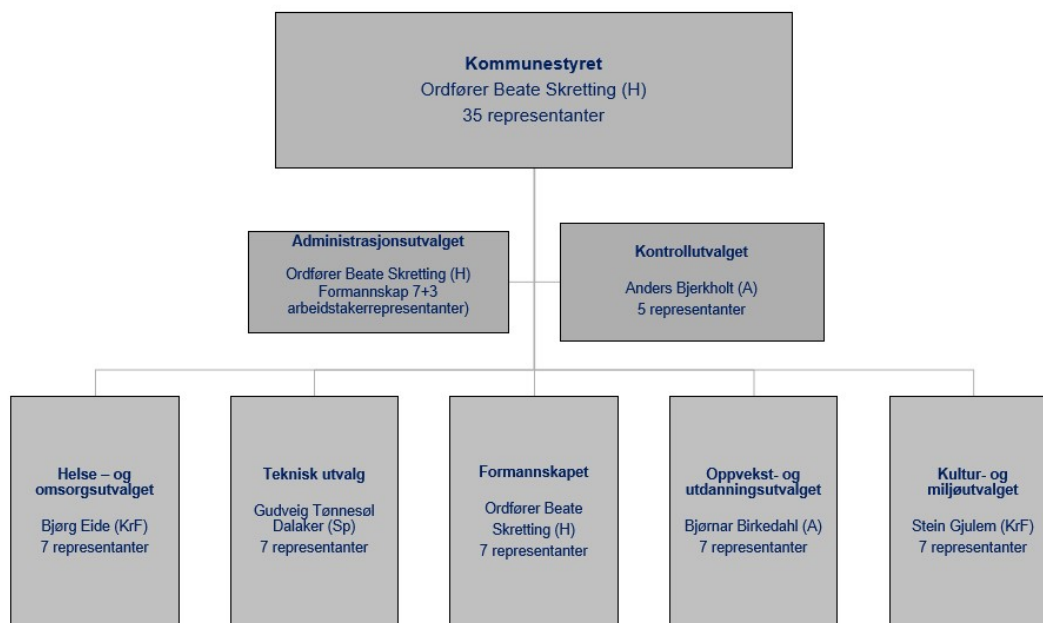

Ordfører, leder av kommunestyret, formannskapet, kommuneplanutvalget og administrasjonsutvalget

Politisk organisering og aktiviteter

Etter valget høsten 2019 ble det vedtatt følgende politiske organisering for Grimstad kommune.

Utvalgsmøter og saker 2018-2019

Utvalg	Antall møter 2018	Antall møter 2019	Antall saker 2018	Antall saker 2019
Kommunestyret	11+2*	11	165	160
Formannskapet	14	16	118	98
Teknisk utvalg	11	12	217	167
Helse- og omsorgsutvalget	9	8	54	63
Oppvekst- og utdanningsutvalget	11	8	47	46
Kultur- og miljøutvalget	9	8	63	75
Barn- og unges kommunestyre	6	5	17	20
Ungdomsrådet	9	8	23	34
Eldrerådet	9	8	25	30
Landbruksnemnda	1	0	3	
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	9	8	30	32
Administrasjonsutvalget	9	8	18	17
Valgstyret		4		11
Kommuneplanutvalget	9	10	23	15
Sakkyndig nemnd	3	6	260	292
Klagenemnda for eiendomsskatt	1	1	4	3

* Kommunestyret hadde elleve ordinære møter og to temamøter

Rådmannens innledning

Det er uvirkelig å se tilbake på 2019 når vi nå står midt i en global krisesituasjon. Kommunens kriseledelse har løpende vurdering av situasjonen, og setter i verk mange ulike tiltak for å kunne håndtere svært mange syke samtidig, redusere omfang og skjerme sårbare grupper så lang som mulig. Pr 29. mars er konsekvensene for barnehage- og skolebarn, arbeidstakere og næringsliv store og inngripende. Etter to uker med stadig mer omfattende tiltak fra regjeringen er det nesten umulig å beskrive 2019 som et krevende og utfordrende år.

Overskriften for 2019 var "Handling og gjennomføringskraft". Kommunestyret forventet at rådmannen i løpet av 2018 og 2019 skulle gjennomføre et prosjekt preget av omstilling og innovasjon med en gjennomgang av alle driftsområder. Målet var å kunne "levere tjenester med høy kvalitet, effektivt og innenfor fastsatte tidsfrister, med reduserte driftskostnader". Kommunestyret sa videre at "budsjettenes videre i handlingsperioden bør gradvis legges opp til å sikre en regnskapsmessig driftsmargin på om lag 2 % av omsetningen».

Kommuneplan, FNs bærekraftsmål og målet om å redusere andelen unge mennesker på uføretrygd lå som grunnlag for driften i 2019. Store pågående omstillingstiltak skulle videreføres for blant annet sikre effektiv organisering, styrket ledelse, ny ressursstyrings og -fordelingsmodell, digitalisering og faglige utviklingsprosjekter.

Utsiktene for 2019 var økonomisk krevende, med merforbruk innen de store sektorene og samtidig nye oppgaver som måtte løses innenfor den økonomiske rammen. Åpenhet, redelighet, respekt og mot har vært, og er, bærende verdier for å holde visjonen om "Grimstad - med viten og vilje" levende.

I løpet av 2019 ble nasjonale vedtak gjennomført i Grimstad kommune. Vi fikk på plass bemanningsfaktor i barnehagene og pedagognormen i skolen. Videre ble barnevernet styrket for å bygge opp om hovedmålet.

Tidlig på året ble Agenda Kaupang engasjert til å gjøre en økonomisk analyse av hele driften i Grimstad kommune, som en forlengelse av analyser innenfor oppvekst. Økonomianalysen pekte ut områder hvor Grimstad hadde større kostnader enn sammenlignbare kommuner. Tre arbeidsgrupper ble utfordret til å foreslå tiltak tilsvarende 60 millioner som skulle både redusere merforbruk og gi et netto driftsresultat i tråd med kommunestyret vedtak. Det var bred involvering i prosessen av tillitsvalgte, ledere og politikere i hele prosessen. Tiltakene gjennomføres i handlingsplanperioden 2020 - 2023.

Av viktige eller sentrale hendelser i løpet av året kan nevnes:

- Åpning av I4Helse, et samarbeidsprosjekt mellom universitetet, kommunene på Agder, sykehuset og næringslivet for utvikling og innovasjon i helsetjenestene. Grimstad kommune har flyttet mange av sine helsetjenester inn i I4Helsebygget som et "levende laboratorium" for utviklingsprosjekter

- Det ble etablert et samarbeidsprosjekt for Grimstad hele året mellom Grimstad næringsforening, Grimstad min by, Grimstad håndverk- og industriforening, Grimstad gårdeierforening og Grimstad kommune for å stimulere til vekst og utvikling
- Det er vedtatt ny kommunedelplan for E18 gjennom samarbeid mellom berørte kommuner i mellom Grimstad og Dørdal i Telemark
- Utviklingsprosjektene på Gunderholmen og Torskeholmen går videre og har skapt stor engasjement
- Resultatet fra kommunevalget har gitt ny politisk ledelse og ca halvparten av kommunestyremedlemmene er nye politikere. Det er gjennomført Folkevalgtprogram via KS, valget ble gjennomført etter plan. Alle politiske møter i kommunestyret og utvalg blir fra ny valgperiode dagsmøter. Ordfører, varaordfører og rådmann har vært på bli-kjent-tur til de fleste tjenesteenheter i kommunen
- Det ble gjennomført Byfest i juni, det ble en suksess som etter planen skal gjentas i 2020
- Knut Hamsuns dikterstue på Nørrholm ble åpnet for turisme i samarbeid med museet og kommunen
- Rehabilitering av Storgata barnehage og ny Markveien barnehage er ferdig og tatt i bruk
- Det er gjennomført mange besøk til bedrifter i Grimstad kommune arrangert av Næringsforeningen og kommunen
- Voksenskolen for personer med demens i Grimstad startet 5. mars 2019, og er den første av sitt slag i Norge
- Det er vedtatt en viljeserklæring for å løse felles levekårsutfordringer i Agder
- Ny arealdel til kommuneplanen er vedtatt
- Ny energi- og klimaplan er vedtatt
- Det er svært høy aktivitet i kommunen basert på antall byggesaker og igangsatte reguleringsplaner
- Egne arrangementer på biblioteket er økt med 6,7 % fra 2018 til 2019. Antallet arrangementer som andre arrangerer har økt med 10 %. I det meråpne biblioteket har 945 personer tegnet avtale, særlig studenter benytter seg av tjenesten. I 2019 leste 769 barn 9358 bøker i Sommerles-kampanjen
- Ungdomsklubben Huset har fått en solid drift med gode voksenledere og et fungerende ungdomsstyre. Det er mellom 30-50 ungdommer tilstede på åpningsdagene (tirsdag og fredag)

Internt i organisasjonen har det vært arbeidet med mange både innsparings- og utviklingsprosjekt - her kan nevnes:

- NED prosjektet, et KS initiert prosjekt for å redusere sykefraværet
- Den nye fagfornyelsen og handlingsplan mot mobbing og trakassering har vært satsingsområder i skolen
- Organisasjonstilpasning i helse og omsorg har fortsatt, og det er blant annet etablert en bemanningstjeneste
- Det er etablert interkommunalt jussnettverk med Arendal som vertskommune
- Siste kull på lederutviklingsprogrammet er ferdig
- Heltidsprosjektet videreføres
- Eiendomsmasseprosjekt, herunder kartlegging av behov for omsorgsboliger for mennesker med funksjonshemninger, utredning mulig Helsehus
- Planarbeid i helse og omsorg; Beredskapsplan, Smittevernplan, Strategisk kompetanseplan, Habilitering/rehab.plan, Plan mot vold i nære relasjoner, Aktivitetsplan for eldre
- Ombygginger på Berger Gård og GROM er gjennomført
- Rehabilitering av Vossgate
- Nytt bofelleskap på Vollekjær (privat eiet)
- Trygghetsteknologi fullt års drift ved Responssenteret

- I forlengelsen av implementering av ny rammeplan startet barnehageeier intern kompetanseheving for enhetsledere i kommunale barnehager, det er avholdt fagdag med tema var livsmestring og de yngste barna og startet plan for språkarbeid
- Barnehage og skole har startetarbeidet med fagfornyelse og ny overordnet del. De nye fagplanene skal innføres i august 2020
- Det har vært arbeidet mye med de såkalte handlingspliktene i opplæringsloven § 9a-4: å følge med, å gripe inn, å varsle, å undersøke og sette inn egnede tiltak
- Det har blitt gjennomført en *forvaltningsrevisjon* med enheten knyttet til hvordan skolene og skoleeier jobber med elevenes psykososiale skolemiljø (og barnehagemiljø)
- Det er startet et omfattende arbeid knyttet til å utvikle et nytt *kvalitetsoppfølgingssystem* som skal sikre både forsvarlig drift og utvikling for alle våre grunnskoler
- Det er utarbeidet en Strategiplan for samarbeid om språkstimulering og leselyst

Rådmannen foreslo en intern pris for 2019; en pris for tiltak som gir gevinst ved samskaping, forenkling eller innovasjon. Det ble ikke satt i gang prosesser for å dele ut en slik pris i 2019. Midt i koronapandemien opplever vi nå stor innovasjonskraft og kreativitet for å løse ting på en ny måte. I etterkant bør vi synliggjøre de smarte og bærekraftige løsningene som ble utviklet som følge av krisen.

Organisasjonen får stor støtte og oppmuntring til å stå i krevende tider. Vi har mange ferske ledere i organisasjonen, og vi arbeider med rutiner og systemer for å sikre stabilitet og forutsigbarhet.

Rådmannen er stolt over alle medarbeidere som bidrar til gode tjenester og til gode arbeidsfellesskap og takker hver og en. Det gode samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud er avgjørende for at vi sammen kan løse på de daglig og de mer ekstreme utfordringene vi står overfor.

Grimstad, 31. mars 2020

Rådmann

Satsingsområder i kommuneplan 2015-2027

Næringsutvikling

Grimstad har en sysselsettingsutvikling som er bedre enn landssnittet

- Grimstad kommune arbeider aktivt for regionalt nærings samarbeid og –utvikling
- Grimstad sentrum har attraktivt særpreg
- Grimstad utnytter sine særegne kvaliteter og muligheter
- Grimstad kommune legger til rette for innovativt, fremtidsrettet næringsliv

Universitetsbyen

Grimstad er en anerkjent universitetsby

- Grimstad kommune er et godt vertskap for Universitetet i Agder
- Grimstad er en attraktiv universitets- og studentby

Levekår og folkehelse

Grimstad har en fysisk aktiv befolkning og gode oppvekstvilkår for alle

- Grimstad har gode oppvekstvilkår for alle
- Tidligst mulig innsats for å hindre problemutvikling
- Barn og unge vokser opp med god psykisk helse
- Grimstad kommune legger til rette for at hele befolkningen kan være fysisk aktive
- Grimstad er et inkluderende samfunn på tvers av generasjoner, kulturell bakgrunn og sosiale lag

Kommunen som organisasjon

Grimstad er en åpen, innovativ kommune

- Grimstad kommune har folkevalgte og ansatte med høy etisk standard
- Grimstad kommune forvalter sine kapitalressurser på en god måte
- Grimstad er en innovativ kommune
- Grimstad kommune har tjenester med kvalitet over landssnittet
- Grimstad kommune har kompetente medarbeidere som trives på jobb
- Grimstad kommune er en aktiv samfunnsutvikler som spiller på lag med private og frivillige
- Grimstad har en bærekraftig samfunnsutvikling
- Grimstad kommune legger til rette for klimavennlig arealdisponering
- Grimstad kommune har en klimavennlig drift og forvaltning

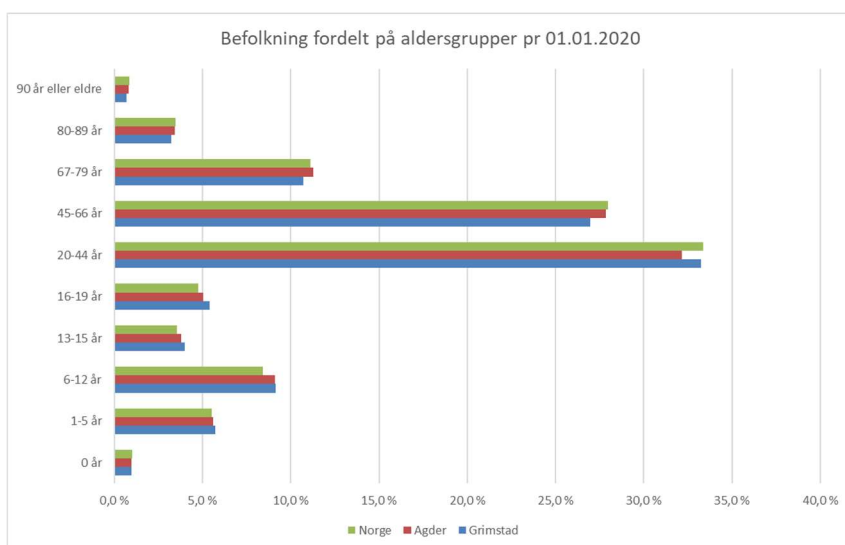
Grimstad kommunestyre vedtok kommuneplanen 31.august 2015. I tillegg har kommunestyret nylig vedtatt syv kommunedelplaner:

1. **Kommunedelplan for grøntstruktur og friluftsliv 2015-27**
2. **Kommunedelplan for barnehage 2015-2027**
3. **Kommunedelplan for flyktningområdet 2015-2027**
4. **Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2014-2017**
5. **Kommunedelplan for kultur 2015-2027**
6. **Kommunedelplan for skolesektoren 2015-2018**
7. **Kommunedelplan for helse og omsorg 2014-2027**

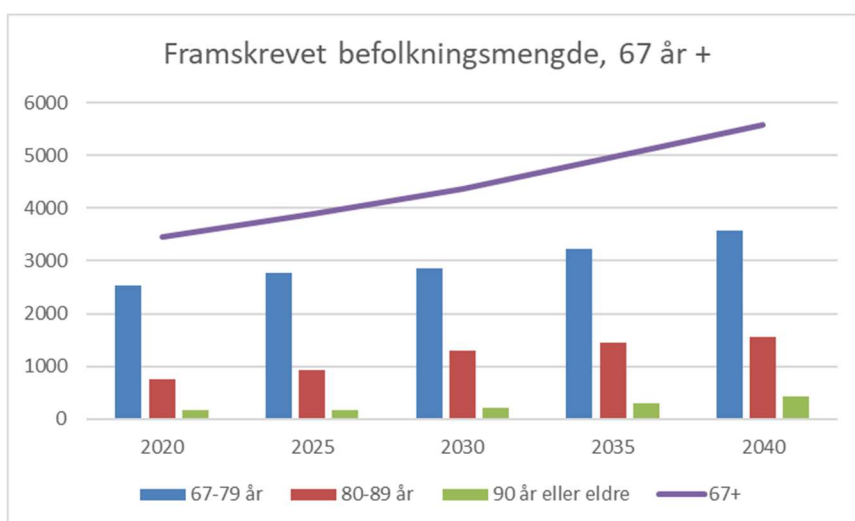

Befolkningsutvikling

Per 01.01.2020 hadde Grimstad 23 544 innbyggere. Grimstads befolkning har økt hvert år i over 50 år, og har de siste ti årene økt med litt over 300 innbyggere i året (ca. 1,3 % årlig vekst). Økningen i 2019 var på 298 innbyggere. Grimstad har en noe yngre befolkningsstruktur med prosentvis flere innbyggere i de laveste aldersgruppene enn fylket og landet forøvrig. Frem mot 2040 vil Grimstads befolkning være på nesten 30 000 innbyggere.

Dagens aldersfordeling på befolkningen i Grimstad gir en framskriving av folketallet som viser at aldersgruppen 67+ vil vokse kraftig i de kommende 20 årene.

Økonomisk oversikt – kommunen og sektorene

Hovedoversikt, hele kommunen

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Avvik 2019	Avvik %
Rammetilskudd	-521 209	-535 965	-556 582	-556 399	-183	0,3%
Inntekstutjevning	22 015	-33 239	-146 135	-73 000	-73 135	50%
Skatt	-697 878	-637 254	-551 458	-605 000	53 542	-9,7%
Eiendomsskatt	-66 312	-72 645	-70 384	-70 000	-384	0,5%
Andre driftsinntekter	-508 296	-515 189	-507 555	-476 604	-30 951	6,1%
Sum inntekter ekskl. finans	-1 771 680	-1 794 292	-1 832 114	-1 781 003	-51 111	2,8%
Netto lønn inkl. sosiale utgifter	1 023 455	1 069 926	1 107 621	1 073 085	34 536	3,2%
Andre driftsutgifter	627 149	668 652	677 592	658 180	19 412	2,9%
Sum utgifter ekskl. finans	1 650 604	1 738 578	1 785 213	1 731 265	53 948	3%
Finansutgifter	263 789	275 697	224 934	191 722	33 212	14,8%
Finansinntekter	-203 850	-235 244	-177 895	-141 998	-35 897	20,2%
Netto finans	59 939	40 453	47 039	49 724	-2 685	-5,7%
Resultat	-61 137	-15 261	138	-14	152	

Økonomisk oversikt for sektorene

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Endring 2018-19	Budsjett 2019	Avvik
Støttefunksjoner	54 448	40 152	-14 296	41 834	1 682
Fellesområder	42 044	58 150	15 968	59 643	1 493
Helse og omsorg	559 727	585 532	25 805	568 029	-17 503
Kultur og oppvekst	515 868	543 920	28 052	523 890	-20 030
Samfunn og miljø	113 332	110 647	-2 685	113 104	2 457
Kirke og trossamfunn	19 316	20 457	1 141	19 749	-708
Selvfinansierende	2 796	5 838	3 042	0	-5 838
Sum drift og selvfinans	1 307 531	1 364 696	57 027	1 326 249	-38 447
Finans	-1 322 930	-1 364 559	-41 629	-1 326 249	38 310
Årsresultat	-15 261	138	-15 399	-14	

Likestilling og mangfold

Kommunens innbyggere

Tabell: SSB Likestillingsindeks

	Landet			Grimstad		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Andel barn 1-5 år i barnehage	0,91	0,91	0,92	0,95	0,94	0,93
Kjønnsfordeling blant kommunestyrerepresentanter	0,78	0,78	0,78	0,74	0,74	0,74
Forholdet mellom kvinner og menn med høyere utdanning	0,80	0,79	0,79	0,83	0,81	0,80
Forholdet mellom kvinner og menn i arbeidstyrken	0,93	0,94	0,94	0,95	0,96	0,95
Forholdet mellom menn og kvinners bruttoinntekt	0,69	0,69	0,69	0,57	0,68	0,67
Forholdet mellom menn og kvinners deltidsarbeid	0,47	0,46	0,46	0,41	0,43	0,46
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	0,70	0,70	0,71	0,68	0,69	0,69
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur	0,60	0,60	0,60	0,61	0,62	0,62
Kjønnsbalanse i offentlig sektor	0,60	0,60	0,60	0,62	0,63	0,64
Kjønnsbalanse i privat sektor	0,73	0,73	0,74	0,73	0,72	0,71
Kjønnsfordeling blant ledere	0,71	0,72	0,73	0,59	0,66	0,69
Grad av kjønnsbalanserte utdanningsprogram i videregående skole	0,68	0,67	0,67	0,67	0,67	0,66

Indikatorer for kjønnslikestilling. Skår per indikator, etter år, for landet og Grimstad kommune

Vi ser først på likestilling ut fra et samfunnsperspektiv. Data er for alle innbyggerne i Grimstad kommune basert på SSBs likestillingsindeks, og beskriver i hvilken grad det foreligger forskjeller mellom kvinner og menn innad i en kommune, og hvordan disse forskjellene varierer i forhold til landet generelt. Indeksen omfatter offentlig tilrettelegging som barnehagedekning, næringsstruktur og utdanningsmønster, men også tidsbruk – fordeling på arbeid og omsorg, politisk deltagelse og inntekt. Indeksen måler kun likestilling mellom kvinner og menn, ikke likestilling mellom ulike grupper etter for eksempel etnisitet, funksjonsevne eller seksuell identitet. Kilde: <https://www.ssb.no/likekom>

Lovens og myndighetenes mål

Likestillingsloven har som mål å oppnå full likestilling. Kvinner og menn skal få samme muligheter, og handlinger er ulovlige dersom de stiller kvinner og menn ulikt på grunn av kjønn. Likestillingsloven legger føringer for at det skal arbeides aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene.

Offentlige myndigheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering innen sitt virkeområde. Det skal tilbys likeverdige tjenester til hele befolkningen, og tjenestene skal treffe alle med hensyn til bl.a. kjønn, minoriteter og funksjonsevne.

Resultater for Grimstad kommune

Grimstad skårer høyt på barnehagedekning, uttak av fedrekvote, kjønnsbalanse i kommunestyret, utdanningsnivå og deltagelse i arbeidslivet. Dette er faktorer som er med å bedre likestillingsindeksen for Grimstad.

Nasjonalt øker forskjellen mellom utdanningsnivå mellom kvinner og menn, hvor kvinners utdanningsnivå er høyere enn for menn. Aust-Agder har et generelt lavt utdanningsnivå. Grimstad skiller seg ut med et høyere utdanningsnivå for begge kjønn. Selv om kvinners utdanningsnivå øker i forhold til menn, gir ikke dette utslag i likere fordeling av deltidsarbeid og inntekt. Kvinners utbredte deltidsarbeid er en likestillingsutfordring for svært mange kommuner, og store forskjeller i deltidsarbeid genererer i mange tilfeller også et inntektsgap mellom kvinner og menn.

I Grimstad er det stor andel av deltidsarbeid både blant kvinner og menn. Stor grad av deltidsarbeid gjør at vi finner et stort inntektsgap mellom kvinner og menn i Grimstad. Tendensen for Grimstad stemmer med tendensen for landsdelen, hvor det er en stor grad av deltidsarbeid og skjevhet i inntekt og fordeling på kjønn blant ledere sammenlignet med majoriteten av andre kommuner.

Kommunens ansatte

Grimstad kommune ønsker å fremme likestilling, og sikre like muligheter og rettigheter. Videre skal man hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Grimstad kommune arbeider aktivt for likestilling, inkludering og mangfold. Det arbeides for å få en jevn kjønnsbalanse mellom kvinner og menn, samt å redusere ufrivillig deltid. Kommunen arbeider for å oppnå mangfold i personalet, slik at organisasjonen gjenspeiler befolkningen.

Grimstad kommune har per 01.12.19 1 636 fast ansatte som dekker 1 318 årsverk, med en kvinneandel på 78 prosent. Organisasjonen har en mangfoldig sammensetning, og har ansatte med ulik etnisk bakgrunn og fra mange nasjonaliteter.

Grimstad kommune er en IA-bedrift, hvor det arbeides med tilrettelegging og omplassering slik at ansatte med nedsatt funksjonsevne kan bruke sin restarbeidsevne fremfor å ende på uføretrygd.

Kjønnsbalanse etter sektor

Fordeling mellom menn og kvinner mellom sektorene er tradisjonell, med hovedvekt av kvinner både i helse- og omsorgssektoren og i kultur- og oppvekstsektoren. Kjønnsfordelingen mellom sektorene er normal i en kommune, og henger sammen med tradisjonelle valg av yrker.

Grimstad kommune har en utfordring i å øke andelen menn i kultur- og oppvekstsektoren og i omsorgsyrene.

På nasjonal basis blir det stadig flere kvinnelige ledere, spesielt i mellomstadiet. I Grimstad er det like mange kvinnelige og mannlige ledere på de to øverste ledernivåene.

Tabell: kjønnsbalanse etter sektor siste 3 år

Kjønnsbalanse etter sektor i %	2017		2018		2019	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Grimstad totalt	21	79	21	79	22	78
Støttefunksjoner	33	67	31	69	36	64
Helse og omsorg	13	87	14	86	14	86
Kultur og oppvekst	18	82	21	79	19	81
Samfunn og miljø	60	40	66	34	67	33
Ledernivå	50	50	37	63	50	50

Stillingsstørrelse

Antall ansatte med deltidsstillinger i kommunen er stor. Per 1. desember 2019 arbeidet 45% av de ansatte i Grimstad i 100 prosent stilling. Blant kvinner var det 39 prosent som arbeider fulltid, mens 68 prosent av mennene hadde fulle stillinger. Forskjellene mellom gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner og menn er størst i støttefunksjonene, og minst i helse- og omsorgssektoren. Helse- og omsorgssektoren er likevel den sektoren med lavest stillingsstørrelser, med et gjennomsnitt på 65 prosents stilling.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for alle ansatte er 77 prosent. Flere av de ansatte har kombinerte stillinger, dvs. flere stillinger innen kommunen, men i ulike enheter. I tabellen under vil slike stillingskombinasjoner være slått sammen slik at den ansattes samlede ansettelse avgjør hvor de telles.

Tabell stillingsstørrelse fra KS statistikk

Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr. ansatt *) og kjønn. I Grimstad kommune. Tall pr. 1. desember i det enkelte år

Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Årstall 2016		2017		2018	
		Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	225	11,9	132	8,1	123	7,7
	Kvinner	186	12,3	107	8,4	101	8,0
	Menn	39	10,0	25	7,2	22	6,4
25 - 49,9%	Kvinner og menn	167	8,8	101	6,2	95	5,9
	Kvinner	143	9,5	83	6,5	76	6,0
	Menn	24	6,2	18	5,2	19	5,5
50 - 74,9%	Kvinner og menn	387	20,4	365	22,5	361	22,5
	Kvinner	335	22,2	326	25,5	323	25,6
	Menn	52	13,4	39	11,3	38	11,1
75 - 99,9%	Kvinner og menn	400	21,1	317	19,5	295	18,4
	Kvinner	354	23,5	284	22,3	265	21,0
	Menn	46	11,8	33	9,5	30	8,7
100%	Kvinner og menn	719	37,9	707	43,6	730	45,5
	Kvinner	491	32,5	476	37,3	496	39,3
	Menn	228	58,6	231	66,8	234	68,2

*) Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50% bli tilordnet gruppen 50 - 74,9%

Likelønn

Lønnspolitikken i Grimstad kommune utøves gjennom løpende lønnsfastsettelse ved rekruttering, og tariffestede lønnsforhandlinger/lønnsreguleringer. Lønn fastsettes ved tilsetting og ved lokale forhandlinger på grunnlag av bestemmelsene i hovedtariffavtalen (HTA). Avtaleverket er kjønnsnøytralt, med lik avlønning uavhengig av kjønn. Grimstad kommunes lønnspolitiske plan fremhever at den lokale lønnspolitikken skal bidra til at kvinner og menn likebehandles i vurdering av lønn og avansement.

Kvinner i Grimstad kommune hadde ved utgangen av 2018 i snitt en årslønn på 476 952kr, mens menn har en snitt lønn på 502 500 kr. Ved utgangen av 2019 ble gapet mellom kvinner og menns gjennomsnittslønn redusert med 25%. Kvinner tjener nå i snitt 497 700 kr, og menn i snitt 517 512 kr. *Tallene er hentet fra statistikkpakke fra KS.*

Kvinner har tradisjonelt utdannet seg oftere innen omsorg og undervisning, og menn innen teknikk, naturvitenskap og ledelse. Grimstad kommune er ikke lenger like tradisjonell i forhold til kjønnsfordeling i de ulike stillingsgrupper. Hovedvekten av sykepleiere, helsefagarbeidere og førskolelærere er kvinner, mens vi finner stadig flere kvinner i mer tekniske og naturfaglige yrker og i lederposisjoner.

Menn som velger yrker som tradisjonelt er kvinnedominerte, som pedagogiske eller pleiefaglige stillinger, får ikke høyere lønn fordi de er menn. Det samme gjelder andre veien også. Kvinner som velger en karriere innenfor tradisjonelt mannsdominerte yrker får ikke kvinnefradrag på lønna. Dermed har Grimstad over tid fått en god andel kvinner i godt betalte stillinger. På gjennomsnittslønn medfører dette at kjønnsforskjellene reduseres.

Avlønning til hoveddelen av kommunes ansatte skjer i hovedsak via innplassering i garantilønnstabellen i tariffområdet, som fastsettes via sentrale forhandlinger. Dette omfatter ufaglærte, faglærte og høyskolegrupper som sykepleiere, vernepleiere, sosionomer og undervisningspersonell. Dette er grupper som har sentralt fremforhandlede garantilønnsnivå basert på

ansiennitet og utdanning. Vi ser at det er en jevn fordeling av lønn mellom kjønnene i forhold til utdanning og stillingskategori. Tabellen nedenfor viser kvinners andel av menns lønn. Her er det spesielt linjene stillingsgruppe og stillingskode som gir et godt bilde, da tallene her er justert for forskjeller som oppstår på grunn av yrkesvalg. Tabellen er hentet fra KS' PAI register.

Lønnsforhold justert for ulike faktorer. Grimstad kommune.

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsværk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsværk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2016, 1.12.2017 og 1.12.2018.

Justert for	Årstall					
	2016		2017		2018	
	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	96,1	94,9	94,9	94,5	95,3	94,9
Alder	96,6	95,4	95,3	94,9	96,0	95,9
Stillingsgruppe	99,0	99,4	98,1	99,1	97,5	98,7
Stillingskode	98,5	99,2	97,2	98,4	96,3	98,0
Utdanning	96,3	97,6	95,3	97,2	96,1	98,2

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Personalpolitiske satsinger

Livsfasepolitikk

Kommunen skal tilrettelegge for alle livsfaser, så langt det er mulig. Det er samtidig slik at all tilrettelegging er midlertidig. Det viktigste virkemiddelet for utøvelse av livsfasepolitikk er god dialog mellom leder og medarbeider. Kommunen satser på å bevisstgjøre lederne, og videreutvikle ledernes relasjons- og dialogkompetanse.

Etter- og videreutdanning

Kommunen har et godt regelverk for utdanningspermisjoner, og arbeider for å utvikle en god praksis, slik at ansatte gis mulighet for etter- og videreutdanning. Dette er med på å heve utdanningsnivået blant de ansatte.

Tiltak i forhold til etnisitet

Virksomheter som ønsker å registrere opplysninger om andel ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne må gjøre dette anonymt, og det må være frivillig å registrere opplysningene. I tillegg må slike opplysninger oppbevares som sensitive personopplysninger, og Datatilsynet skal rådføres. Grimstad kommune har ansatte med ulik etnisk bakgrunn og fra mange nasjonaliteter, men har ikke registrerte opplysninger om ansattes nasjonalitet. Det er derfor ikke mulig å rapportere på antall ansatte med minoritetsbakgrunn.

Grimstad kommune ønsker å fremme likestilling og sikre like muligheter og rettigheter, hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Ved rekruttering oppfordres alle kvalifiserte personer til å søke, uavhengig av kulturell bakgrunn, alder, kjønn og funksjonsevne. Kommunen ønsker å sikre likeverdig behandling i intervju situasjonen, og skal alltid invitere minst en kvalifisert søker med minoritetsbakgrunn til intervju.

Kommunen tilbyr språktreningsplasser for flyktninger på introduksjonsprogrammet i flere av de kommunale virksomhetene. Pedagoger fra kvalifiseringstjenesten følger opp språktreningen på arbeidsplassen.

Tilrettelegging for ansatte i forhold til religiøse høytidsdager gir arbeidstaker rett på inntil to dager fri i forbindelse med religiøse høytidsdager for sin religion, jamfør lov om trdomssamfunn og ymist.

Tiltak i forhold til funksjonsevne

Grimstad kommune er en IA-bedrift. Det arbeides godt med tilrettelegging og omplassering slik at ansatte med nedsatt funksjonsevne kan bruke sin restarbeidsevne fremfor uførhet. Grimstad kommune har ansatte med nedsatt funksjonsevne, men har ikke registrert opplysninger om ansattes nedsatte funksjonsevne eller funksjonshemninger. Ved god tilrettelegging kan en redusert funksjonsevne likevel innebære full arbeidsevne. Det er derfor ikke mulig å rapportere på antall. Ved

rekruttering oppfordres alle kvalifiserte personer til å søke, uavhengig av kulturell bakgrunn, alder, kjønn og funksjonsevne.

Aktiviteter 2019

Grimstad kommune har vedtatt mål i henhold til IA-avtalen for å fremme inkludering og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Aktivitetsplikten har ellers blitt håndtert ved å oppfordre kvinner, personer med annen etnisk bakgrunn eller nedsatt funksjonsevne til å søke på ledige stillinger i Grimstad kommune. I tillegg er det før utlysning av stillinger vurdert om stillingene kan brukes til å øke størrelsen på eksisterende deltidsstillinger.

Kommunen har retningslinjer for redusert bruk av deltid slik at flest mulig skal få tilbud om full stilling, og ivaretar målsettingen om at ingen stillinger skal være under 60 prosent uten at arbeidstaker særskilt ønsker det.

Pågående og planlagte aktiviteter

Grimstad har i kommuneplanen vedtatt satsingsområde om å være et inkluderende samfunn på tvers av generasjoner, kulturell bakgrunn og sosiale lag. Sosial tilhørighet handler om å få være deltaker i samfunnet på likeverdige vilkår, uavhengig av funksjonsevne og ressurser. For at alle skal kunne delta i samfunnslivet må vi ta hensyn til språk og kulturforskjeller. Dette vil være styrende i forhold til videre arbeid for å fremme likestilling og inkludering.

Heltidskultur

Videre arbeid med å redusere ufrivillig deltid og å øke stillingsstørrelser for at flest mulig skal få tilbud om full stilling pågår, samt at en ivaretar kommunens målsetting om at ingen stillinger skal være under 60 prosent uten at arbeidstaker særskilt ønsker det.

Det legges til rette for at kvalifiserte deltidsansatte kan kombinere stillinger på tvers av enhetene.

Arbeidsgiver skal sammen med tillitsvalgte være pådrivere for å finne løsninger som både fjerner stillinger under 60 prosent og gir økte stillinger til de som ønsker det. Her skal man i særlig grad ha fokus på ansatte med stillingsstørrelser under 40 prosent, det vil si en stillingsstørrelse som ikke er pensjonsgivende.

Menn i helse

Grimstad deltar i prosjektet *Menn i helse*, som har til hensikt å få flere menn til å velge utdanning og yrke innen helse- og omsorgsfag

Grimstad – en åpen og innovativ kommune

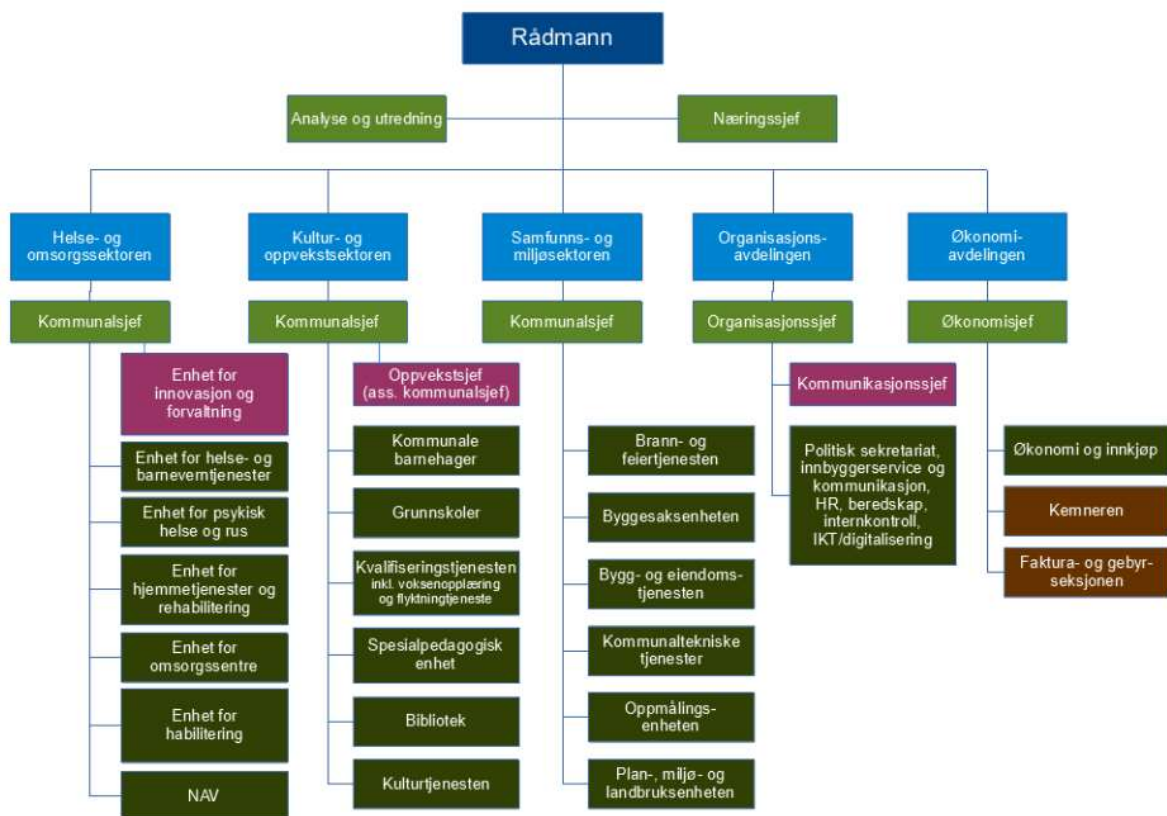
Grimstad kommune er en kunnskapsbedrift hvor medarbeiderne utgjør en viktig ressurs. Kommuneplanen setter mål for hvordan Grimstad kommune skal kunne tilby effektive tjenester av høy kvalitet til brukerne. Grimstad skal utvikles gjennom målbevisst satsing på kunnskap og skaperkraft for å møte framtidens behov. Dette styrer arbeidet med utviklingen av organisasjonens og kommunens arbeidsgiverpolitikk gjennom arbeid med ledelse, lederutvikling, visjon og verdier.

Kommunens arbeidsgiverpolitikk bygger opp under visjonen «Med viten og vilje». Arbeidsgiverpolitikken skal bidra til å virkeliggjøre samfunnsoppdraget i Grimstad kommune. Formålet er å synliggjøre et medarbeiderskap preget av mangfold og arbeidsglede, og sikre at alle ansatte bidrar til utviklingen av effektive tjenester av høy kvalitet.

Satsingsområdene for kommunens organisasjonsstrategi mot 2020 er:

- Kompetanse – anvendelse og utvikling
- Rekruttere, beholde og utvikle riktig kompetanse
- Lederskap og medarbeiderskap i fellesskap
- Innovasjon - evnen til utvikling og nyskapning

Administrativ organisering

Organisasjonskartet viser kommunens overordnede struktur, med sektorer, enheter og administrative støtteenheter. Grimstad kommune har en desentralisert organisasjonsstruktur, hvor enhetslederne har et helhetlig personal-, økonomi- og fagansvar. Enhetenes egenart og lokale utfordringer varierer, derfor varierer både organisering og delegering av oppgaver. Delegering av lederansvar til fagledere er i mange enheter en forutsetning for effektiv drift.

Rådmannen, kommunalsjefene og sjefene for de sentrale støtteenhetene, utgjør den administrative kommuneledelse. Rådmannens ledergruppe har det overordnede ansvar for de tjenestene kommunen utfører. Den daglige driften av kommunens tjenester til brukere og innbyggere utføres av enhetene, det vil si skoler, sykehjem, barnehager osv. Enhetslederne har vide fullmakter og har et selvstendig ansvar for personell, økonomi, fag og informasjon (PØFI).

Rådmannens støtteenheter utfører de fellesfunksjonene hele kommuneorganisasjonen behøver, så som tjenester knyttet til budsjett, økonomi og regnskap, post, arkiv og dokumenter, publikumshenvendelser, personal- og organisasjonsforhold, informasjon og kommunikasjon, service og så videre.

Bemanning

Grimstad kommune har per desember 2019, 1636 fast ansatte. I tillegg kommer midlertidige ansatte og tilkallingsvikarer. Gjennomsnittlig stillingsprosent er på 77 %.

Personalbudsjett for kommunen, og den enkelte enhet, er utarbeidet for faste årsverk som er innarbeidet i lønnsbudsjettet. Personalbudsjett for 2019 er basert på 1335,9 faste årsverk. Dette var en økning på 20,9 faste årsverk i forhold til budsjett for 2018.

Alle nye stillinger har vært vedtatt av kommunestyret i henhold til delegasjonsreglement.

Sykefravær

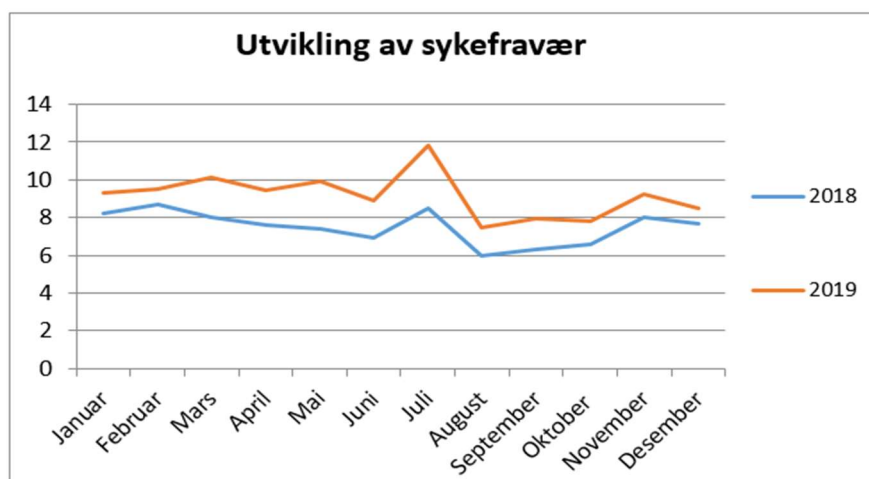
Sykefraværet i Grimstad kommune har de siste årene (2016-2018) lagt på 7-8 prosent. I 2018 var det totale fraværet på 8,2 prosent, mens det totale sykefraværet i 2019 har steget til 9,3 prosent.

Partene i arbeidslivet inngikk ny IA-avtale for perioden 01.01.19-31.12.22. IA avtalen omfatter nå hele arbeidslivet. Målet i den nye IA-avtalen er å skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall, og på den måten bidra til å øke sysselsettingen. Mål for sykefraværet nasjonalt er at fraværet i avtaleperioden skal reduseres med 10 % sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.

Mål for sykefraværet i Grimstad kommune er 7 prosent.

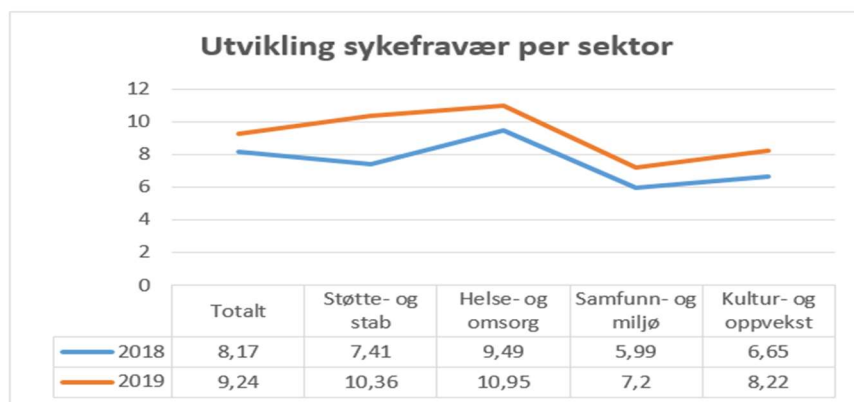
Utvikling i fraværet per måned, viser et høyere fravær for hele 2019, sammenlignet med 2018. Første halvdel utmerker seg. Tidligere år har trenden vært at fraværet har vært høyere i februar enn resten av året. I 2019 derimot steg fraværet de tre første månedene for så å nå en topp i mars på rett over 10 prosent.

Figuren under viser utvikling av sykefravær per måned i 2018 og 2019.

Kommentar til grafen: Registrering av ferie i juli påvirker det totale sykefraværet for juli måned.

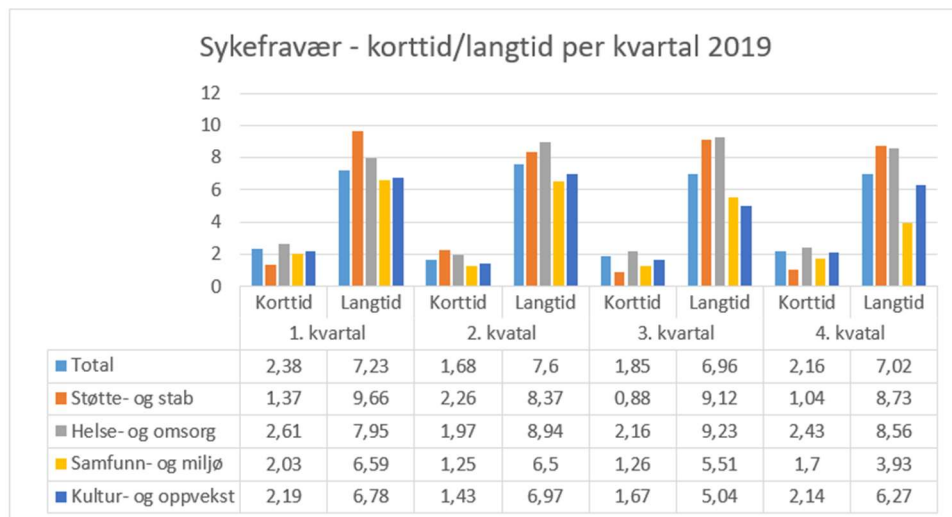
Det er store variasjoner mellom sykefraværet mellom de ulike enhetene. Enhetenes tall påvirkes sterkt av antall årsverk ved enheten. Små enheter med et langtidsfravær vil få et prosentvis høyt sykefravær.

Korttid/langtid:

Samlet sykefravær for Grimstad kommune utgjorde i 2019 totalt 9,3 prosent. Fraværet fordeler seg med et langtidsfravær (over 16 dager) på 7,28 prosent og korttidsfravær (under 16 dager) på 1,98 prosent.

Figuren under viser variasjoner i sektorene med fordeling mellom korttidsfravær og langtidsfravær per kvartal i 2019.

Gjennom et godt og aktivt samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV Arbeidslivssenter og de tillitsvalgte jobbes det systematisk med ulike nærværs- og helsefremmende tiltak på de ulike enhetene. Ledernes systematiske arbeid med arbeidsmiljø og HMS er av grunnleggende betydning for å oppnå reduksjon i fravær.

Dialogplassen: arbeidet med å sikre tidlig og tett oppfølging av sykemeldte, samt ha en god oppfølgingskultur i dialogen mellom arbeidsgiver, arbeidstaker, sykemelder og NAV, vektlegges i Grimstad kommune. Dette sikres blant annet gjennom møtearenaen «Dialogplassen» som arrangeres fast annenhver uke hele året. Hensikten med dialogplassen er at man så tidlig som mulig kan sette i verk tiltak for å forhindre sykemelding, samt å få den sykemeldte tilbake i jobb raskest mulig, alternativt over i andre tiltak.

Ned med sykefraværet: et prosjekt i regi av KS og NAV hvor målet er å gi ny kunnskap, nye verktøy og drahjelp i kommunens eget arbeid med å redusere fraværet. Flere enheter i Grimstad kommune har i løpet av 2019 gjennomført NED samlinger i en enkelte enhet, hvor alle ansatte involveres. Forskning og erfaring viser at gjennom systematisk arbeid, involvering av de ansatte og arbeid med konkrete tiltak bidrar til et arbeidsmiljø som preges av trivsel og mestring. Dette vil videre påvirke sykefraværet positivt

Kurs/opplæring: i samarbeid med Arendal kommune, gjennomføres det jevnlig kurs for ledere med personalansvar i sykefraværsoppfølging og håndtering av digitale sykemeldinger samt refusjoner. I vårt personal/lønnssystem, HR portalen, har vi gode verktøy til dette arbeidet.

Lærlinger

Antall lærlinger varierer i løpet av året i forhold til godskriving av læretid, permisjoner eller andre forhold knyttet til lærlingen.

Ved utgangen av desember hadde vi 49 lærlinger fordelt mellom ulike områder i organisasjonen, mens vi i mai hadde 35 personer inne i lærlingeordningen.

Lærlingene har hatt sin opplæring fordelt mellom disse fagområdene:

- Barne- og ungdomsarbeider
- Helsearbeider
- Kjøkken
- Kontor
- Feier

Heltidskultur

Grimstad kommune jobber mye med heltidskultur med hovedfokus på helse- og omsorgssektoren. Retningslinjer for heltidskultur vedtatt av kommunestyret er gjort gjeldende fra 01.01.19.

En heltidskultur er helt avgjørende for å møte framtidens kompetansebehov og krav til tjenesteutøvelse. Våre retningslinjer for heltids-kultur vil kunne være et viktig bidrag til at kommunen fremstår som en attraktiv arbeidsgiver som tilbyr fulltidsstillinger til våre ansatte.

For kommunen er den gjennomsnittlig stillingsstørrelsen på 77% per desember 2019.

Det har vært en positiv utvikling i stillingsstørrelse gjennom det siste året.

HMS

Grimstad kommune jobber systematisk med forbedringer innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

Sammen med flere av kommunene på Agder har kommunen jobbet aktivt med å etablere et mer omfattende system for avviksrapportering. Dette vil bli tatt i bruk for alle enheter i alle sektorer i kommunen i løpet av første halvår 2020.

Kultur for læring og forbedring

En viktig del av arbeidet med kvalitetsforbedringer er arbeidet med å skape en kultur for læring og forbedring. Dette gjøres gjennom en kontinuerlig utvikling av virksomhetsbeskrivende rutiner og håndbøker og en internkontroll funksjon som kontrollerer at vi til enhver tid etterlever pålagte lover, regler og interne krav til hvordan en tjeneste skal utvikles, leveres eller endres. Et godt avvikssystem er avgjørende for at det skal være en god praksis og kultur for å kunne registrere og følge opp avvik på en hensiktsmessig måte. En god praksis og kultur må være etablert i alle sektorer og i alle disipliner og være en del av organisasjonens DNA og vil understøtte organisasjonens internkontrollfunksjon

Næringsutvikling

Sysselsetting og arbeidsmarked

Grimstad kommune har de siste fire årene hatt en god arbeidsplassvekst. Fra 2015 til 2019 økte antall sysselsatte med bosted i Grimstad med 8,5 % (870 personer), mens antall arbeidsplasser økte med 12,0 % (988 personer). Det er kun Froland (18,4 %) som har hatt en høyere arbeidsplassvekst i de to Agder-fylkene i denne perioden. Det siste året kommer man riktignok lenger ned på listen over prosentvis arbeidsplassvekst, men det er fortsatt en positiv vekst. Fra 2018 til 2019 økte antall arbeidsplasser i Grimstad med 0,5 %, mens antall sysselsatte i kommunen økte med 0,9 %. Netto utpendling er redusert i perioden 2015-2017, men har økt litt fra 2017-2019. Sammenligner man tallene med befolkningsveksten, så var denne på om lag 4,4 % i fireårsperioden og 1,2 % siste året. ¹

Sysselsatte per 4. kvartal, tabell 07984 www.ssb.no

	2008	2014	2015*	2016	2017	2018	2019
Sysselsatte med bosted i Grimstad	10 138	10 691	10 237	10 362	10 570	11 004	11 107
Sysselsatte med arbeidssted i Grimstad	8 361	8 536	8 221	8 680	8 833	9 165	9 209

*I 2015 ble datagrunnlaget endret, slik at tallene for årene 2012-2014 ikke er direkte sammenlignbare med senere år. Grunnlaget for 2015 - 2018 er sammenlignbart. Referansetid er 4. kvartal.

Per november 2019 var det 2,5 % helt arbeidsledige i Grimstad (293 personer). Ledigheten var om lag uendret siden november 2018, da det var 2,6 % helt arbeidsledige (291 personer). Arbeidsledigheten var noe høyere enn totalt sett i Aust-Agder fylke, hvor det var 2,4 % helt ledige ved november 2019 og 2,3 % ledige november 2018.²

Netto utpendling over de ti siste årene har i utgangspunktet vært svakt økende, med unntak av i perioden 2015-2016 hvor det ble en nedgang (blant annet som følge av redusert aktivitet i offshorebransjen). Netto utpendling (differansen mellom ut- og innpendling) var i 2019 på 1898 personer. Det utgjør 17,1 % av totalt antall sysselsatte med Grimstad som bostedsadresse.

Oversikt sysselsatte Grimstad	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sysselsatte med Grimstad som bostedskommune	10 239	10 436	10 540	10 545	10 691	10 237	10 362	10 571	11 004	11 106
Sysselsatte som pendler ut av Grimstad	4 434	4 591	4 651	4 875	4 896	4 742	4 700	4 831	5 127	5 253
Sysselsatte med Grimstad som arbeidskommune	8 276	8 362	8 486	8 319	8 536	8 221	8 680	8 833	9 163	9 208
Sysselsatte som pendler inn til Grimstad	2 471	2 517	2 597	2 649	2 741	2 726	3 018	3 093	3 286	3 355
Netto utpendling	1 963	2 074	2 054	2 226	2 155	2 016	1 682	1 738	1 841	1 898
Netto utpendling prosent	19,2 %	19,9 %	19,5 %	21,1 %	20,2 %	19,7 %	16,2 %	16,4 %	16,7 %	17,1 %

Regionalt næringsfond for Arendal, Froland og Grimstad

Grimstad kommune har siden 2007 vært del av Regionalt næringsfond for Arendal, Froland og Grimstad. Næringsfondet fordeler midler (støtte) etter søknad. Formålet med næringsfondet er «å

¹ Kilde: www.ssb.no, tabell 06913.

² Kilde: www.ssb.no, tabell 10593 og 10594.

fremme etablering av ny virksomhet og til videreutvikling av eksisterende bedrifter. Prosjekter som bidrar til bedre sysselsettingsmuligheter for kvinner skal prioriteres». Årsmelding for Regionalt næringsfond for Arendal, Froland og Grimstad vil bli oversendt i en egen sak til kommunestyret senere.

Etablerersenteret IKS

Grimstad kommune ble i 2016 medeier i Etablerersenteret IKS. Etablerersenterets viktigste funksjon er etablererveiledning. I tillegg tilbys det en rekke kurs som gründere kostnadsfritt kan delta på (finansieres av Aust-Agder fylkeskommune). Etablerersenteret gjennomfører også næringsfaglige vurderinger for personer som ønsker å etablere bedrift og samtidig beholde dagpenger.

Etablerersenteret IKS eies av Arendal, Grimstad, Tvedestrand og Froland kommuner. Næringssjefen i Grimstad deltar i styret. Årsmelding for Etablerersenteret IKS vil bli oversendt til kommunestyret senere.

Strategisk næringsplan for Grimstad kommune

I juni 2018 ble Strategisk næringsplan i Grimstad kommune 2018-2022 vedtatt. Denne er førende for næringsarbeidet som gjennomføres i Grimstad kommune.

Østre Agder næringsforum

Grimstad kommune har siden 2013, da Grimstad kommune ble medlem av Østre Agder, deltatt i arbeidet med *Strategisk næringsplan for Østre Agder*. Samarbeidet er organisert gjennom Østre Agder næringsforum. Gjennom dette arbeidet har Grimstad kommune økt sitt regionale samarbeid og engasjement på næringsområdet. Næringssjefen i Grimstad har i 2019 vært leder for Østre Agder næringsforum.

Raet nasjonalpark

Raet nasjonalpark ble offisielt åpnet 15. august 2017. I juni 2019 åpnet Velkomstsenter for Raet nasjonalpark på Dømmesmoen i Grimstad. Det er etablert et godt samarbeid mellom de tre kommunene Grimstad, Arendal og Tvedestrand, Aust-Agder fylkeskommune og Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder. Næringssjefer og turistsjefer i de tre aktuelle kommunene har sammen et delprosjekt som jobber med næringsutvikling i Raet. Mange av kystkommunene har i tillegg et samarbeid om «blå vekst» som dekker marine og maritime næringer, samt kystrelaterte reiselivsnæringer. Arendal kommune leder dette arbeidet.

Grimstad Hele Året

Høsten 2019 etablerte Grimstad kommune, sammen med Grimstad Næringsforening, Grimstad Min By, Gårdeierforeningen og Grimstad Håndverks- og Industriforening det 3-årige prosjektet «Grimstad Hele Året». Formål med prosjektet er å samle næringsliv, academia, gårdeiere og kommunen om et felles prosjekt som skal bidra til å styrke Grimstads identitet og attraktivitet for innbyggere, næringsliv og besøkende. I 2019 ble det etablert et felles kontorlokale hvor Grimstad Næringsforening og Grimstad Min By har fast tilhold, og hvor næringssjefen har kontorplass deler av tiden. Det er også etablert en styringsgruppe og et prosjektråd for prosjektet, hvor ulike personer har ansvar for ulike delprosjekter.

Status for de store investeringsprosjektene

Groos renseanlegg

I KS-sak 19/13, 25.02.19 ble det vedtatt at hele RA-saken skal ha en ny og grundig vurdering av type renseanlegg og plassering. Det ble også vedtatt at det skal opprettes et temamøte for kommunestyret, hvor det skal orienteres om rensemetoder og hva som anbefales, samt driftsutgifter ved de forskjellige alternativene.

Det ble også besluttet å sette ned en politisk prosjektgruppe i samarbeid med rådmannen. Politikere og administrasjon har hatt flere møter hvor flere alternativer for plassering er gjennomgått. Konsulent utreder nå de mest aktuelle alternativene. Saken forventes å komme opp i kommunestyret i løpet av våren 2020, for endelig avklaring av plassering av renseanlegget.

Vann- og avløpsanlegg Hesnes

Storparten av anlegget er prosjektert, men noe detaljer gjenstår i forbindelse med at alle grunnerverv ikke er i orden. Det er en konsulent som jobber med dette. Konsulenten har imidlertid ikke hatt god nok fremdrift på dette prosjektet. Administrasjonen har ikke hatt mulighet til å følge opp dette prosjektet, slik det burde vært gjort. Dette skyldes kapasitetsproblemer, fordi det er svært mange prosjekter på gang i forskjellige faser. En av 2 prosjektledere sluttet i 2019, noe som medførte en periode med kun en prosjektleder. Det er på nåværende tidspunkt ikke avklart når anbudet kan sendes ut da grunneieravtaler må være avklart før anbud.

Utskifting hovedvannledning Rosholt-Egra

Strekningen Rosholt – Solbergåsen er ferdig. For den resterende delen ned til Egra pågår planlegging. Traseen må gå gjennom et område som er under regulering til privat boligbygging. Dette i tillegg til vanskelige grunnforhold, gjør fremdriften usikker. På nåværende tidspunkt er det ikke avklart når videre anleggsarbeidere i marka kan fortsette.

Grefstadveien

Anleggsarbeidene ble startet opp i desember 2019. En stor del av veien vil være ferdig før sommeren. For en mindre del av veien ytterst, må det gjennomføres en mindre reguleringsendring. Dette medfører at denne delen ikke blir ferdig til sommeren.

Lys Levermyr stadion

Mastene ble montert i løpet av høsten 2019. Resterende arbeider bli deretter utført resten av året og frem til ordinær sesongstart for fotballen. Da skal anlegget være klart til bruk.

Byhaven

Her gjenstår i hovedsak servicebygget. Dette har nå fått en utforming som er akseptert av naboene. Videre arbeid er prosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter. Det forventes at anbudsdokumenter sendes ut før påske.

Regulering gang-sykkelveier

Det pågår regulering på følgende anlegg: Homborsundveien, Kryssen – Egra og Frivoldalen. I løpet av våren 2020 forventes det at planene sendes ut på høring.

Vossgate

Prosjektet ble vedtatt i handlingsprogrammet 2018-2021 og nytt vedtak om finansering i sak PS 18/108. Kommunen fikk avslag på investeringstilskudd fra Husbanken. Ny sak om finansering ble fremlagt (18/108).

Høsten 2018 pågikk det prosjektering av bygget (ombyggingen). Under hele prosjekteringen var det stort fokus på brukermedvirkning, der blant annet AMU (arbeidsmiljøutvalget) og tillitsvalgte har fått uttale seg om prosjektet.

Det ble gjennomført 2 anbudskonkurranser, hvorav den siste ble lyst ut mai 2019 og prosjektet ble igangsatt i august 2019. Prosjektet skulle egentlig ferdigstilles 2019, men på grunn av utsettelse og uforutsette bygningsmessige arbeider ble ferdigstillelsen forskjøvet til mars 2020.

Grimstad kulturhus – Nytt lydanlegg/akustikkanlegg og oppgradering i PAN

Vedtatt i handlingsprogrammet 2018-2021, men ble videreført og utsatt til 2020. Det var mest hensiktsmessig å ta dette prosjektet med tilbygg og ombyggingsprosjektet i Pan i 2020. Det ble engasjert eksterne rådgivere for kulturbygg. Notater og rapporter viser at kulturbygginstallasjoner har fått nye krav, og dersom en skal gjøre tiltak/ombygging er det viktig at investeringer tas i samme ombygging. Det er dyrt å gjøre om senere. Det ble bedt om å øke budsjettrammen inn i handlingsprogrammet 2020-2023, men dette ble ikke vedtatt. Prosjektet er videreført til 2020 med samme budsjettramme.

Frivolltun - Utskifting av ventilasjonsanleggene

Det er vedtatt å skifte de tre anleggene som står på loftet av Frivolltun, samt flytte ventilasjonsanlegget som forsyner kjøkkenet. Dette prosjektet ble slått sammen med ombygging av Grom i budsjett 2019. Ombyggingsarbeidene ble ferdigstilt i 2019. Resterende midler er overført til ventilasjonsprosjektet i 2020.

Utfasing av fossilt brensel

Noen av tiltakene er gjennomført. Oljekjeler er erstattet med varmepumper. De store formålsbyggene som Feviktun, Frivoll og Berge Gård krever en god del prosjektering og utredninger før en kan igangsette tiltak. Prosjekteringen er nesten ferdig. Igangsetting av tiltak er planlagt våren 2020 og utover sommeren 2020. Varmebehovet i byggene er ikke like store i våren og sommeren. Prosjektet er videreført til 2020.

ENØK-investeringer etter energimerking

Det foreligger en oversikt over alle tiltakene i den kommunale bygningsmassen. Noen av tiltakene krever prosjektering og utredning med tanke på tilbakebetalingstid. Det er ansatt en rådgiver.

Rådgiveren er i gang med prosjektering og utredning. Prosjektet er videreført til 2020. Mange av tiltakene vil bli iverksatt i 2020.

6 småhus

Det er besluttet å kjøpe flere mindre eneboliger fremfor å bygge småhus, dette medfører at det er lettere å bosette brukerne. Det ble i 2019 kjøpt en bolig til to brukere, dette grunnet at det har vært utfordrende å finne flere egnede boliger til formålet. Det jobbes med å etablere to nye småhus i 2020.

Resterende midler må overføres til 2021.

Ny sentrumsbarnehage – Markveien kulturbarnehage

Barnehagen ble overlevert fra entreprenør i juli 2019 og ble tatt i bruk etter ferien. Det var nødvendig å gjøre noen justeringer på uteområdet i etterkant samt noen tilleggsarbeider på teknisk anlegg.

Prosjekt er innenfor budsjett på 36,5 mill inkl. mva. Alle etterarbeider skal være ferdige våren 2020.

Skolepakke 3

Investeringen skolepakke 3, som omhandler primært Fjære- og Holvigaskolene, ble vedtatt i budsjett 2018. I behandlingen av budsjett 2019 ble det blant annet vedtatt at skolekretsgrenser samt skolestruktur skal behandles i en skolepakke 4.

Deler av budsjettet i skolepakke 3 ble i 2019 satt av til tilpasninger av Holviga ungdomsskole for å kunne huse en klasse av barneskolen pga sprengt kapasitet på barneskolen. Underetasjen i ungdomsskolen ble bygget om og tilpasset. I tillegg fikk ungdomsskolen nye møbler og uteapperater.

Arbeidet ble utført innenfor budsjett.

På Holviga barneskole ble det utført en mulighetsstudie i 2019 mens oppstart av forprosjekt ble utsatt til 2020.

Forprosjekt Fjære ble også utsatt til 2020. I nytt handlingsprogram ble det vedtatt at man skal utrede muligheter for ombygging av ungdomsskole til barneskole med muligheter for utbygging samt bygging av helt ny skole.

Prosjektet skolepakke 3 er nå lukket. Prosjektene i skolepakke 3 er blitt egne prosjekter; Holviga barneskole, Fjære og Fevik-skolene.

Klimaregnskap – kommunal virksomhet

Om klimaregnskapet

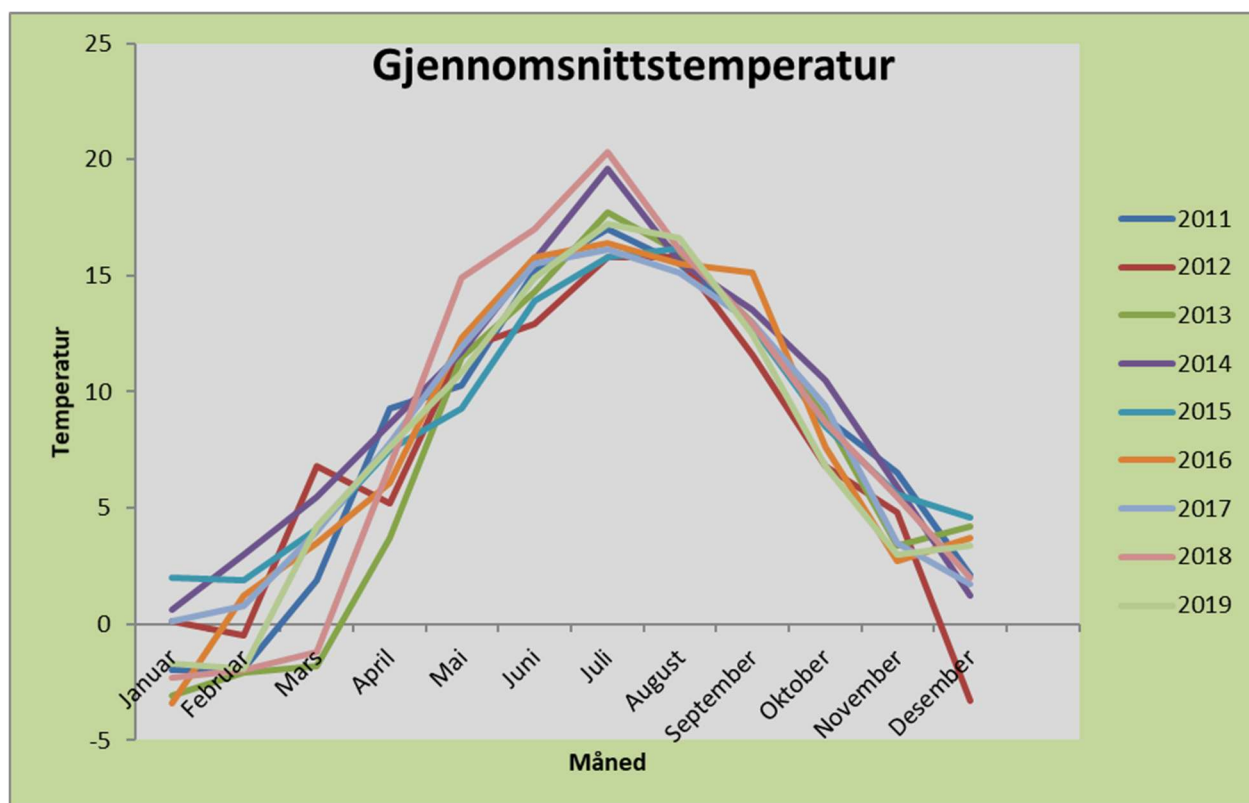
Klimaregnskapet viser det samlede utslipp av klimagasser fra kommunens virksomhet. Regnskapet er basert på innrapporterte forbrukstall for alle sektorer og satt opp i henhold til Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen). Dette er en internasjonal standard for beregning av klimagassutslipp. Alle utslipp av klimagasser regnes om til CO₂-ekvivalenter og oppgis i tonn CO₂. Summen av alle utslipp kalles organisasjonens fotavtrykk.

I klimaregnskapet deles utslippene i tre nivåer. Nivå 1 omfatter alle direkte utslipp fra kilder som kommunen eier eller disponerer. Dette er for eksempel forbruk av drivstoff til egne biler, maskiner, osv. samt forbruk av fyringsolje til oppvarming. Nivå 2 omfatter indirekte utslipp som er knyttet til innkjøp av energi. Dette er for eksempel strøm til oppvarming, til lys og teknisk drift. Strøm fra fornybare energikilder (Grimstad kommune bruker strøm med opprinnelsesgaranti) skal i henhold til GHG-protokollen ikke belastes klimaregnskapet. Nivå 3 er indirekte utslipp fra kilder som kommunen ikke har kontroll over, men som likevel er et resultat av kommunens aktivitet. Eksempler på dette er utslipp knyttet til jobbreiser og utslipp fra leverandører.

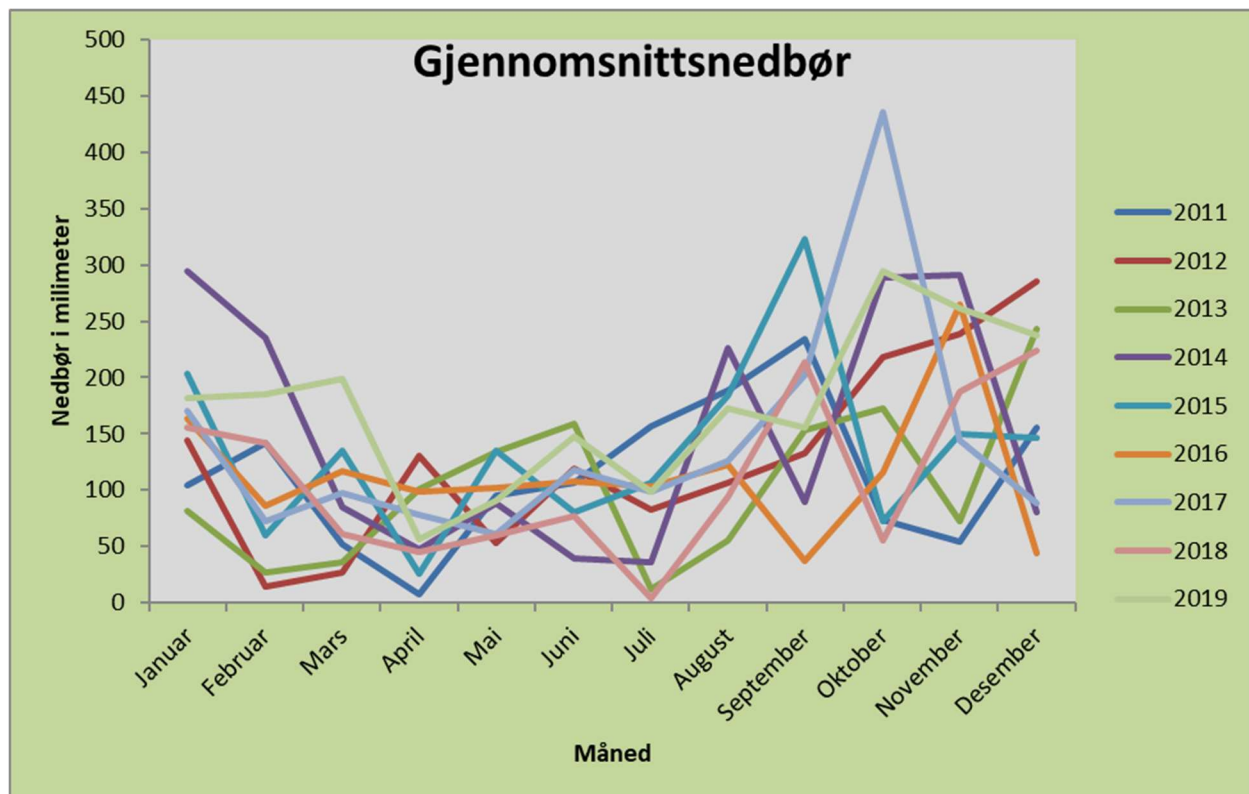
Klimaregnskapet er i stor grad basert på faktisk forbruk av drivstoff, fyringsolje, propan, elektrisk kraft, transportvolum i km osv. I regnskapet benyttes det omregningsfaktorer for å beregne CO₂ utslippet for de ulike postene. Omregningsfaktorene har stor betydning for resultatet av beregningen og dermed for beregnet CO₂ utslipp. For å beregne CO₂ – utslippet er omregningsfaktorer fra klimaløftet og KLIF tatt i bruk.

Grimstad kommune har siden 2010 ført et klimaregnskap for kommunens virksomhet. Dette gir oss verdifull informasjon, da vi kan se utviklingen over tid. Dette forenkler arbeidet med å konkretisere tiltak som vil være med på å begrense fotavtrykket til kommunen. Grimstad kommune rapporterer til CO2Focus hvert år, men fra og med 2015 har Grimstad kommune vært klimanøytral ved å kjøpe klimakvoter av CO2Focus.

Gjennomsnittstemperatur i Grimstad kommune

Nedbør i Grimstad kommune

Klimaregnskap 2019

Post	Kategori	Beskrivelse	Enhet	Forbruk	Faktor	Fotavtrykk
1	Drivstoff egne transportmidler	Diesel, store biler/maskiner	liter	131 000	3099	405
2	Drivstoff egne transportmidler	Diesel/bensin små biler	liter	57 515	2966	170
3	Drivstoff private kjøretøy i tjeneste	Små biler	km	629 831,00	199	125
4	Fyringsolje/parafin	Oljekjeler	liter	7 000	2760	19,3
5	Propan	Undervarme fotballbane	kg	0	3000	0
Sum direkte utslipp (Scope 1)						719,3
6	Elektrisitet (Med opprinnelsesgaranti)	Oppvarming, gatelys, teknisk	kWh	24650273	0	0
7	Elektrisitet	Undervarme fotballbane	kWh	23 041	211	4,8
Sum indirekte utslipp innkjøpt energi (Scope 2)						4,8
8	Flyreiser	Kun innenlands	km	50 000	284	14,2
9	Togreiser	Langdistanse	km	3000	25	0,1
9	Bussreiser	Langdistanse	km	11000	52	0,6
Sum indirekte utslipp (Scope 3)						14,9
Sum utslipp (totalt)						739

Klimaregnskapet til Grimstad kommune for 2019.

Post	Kategori	Beskrivelse	Enhet	Fotavtrykk 2013	Fotavtrykk 2014	Fotavtrykk 2015	Fotavtrykk 2016	Fotavtrykk 2017	Fotavtrykk 2018	Fotavtrykk 2019
1	Drivstoff egne transportmidler	Diesel, store biler/maskiner	liter	394,2	396,23	386,27	422	383	409	405
2	Drivstoff egne transportmidler	Diesel/bensin små biler	liter	172,5	211,8	230,1	220,2	239,2	248	170
3	Drivstoff private kjøretøy i tjeneste	Små biler	km	92,5	98,14	105,45	103,6	119	135	125
4	Fyringsolje/parafin	Oljekjeler	liter	51,1	94,7	74,24	48,7	69	35	19,3
5	Propan	Undervarme fotballbane	kg	174,1	81,09	89,07	72,6	0	0	0
Sum direkte utslipp				884,4	881,96	885,13	867,1	810,2	827	719,3
6	Elektrisitet (Med opprinnelsesgaranti)	Oppvarming, gatelys, teknisk	kWh	0	0	0	0	0	0	0
7	Elektrisitet	Undervarme fotballbane	kWh	6,7	5,7	5,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Sum indirekte utslipp				6,7	5,7	5,8	4,8	4,8	4,8	4,8
8	Flyreiser	Norden	km	23	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2
9	Togreiser	Langdistanse	km	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
9	Bussreiser	Langdistanse	km	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Sum indirekte utslipp				23,7	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9	14,9
Sum utslipp (totalt)				914,8	902,56	905,83	886,8	829,9	846,7	739

Oversikt over fotavtrykket til Grimstad kommune fra 2013 til 2018.

Vurderinger

Tallene som presenteres, viser en nedgang av Co2-utslipp på klimaregnskapet til Grimstad kommune. Tallet for bruk av fyringsolje/parafin er lavere enn tidligere år, dette skyldes det er laget en plan for alternative oppvarmingskilder i bygg som tidligere har brukt olje til oppvarming. Derfor er mesteparten av fossil olje brukt opp i de fleste av disse byggene. Dette er i tråd med nasjonale føringer som forbyr bruk av olje til oppvarming fra 2020. Det gjenstår noen bygg som har olje som spisslast, men i hovedsak er dette utfaset. Bygg- og eiendomstjenesten er i gang med utfasing og ser på nye alternativer.

De store maskinene som kommunaltekniske tjenester bruker, har også veldig likt forbruk fra år til år. Forholdet som bestemmer forbruket er ofte snømengde. Dette medfører økt bruk av maskiner for å fjerne snøen og dermed mer forbruk av drivstoff som igjen betyr mer utslipp av CO₂. I 2019 var det en mild vinter med lite nedbør i form av snø. Det var vinter over en kort periode, og dette medførte noe mindre brøyting og dermed et litt mindre forbruk av drivstoff på kommunale kjøretøy.

Propanfyring på Levermyr har lenge vært en vesentlig post på klimaregnskapet, fra helt opptil 20 % av det totale klimaregnskapet det ene året til ca. 10 % et annet år. Her spilte kulde og snø en vesentlig rolle på forbruket, nå er anlegget ferdig og vi har ikke noe forbruk av propan.

Vi har en nedgang i bruk av egne transportmidler, dette gjelder i hovedsak helse- og omsorgssektoren. Høsten 2018 ble det anskaffet elbiler. Totalt var det i løpet av 2019 mellom 15 og 20 elbiler på veiene. Vi så ikke effekten av elbilene for klimaregnskapet i 2018. Derimot kommer resultatet på årets (2019) klimaregnskap. Vi ser en reduksjon på ca. 40 % av utslippene i helse- og omsorgssektoren, og bruk elbiler er i hovedsak grunnen til reduksjon i fotavtrykket. De ansatte har gode erfaringer med elbilene, og disse blir valgt fremfor fossile biler grunnet kjørekomfort.

Kilometergodtgjørelsen vært ganske stabil de siste årene. Videre arbeid med å motivere ansatte til å sykle eller ta i bruk kollektivtransport kan være med på å senke disse tallene. For 2019 har kilometergodtgjørelse gått ned for første gang siden oppstarten av klimaregnskapet. Det er blitt rettet fokus på transport, og kommunen har bygget en sykkelbod utenfor rådhuset, slike tiltak kan medføre at godtgjørelsen er blitt redusert.

Konklusjon

Vi kan konkludere med at det er en nedgang av utslipp fra 2018 til 2019. Postene var relativt like fra fjoråret, men helse- og omsorgssektoren hadde en stor reduksjon av sine utslipp. Bruk av elbiler førte til denne nedgangen.

Tallene for bruk av diesel og drivstoff til store maskiner var relativt like fra 2018 til 2019.

Det har det siste året blitt planlagt erstatninger for oljefyrer og oljetanker i kommunale bygg. Det er blitt fyrt opp olje i mange anlegg, og det er laget en plan for veien videre med energigivennlige og effektive tiltak i bygg som tidligere har brukt olje som oppvarming.

Propanfyring på Levermyr er erstattet med flisfyringsanlegg, dette medfører at Grimstad kommune reduserer sine utslipp.

Oversikt over avfallsmengder 2019

Avfallsmengder (snittvekter i kg) 2019- Grimstad kommune						
Bygg/eiendommer	Restavfall	Matavfall	Papp/papir	Glass/Metall	Plast	Totalt
Berge Gård	17850	6043	2600	130	261	26884
Berge tun	4900	4000	6000	800	250	15950
Eide barnehage	2030	1605	500	115	235	4485
Eide skole	1570	1420	640	55	200	3885
Fevik skole	6610	3143	2740	100	480	13073
Feviktun	23860	10270	4000	460	1100	39690
Fjære barneskole	3042	1930	4750	230	215	10167
Fjære ungdomskole	2220	740	2180		110	5250
Frivoll skole	1310	1360	2240	75	130	5115
Grimstad barnehage	2100	515	420	70	115	3220
Grimstad Brannstasjonen	3200		1350			4550
Grimstad Rådhus	2650	4021	11000	245	265	18181
Grimstad ungdomskole	3750	1990	5840	230	310	12120
Hausland barnehage	2251	2916	1719	105	250	7241
Holviga skole 1-10	4620	2580	2990	115	400	10705
HVPU boliger, Markvn.	3080	530	630	115	115	4470
Jappa skole	3660	2855	1470	140	240	8365
Kulturskolen	1000	850	4000	50	120	6020
Landvik sentralskole	3140	1725	2200	160	250	7475
Langemyr skole, Markvn.	3380	1020	610	125	150	5285
Omsorgsbolig Holtevn. 12	3110	601	480	90	120	4401
Storgaten barnehage	1749	1090	1085	125	120	4169
Tønnevoldskogen barnehage	2075	1370	430	50	130	4055
Totalt	103157	52574	59874	3585	5566	224756

Oversikt over avfallsmengder 2018

Avfallsmengder (snittvekter i kg) 2018- Grimstad kommune						
Bygg/eiendommer	Restavfall	Matavfall	Papp/papir	Glass/Metall	Plast	Totalt
Berge Gård	18380	6090	19810	505	185	44970
Berge tun	5090	4520	5720	1430	260	17020
Eide barnehage	1700	1850	810	425	240	5025
Eide skole	2130	1700	3790	350	45	8015
Fevik skole	6770	2730	16340	225	405	26470
Feviktun	25213	7700	6240	930	844	40927
Fjære barneskole	2775	3930	8320	790	195	16010
Fjære ungdomskole	2560	2440	4160	0	150	9310
Frivoll skole	1230	1880	4160	765	125	8160
Grimstad barnehage	1745	1380	2110	375	130	5740
Grimstad Brannstasjonen	3450		2080			5530
Grimstad Rådhus	2450	2087	69000	515	440	74492
Grimstad ungdomskole	3050	4850	10960	820	360	20040
Hausland barnehage	2040	1830	2860	375	120	7225
Holviga skole 1-10	4970	3900	21210	425	438	30943
HVPU boliger, Markvn.	2810	935	1710	365	100	5920
Jappa skole	3710	4290	15000	505	350	23855
Kulturskolen	980	875	4090		130	6075
Landvik sentralskole	3390	3360	12610	490	415	20265
Langemyr skole, Markvn.	3700	1820	5870	385	125	11900
Omsorgsbolig Holtevn. 12	3290	930	2950	680	138	7988
Storgaten barnehage	1995	1860	2080	445	175	6555
Tønnevoldskogen barnehage	2300	2719	2980	215	140	8354
Totalt	105 728	63 676	224 860	11 015	5 510	410789

Kultur- og oppvekstsektoren

Kommunalsjef: Solfrid Marie Døhlen

Økonomitall og personaldata

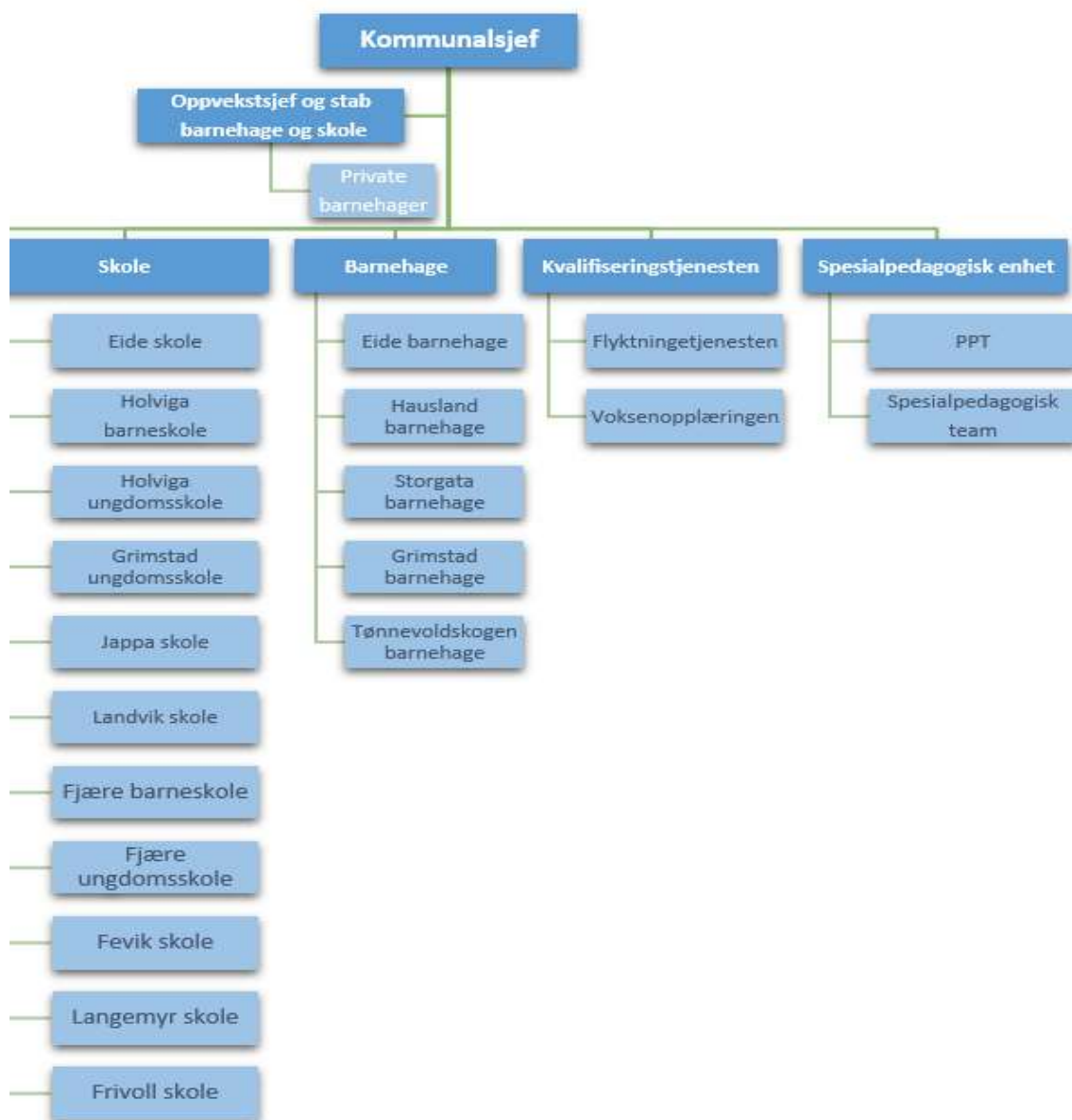
Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	407 566	412 017	383 090	394 560	-17 457
Andre driftsutgifter	264 075	282 108	253 434	261 020	-21 088
Driftsinntekter	-155 426	-150 279	-112 002	-131 690	18 589
NETTO	516 251	543 920	524 522	523 890	-20 030

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	1,9%	1,8%	0,1%
Langtid	6,3%	5,1%	1,2%
Sum fravær	8,1%	6,9%	1,2%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk	554,4	548
Midlertidige årsverk	77,7	75
Sum årsverk	632,1	622
Budsjetterte årsverk	544,3	

Innledning

Kultur- og oppvekstsektoren består av 20 tjenesteenheter, hvorav fem kommunale barnehager og ti kommunale grunnskoler, i tillegg til kvalifiseringstjenesten, Langemyr skole, spesialpedagogisk enhet, fagstab barnehage og skole, kulturtjenesten- og bibliotekstjenesten. Grunnskolene inkluderer tre ungdomsskoler, én 1-10 skole og seks 1-7 skoler. I andre tertial hadde den minste skolen 85 elever (Fjære u) og den største 569 elever (Fevik). Kvalifiseringstjenesten inkluderer voksenopplæringen og flyktningetjenesten. 1. august 2019 var det til sammen 3087 grunnskoleelever i Grimstad kommune. Medio august 2019 var det 1 285 barnehagebarn hvorav ca. 250 i kommunale barnehager.

Politisk vedtak 17. desember 2018 gjorde at kultur- og oppvekstsektoren startet samarbeid med Agenda Kaupang i januar 2019. Grimstad kommune ønsket en ekstern analyse av kommunens drift med sikte på å få kartlagt et mulig framtidig økonomisk handlingsrom og få gjennomført nødvendige tiltak for å oppnå dette.

- Arbeidet skal gjennomføres med utgangspunkt i kommunens strategiske dokumenter.
 - Målet med oppdraget er å kartlegge effektiviseringsmuligheter for å kunne finansiere økte drifts- og kapitalkostnader og framtidens tjenestebehov.
 - Metode for analyser og tiltaksutvikling baserer seg på sammenlikning med andre flinke kommuner med sikte på læring og tilpasset utgiftsnivå.
 - Datagrunnlaget er regnskap 2018 og KOSTRA 2018
- Hovedutfordringer for sektoren 2020-2023:
- Skole: Redusere overkapasitet og legge til rette for en mer effektiv drift, fase ut tre nedslitte barneskolebygg, opprettholde tidlig forebyggende innsats
 - Barnehage: Overkapasitet vs. effektiv drift, barnehager på rett sted i kommunen

► Kultur: Forebygging, samfunnsutvikling

Dette arbeidet har oppvekstsektoren jobbet med i hele 2019, og vil være et pågående arbeid i omstillings- og endringsprosessene for de neste fire årene.

Økonomioppfølging

Vi har tett økonomioppfølging på alle våre enheter, men sektoren endte med et stort underskudd for budsjettåret 2019. En forklaring er at vedtak på spesialundervisning med bruk av annet personal enn pedagog er store. Barnehagene og skolene har gjennomført en rekke tiltak frem mot årsslutt, dette har redusert overforbruket noe. Det endte med et betydelig underskudd for oppvekstsektoren i 2019. Kulturenhetene har gått i balanse i sine budsjett for 2019.

Resultat og aktivitet

Kultur- og oppvekstsektoren hadde i 2019 et samlet nettobudsjett på 523,89 mill. kroner.

Av dette hadde kulturtjenesten i 2019 et samlet nettobudsjett på 22,671 mill. kroner, mens kultur- og oppvekstsektorens fellesområde har et samlet nettobudsjett på 201,770 mill. kroner.

Etter 2. tertial hadde oppvekstsektoren et underskudd på 9,3 mill. kroner. Underskuddet ved utgangen av 2019 ble høyere enn ved 2. tertial. Størstedelen av underskuddet ligger på fellesområdet. Skolene og barnehagene leverte med et mindre underskudd enn sammenlignet med 2018.

Fellesområdet

Fellesområdet fikk et underskudd på 15,443 mill. kroner. Det dreier seg i hovedsak om tre områder:

1. Vedtak til spesialundervisning med bruk av annet personale enn pedagog ved private skoler er store, underskuddet ligger her på ca. 5,9 millioner ved årsslutt.
2. Langemyr skole, budsjettposten for å dekke Grimstads andel av elevkostnadene i 2019 er ikke høy nok. Årsaken er både høye gjennomsnittlige kostnader per elevplass og antall elevplasser fra Grimstad kommune, som økte fra 17 elever til 20 elever høsten 2019. Kostnadene ble ca. 4,7 mill. kroner høyere enn budsjettet.
3. Budsjettpostene for tilskudd til private barnehager hadde i 2019 et merforbruk på 7,7 mill. kroner.

Friskoler og spesialundervisning

I følge Grunnskolens informasjonssystem (GSI) for 2018-19 mottok 7,5 prosent av elevene i Grimstad spesialundervisning. Tallet for 2019-20 er 7,9 prosent. I 2018-19 utgjorde dette 23,4 prosent av lærertimene. I 2019-20 utgjør dette 19,7 prosent. Det har med andre ord blitt flere elever som mottar spesialundervisning, men færre timer av det totale timetallet gis til dette formålet. Andelen timer spesialundervisning er på linje med gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. På landsbasis mottar 7,7 prosent av elevene spesialundervisning skoleåret 2019-20.

I løpet av 2019 benyttet Grimstad kommune en ekstern aktør, Agenda Kaupang, til blant annet å sammenligne bruk av ressurser til spesialundervisning ved de to friskolene, Hesnes Montessoriskole og Drottningborg ungdomsskole, med de kommunale skolene.

I følge Agenda Kaupang påvirker ikke de to friskolene det samlede kostnadsnivået i Grimstadskolen særlig mye. Timene til spesialundervisning, inkludert lærere og assistenter, utgjør omtrent 10 prosent av det samlede timetallet. De to skolene hadde 9 av 88 årsverk assistent og 7,7 av 67 årsverk spesialundervisning lærer. Timetallet til disse oppgavene er høyt på Hesnes, men ikke på Drottningborg. Drottningborg bruker mindre timer per elev enn Fjære ungdomsskole. Hesnes bruker veldig mye, omtrent 5 årsverk mer enn gjennomsnittet i kommunale skoler i Grimstad. «Merutgiften» er maksimalt 3 millioner kroner.

Aktivitet barnehagene 2019

De fem kommunale barnehagene har i 2019 en samlet budsjetttramme på 33,947 mill. kroner.

Stortinget har vedtatt en ny bemanningsnorm i barnehagene fra 1. august 2019.

Kommunene/barnehageeieren må fra 01.08.2019 oppfylle kravet om bemanningsnormen. Etter normen kan ikke barnehagene ha flere enn seks store barn eller tre små barn per årsverk.

Bemanningsnormen og pedagognormen er oppfylt for alle våre kommunale barnehager.

Implementering av rammeplan

I forlengelsen av implementering av ny rammeplan som trådte i kraft 1. august 2017, startet barnehageeier høsten 2019 en intern kompetanseheving for enhetsledere i kommunale barnehager. Barnehageeier og enhetsleder kom i samarbeid frem til åtte sentrale temaer relatert til rammeplanen de ønsket å fordype seg i. Disse temaene er:

- Holdninger
- Relasjonskompetanse
- Anerkjennende ledelse
- Dialog
- Organisering
- Foreldresamarbeid
- Livsmestring
- Ny lovtekst i Lov om barnehager

Temamøtene har blitt avholdt cirka annethvert enhetsledermøte, og er et arbeid som avsluttes i løpet av våren 2020.

Utviklingsarbeid

Kompetanseplan for barnehagene i Grimstad kommune (2017 – 2020) beskriver lokale satsingsområder for perioden. Disse er:

- Barnehagens lek- og læringsmiljø
- Barnehagen som lærende organisasjon
- Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

I september 2019 ble det gjennomført kommunal fagdag for barnehageansatte i Grimstad kommune hvor tema var livsmestring og de yngste barna.

Våren 2019 startet arbeidet med utarbeidelse av kommunens egen plan for språkarbeid i barnehagene. Dette anses som ett av flere tiltak for å bedre kommunalt tverrfaglig samarbeid og systemrettet arbeid med fokus på tidlig innsats. Målet er å øke kompetansen med tanke på språkstimulering og ruste barnehagepersonell til å hjelpe barn som har ulike utfordringer med språket. Planen vil inneholde språkteori, praktisk informasjon om hvordan jobbe med språkgrupper i barnehage, hvordan bygge opp språkpakke til bruk i barnehagen, og ikke minst kommunens rutiner ved uro for barnets språkutvikling. Planen skal ferdigstilles juni 2020, og oppstart av implementeringsarbeidet er satt til høsten 2020.

Aktivitet i skolene 2019

Samlet budsjetttramme for skolene i 2019 er 228,179 mill. Alle skolene har oppfylt pedagognormen. Skolene får tett oppfølging gjennom månedlige økonomisamtaler med sektorledelsen, HR- og økonomiavdelingen. Sektorledelsen gjennomfører jobbsamtaler ute på enhetene tre ganger i semesteret.

Årsrapport – fagfornyelse og ny overordnet del

I januar 2019 begynte stab barnehage og skole arbeidet med fagfornyelse og ny overordnet del. De nye fagplanene skal innføres i august 2020, og det har vært viktig for sektoren at man har vært så godt forberedt som man kan før planene trår i kraft.

Fagfornyelsen handler i all hovedsak om at læreplanene skal bli mer relevante for framtiden. Fagene skal få mer relevant innhold, tydeligere prioriteringer og sammenhengen mellom fagene skal bli bedre.

Målet er å styrke utviklingen av elevenes dybdelæring og forståelse. Verdigrunnlaget skal løftes fram i læreplanene, og elevene skal blant annet jobbe tverrfaglig med demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring.

Man beholder dagens fag i skolen, men fornyer innholdet. Kritisk tenkning og refleksjon vil bli en enda viktigere del av hva elevene skal lære i skolen. Det er også et mål at skolene er mer kreative og innovative, og at elevene får lære på nye måter.

Grimstad kommune har sammen med de andre kommunene i Østre Agder oppvekstforum samarbeidet med Universitetet i Agder (UiA) om fagdager og temamøter rundt fagfornyelsen, slik at hver skole og klasserom er klar for den endring som trer i kraft kommende høst. Fagfornyelsen har også vært fast tema på skoleledermøtene i 2019.

Arbeid knyttet til elevens psykososiale skolemiljø

I kjølvannet av endring av regelverk knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø (opplæringslovens kapittel 9A), har skoleeier hatt høy aktivitet knyttet til å sørge for at skolene har tilegnet seg god lovforståelse og innført god praksis.

Skoleeier har gjennomført såkalte «*lærende møter*» på omtrent annethvert skoleledermøte i 2019. Det har vært arbeidet mye med de såkalte handlingspliktene i opplæringsloven § 9a-4: å følge med, å gripe inn, å varsle, å undersøke og sette inn egnede tiltak. Videre har det vært arbeidet med dokumentasjonsplikten og på kvalitet i saksbehandling. I saksbehandlingen er det spesielt barnekonvensjonen artikkel 3 om å ta hensyn til barnets beste som har vært i fokus, samtidig som det har vært gjennomført opplæring i hvordan man skal høre barnets synspunkter i tråd med barnekonvensjonen artikkel 12.

Det har blitt gjennomført en *forvaltningsrevisjon* med enheten knyttet til hvordan skolene og skoleeier jobber med elevenes psykososiale skolemiljø (og barnehagemiljø). Aust-Agder revisjon IKS leverte sin rapport i september 2019. Hovedpunkter i revisjonen var knyttet til om skolene og barnehagene hadde tilfredsstillende rutiner for å sikre et trygt og godt psykososialt miljø, hvordan skolene ivaretar informasjonsplikten knyttet til foreldre og elever, og om skolene tilfredsstiller dokumentasjonskravet knyttet til aktivitetsplikten. Revisjonen konkluderte med at Grimstad kommune har utarbeidet et godt rammeverk for rutiner, men at skolene fortsatt er i en implementeringsfase og at ikke alle skolene oppfyller rutinene i praksis. Skoleeier har derfor jobbet videre også etter september 2019 sammen med skolene for å sikre både god lovforståelse og at rutiner og planer blir omsatt til god praksis.

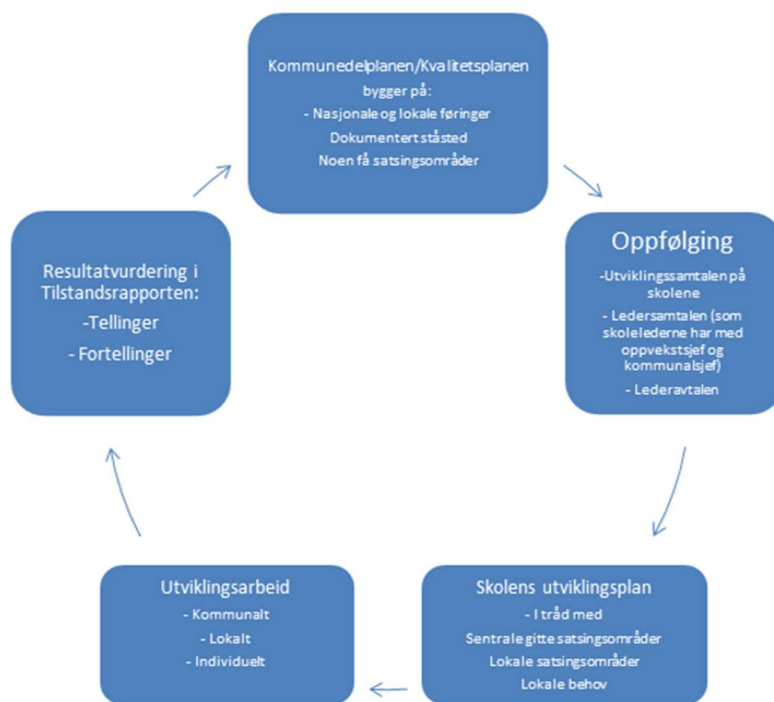
Kommunestyret vedtok å opprette et beredskapsteam mot mobbing og andre krenkelser i 2018. Teamet ble hetende *Ressursteam mot mobbing* og skulle være en del av kommunens støttesystem i

de vanskeligste sakene knyttet til barn og unges barnehage- og skolemiljø. Teamet ble faglig bredt sammensatt. I 2019 var oppvekstsjef og en skolefaglig rådgiver representert i teamet. I 2019 var teamet fortsatt i en oppstartfase, og etter en evaluering (jfr. sak 19/10492-1 til oppvekst og utdanningsutvalget), ble det planlagt midlertidige endringer knyttet til ledelse, metodisk tilnærming og hyppighet på møter.

Kvalitetsoppfølging

Skoleeier begynte i 2019 med et omfattende arbeid knyttet til å utvikle et nytt *kvalitetsoppfølgingssystem* som skal sikre både forsvarlig drift og utvikling for alle våre grunnskoler. I den forbindelse gjennomførte Stab skole de første kvalitetsoppfølgingsmøtene med enhetene. Det legges opp til et system hvor skoleeier en gang i året møter skolene for å drøfte aktuelle temaer, identifisere utfordringer, samt å bidra til at skolene utformer gode utviklingsplaner knyttet til forbedringspunktene. Skoleeier ønsker at elevenes psykososiale skolemiljø skal være et fast punkt på disse møtearenaene, slik det var i 2019. Skoleeier fikk gjennom den første runden i 2019 et godt innblikk i skolenes ståsted; både med hensyn til hvor langt de var kommet med implementeringsarbeidet og hvordan de jobbet med sine målsetninger i det såkalte 9A-arbeidet.

Kvalitetsutviklingshjulet

Kvalitetssikringshjulet består av følgende komponenter:

1. **Utviklingssamtalen** hvor skolefaglig stab møter skolen. Fokus skal være på skolens praktisering av lovverk, resultater og definerte utviklingsområder.
2. **Ledersamtalen** hvor den enkelte skoleleder (rektor) og oppvekstsjef/kommunalsjef følger opp og avklarer det videre arbeidet etter utviklingssamtalen.
3. **Lederavtalen** fastsetter utviklingsmål for skolen det kommende året
4. **Skolens utviklingsplan** beskriver hvordan skolen konkret vil jobbe for å nå utviklingsmålene.
5. **Tilstandsrapporten** (en form for kvalitetsmelding) presenterer Grimstadskolens resultater for kommunestyret (politisk skoleeier).

Kvalitetssikringshjulet beskriver aktiviteter både på kommunenivå og skolenivå. Mange aktører skal involveres og høres. Som utgangspunkt for utviklingsarbeidet, legges det til grunn standarder/kjennetegn på god praksis for de mest sentrale utviklingsområdene (jf. de ulike temaene i denne planen), samt en beskrivelse av hvordan arbeidet skal bidra til god og reell medvirkning fra både ansatte, elever og foreldre. Aktiviteter, forarbeid, skolebesøk og etterarbeid legges inn som gjøremål i kommunens elektroniske internkontrollsystem 13.10.no. Skoleeier har i sin utforming av strategi hentet inspirasjon fra både Bergenskolen, Bærumskole og Sandnes-skolen. Videre har kommunen fått tilført verdifull kunnskap og kompetanse ved å være en del av Utdanningsdirektoratets satsing på Veilederkops (2016-2019).

Internkontroll og bruk av Public 360

- Alle enhetsledere har gjennomført kurs i Public 360
- Arkiveringsrutiner er alle pålagt til å følge.
- Enhetsledere er bedt om å rapportere inn i tertialrapportene og årsmeldingene hvordan enhetene sørger for god internkontroll og bruk av Public 360.
- Kvalitetsoppfølging ute på skolene
- Opplæring i regelverk rundt innkjøp
- Opplæring i bruk av rammeavtaler
- Opplæring i bruk av QM+

Lesing og leseopplæring som satsingsområde i Grimstadskolen

Leseplan for Grimstadskolen

Vi har utarbeidet en felles leseplan for Grimstadskolen 1.-10. trinn. Denne leseplanen skal først og fremst kvalitetssikre leseopplæringa fra 1.-10. trinn, og være et verktøy for pedagogene i deres daglig arbeid i alle fag. Planen ble ferdigstilt i mai 2018 og gjeldene fra 1. august 2018. I etterkant har vi arbeidet med påfølgende implementeringsarbeid ute på den enkelte enhet, fordelt på 3 økter. Her har implementeringsarbeidet vært organisert som lærende møter med IGP- arbeid (individuelt-gruppe-plenum) knyttet til de ulike kapitlene i leseplanen.

Strategiplan for samarbeid om språkstimulering og leselyst

I tillegg til Leseplanen er det utarbeidet en Strategiplan for samarbeid om språkstimulering og leselyst. Den ble ferdigstilt og gjeldene fra 1. april 2019. I denne planen legges det vekt på samarbeidet mellom barnehage, skole og kultur.

Skolebibliotekplan For elever som er disponert for lesevaner vil iMALs innkoding av forbindelsen mellom lyd og bokstav gjøre det enklere å lytte ut enkeltlyder i ord. Elevene blir mer fonetisk og språklig bevisste når de kan støtte seg til kunnskap om skrift.

I tillegg til leseplanen og strategiplanen utarbeides det nå en skolebibliotekplan. Den vil omhandle blant annet retningslinjer for drift, kompetanse, arbeidsoppgaver, bemanning og samarbeid. Ved hjelp av denne planen vil vi ha større mulighet for å sikre gode skolebibliotek på alle våre skoler. Skal vi lykkes med leseopplæringa må vi også ha fokus på å skape leselyst.

Tidlig innsats

For å sikre at alle elever i Grimstad skolen skal kunne lykkes med den første lese- og skriveopplæringa, har vi innført iMAL som metode i begynneropplæringa.

IMAL står for integrert, multisensorisk, assosiasjonsbasert, læring. Begrepene gir betydninger som er sentrale når hjernen skal kodes til lesing.

Aktiviteter på biblioteket

2019 har vært preget av økning i antall egne arrangementer. Utlånet gikk opp i første halvdel av året, men gikk noe ned i andre halvdel, tilsammen en nedgang på 1,9%, men her er ikke tallene for digitale utlån av e-bøker med (tallene er ikke tilgjengelige på det nåværende tidspunkt), filialens utlån holder seg, men utlånet til voksne går ned (2018: 2303, 2019:1945). Det er utlån som skolebibliotek som går opp. Vi hadde et besøk på 151 574 på hovedbiblioteket og 24 000 på Fevik (inkl. skolebiblioteket), Sommermånedene er best besøkt. Antall egne arrangementer er økt med 6,7 % fra 2018 til 2019. Antallet arrangementer som andre har hos oss har økt med 10 %. Våre lesesalsfasiliteter med studieceller, gruppe/møterom og rikelig med bord og pulter benyttes i svært høy grad. Det mer åpne biblioteket har også blitt tatt svært godt imot, og hele 945 personer har tegnet avtale med oss. Vi ser at det særlig er studenter som benytter seg av tjenesten. Sommerles er en kampanje for å få barn fra 1. - 7. klasse til å lese i sommermånedene. Dette har vært svært vellykket, og i 2019 leste 769 barn 9358 bøker.

Aktivitet kulturtjenesten

Ungdomsklubben Huset har fått en solid drift med gode voksenledere og et fungerende ungdomsstyre. Det er mellom 30-50 ungdommer tilstede på åpningsdagene (tirsdag og fredag). Blant aktivitetene utenom det vanlige vil vi trekke frem UKM, som er kanskje den største og beste mønstringen i fylket, med engasjerte arrangørdommer. De har hatt grafittkurs med dekorering av lokalene og egen utstilling. Det har vært egne skoleferieaktiviteter, bl.a. overnattingstur til Kilandsenteret. Før skolestart ble det arrangert stor gratis konsert på plenen utenfor klubben og kulturskolen, med flere hundre publikummere. Artister var lokalt band, DJ og Morgan Sulele. En del av aktivitetene er finansiert med tilskudd fra BufDir.

BUA utstyrssentral åpnet før vinterferien 2019, og ble kåret til årets nykommer på Bua-nettverksmøte i mai. Det har blitt et bra tilbud med godt utlån, men det er avhengig av ekstern finansiering.

Barnebokfestivalen ble arrangert i april, og der får ca. 2500 skoleelever et møte med en av landets beste forfattere i klassen sin. Totalt publikumstall på alle arrangement er ca. 5000. Dette er det litterære tilbudet i Den kulturelle skolesekken. I tillegg får hvert klassetrinn et unikt tilbud i tillegg. Dette er med på å sikre at alle barn og unge i Grimstad får oppleve variert og profesjonell kunst og kultur, uten at det koster dem noe.

Byfesten og åpning av Byhaven ble en stor suksess. Vi var med i planleggingsarbeidet, og turistkontoret arrangerte "Turist i egen by" samme dag med gratis båtturer, guidede turer i sentrum, osv. i samarbeid med reiselivsnæringa. Kulturskolen hadde Sirkuslørdag på plenen foran Sorenskrivergården, og var aktive både på hovedscenen og på egen stand. I tillegg var kulturtjenesten med i arbeidet med kunsten som er plassert i parken.

Kortfilmfestivalen ble gjennomført i midten av juni, og der er vi med i planleggingsarbeid og tilrettelegging.

Sommeren er høysesong for Grimstad turistkontor. Nye tilbud i 2019 var velkomstsenter for Raet nasjonalpark på Hagebruksmuseet, og guidede båtturer i nasjonalparken i regi av Kystlaget Terje Vigen. Turistkontoret er med på å drive frem og markedsføre båtturene, i tillegg til Badebåden, Solrik, sjørørrettske, guidede småbåtturer, båt- og sykkelutleie mm. Turistkontoret samarbeider med Grimstad bys museer om markedsføring og booking av guidede turer, gruppeprogram (f.eks. i Hamsuns dikterstue på Nørholm), mm.

Kulturskolen har ca. 300 elever på musikk, kunst og teater. De opptre med egne konserter og forestillinger, og på felles arrangement som skjer i Grimstad som f.eks. 17. mai, julegrantenning, kommunestyremøter osv. De tilbyr bandundervisning til ungdomsklubben, konserter til bo- og omsorgsinstitusjonene, samarbeider med korpsene, mm. Gratis kulturlørdag er et tilbud i regi av kulturskolen, og de 6 ordinære lørdagene samlet 3-400 deltakere på hver arrangement, mens Barnas verdensdag hadde mer enn 1000 mennesker innom!

Det har blitt arbeidet med forprosjekt Hamsun-museum i Storgaten 44. Kommunestyret vedtok å etablere et hovedprosjekt, og det arbeides videre med detaljene i dette samt finansiering.

Kulturtjenesten var også med i arbeidet med ordførerens nyttårsmottakelse, hvor bl.a. kulturprisen, og en nyetablert frivillighetspris ble delt ut. Det er behandlet 75 saker i kultur og miljøutvalget, og 18 delegasjonssaker.

Vurderinger

Kultur- og oppvekstsektoren klarte ikke å oppnå budsjettbalanse ved årets slutt i 2019. Kostnadene til elever med vedtak om spesialundervisning på grunnskoler og private ble også i 2019 høyere enn budsjettet.

For å sikre best mulig økonomistyring, må følgende tiltak gjennomføres:

1. Omstilling- og endringsprosessene gjennomføres og implementeres
2. Månedlig oppfølging av økonomirapportering med alle enhetsledere
3. Tett på oppfølging med tiltak for de enhetene som rapporterer på høye underskudd
4. Tett samarbeid økonomistøtte
5. Tett samarbeid med HR. (Nedbemanning, oppfølging personalsaker etc)
6. Økonomisk oppfølgingsmøte sektorledelse med rådmann
7. Tverrsektoriell samhandling på tjenester til våre brukere
8. Medvirkning og gode arbeidsprosesser med alle enhetene
9. Gjennomføre straks tiltak på våre ledere med fare for sykefravær

Det er et kollektivt ansvar i vår sektor for at vi sammen skal jobbe for et bedre økonomisk handlingsrom for sektoren og for Grimstad kommune.

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Tidlig innsats skole og barnehagene	Økt pedagogkrav og målrettet arbeid med barnas psykososiale lek- og læringsmiljø	●
Psykososialt læringsmiljø	Elevene i Grimstad skal oppleve skolen som et trygt og godt sted for læring og trivsel.	●
Bemanningsnorm barnehage	Økt grunnbemanning i de kommunale barnehagene fra 01.08.2019	●
Bærekraftig økonomi	Få oversikt og kontroll- identifisere nye tiltak for å sikre god økonomikontroll. Alle ledere i sektoren skal følge opp sine budsjett.	●
Kulturtjenesten skal ha fokus på ungdomsmedvirkning	Større fokus på unge arrangører i arbeidet med UKM, legge til rette for at ungdomsstyret i fritidsklubben kan delta aktivt i planlegging og gjennomføring av klubbens program, arbeide for å øke rekrutteringen til de ulike aktivitetene og for å beholde elevene i kulturskolen lengre	●
Biblioteket skal være litteraturhuset i Grimstad	Biblioteket skal styrke sin rolle som arena for kultur- og debattopplevelser for barn og voksne. Videreutvikle	●

Mål	Beskrivelse	Status
	dikterens by og ha en aktuell og mangfoldig fysisk og digital media samling.	

Helse- og omsorgssektoren

Kommunalsjef: Aase Synnøve Hobbjesland

Økonomitall og personaldata

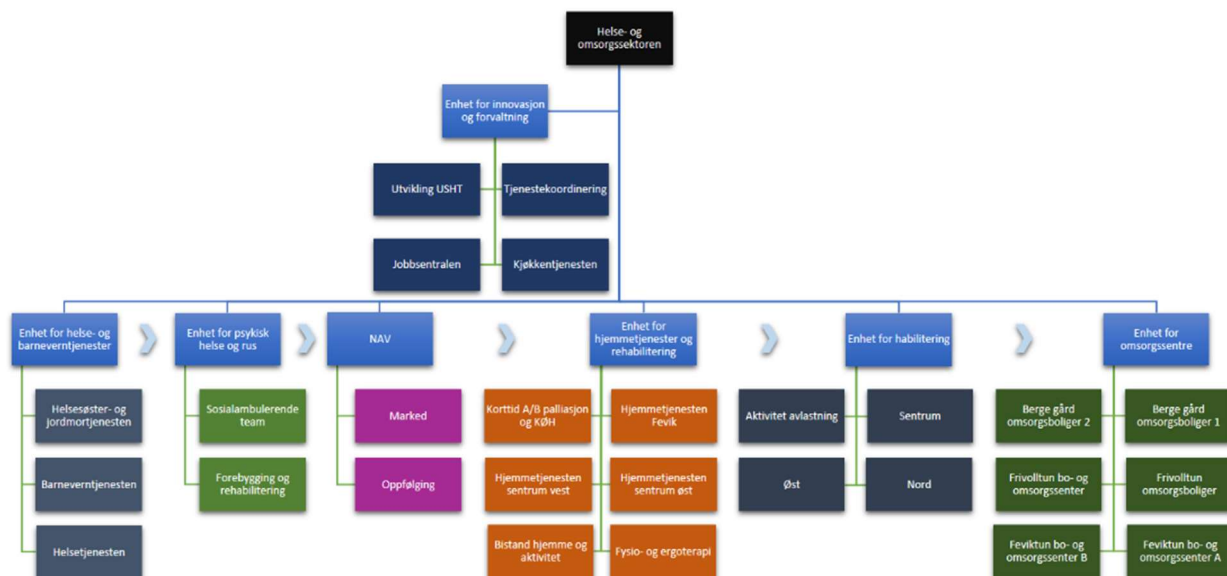
Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	0	543 926	506 694	514 072	-29 855
Andre driftsutgifter	1	163 694	133 362	137 984	-25 710
Driftsinntekter	-1	-121 910	-72 483	-84 026	37 884
NETTO	0	585 532	567 573	568 029	-17 503

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	2,3%	0%	2,3%
Langtid	8,5%	0%	8,5%
Sum fravær	10,8%	0%	10,8%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk	548,9	587
Midlertidige årsverk	67,9	92
Sum årsverk	616,8	679
Budsjetterte årsverk	590,6	

Innledning

Ved inngangen til 2019 var omorganiseringen av sektoren gjennomført. Sektoren har redusert antall enheter fra 11 til syv. Arbeidet med igangsatte omstillingstiltak samt strukturprosjektets trinn tre har preget hele 2019. Alle sektorens ledere er på plass.

Alle enhetene har utarbeidet virksomhetsplaner for 2019.

Sektoren har fortsatt økonomiske utfordringer. Aktivitetsnivået ligger høyt i forhold til budsjett.

Resultat og aktivitet

Regnskapet viser et merforbruk på 17,6 mill. kroner.

Ledere og medarbeidere har jobbet kontinuerlig for å holde budsjetttrammene. Det ble innført månedlig økonomisk rapportering på avdelings-, enhetsleder- og kommunalsjefsnivå. Gjennomgangene har vist at hovedårsaken til merforbruket i hovedsak er høyt sykefravær, vakanser i turnus, overtid og nye kostnadskrevende vedtak på brukerstyrt personlig assistanse, BPA. Det har videre ikke vært mulig å nedbemanne etter planen på Berge gård, grunnet faktisk tjenestebehov og bygningsmasse.

Sykefraværet for 2019 er på 10,8%. Sykefraværet for 2019 har vært høyt, og det jobbes systematisk i enhetene for å øke nærværet. De fleste enhetene har gjennomført NED-prosjektet i 2019. Dette prosjektet har fokus på forebyggende arbeid for å unngå sykemeldinger. Kommunens retningslinjer for sykefraværsoppfølging følges, og dialogplassen benyttes systematisk.

Det er gjennomført kartlegging i alle avdelingene for å kontrollere at opprettede årsverkene i turnusene er lagt i henhold til budsjett, det samme gjelder for administrative stillinger. På grunn av omstillingskrav ved Berge Gård og Frivolltun omsorgsboliger er det jobbet med ombemanning slik at en kan få iverksatt turnus etter vedtatt ramme. De nye turnusene ved avdelingene ble iverksatt vår/sommer 2019. Ved Berge gård har i 2019 vært en tilleggsturnus med bemanning som ligger over budsjett. Dette har sammenheng med beboernes faktiske tjenestebehov og bygningsmasse. Denne tilleggsturnusen er dekket av sektorens buffer.

I første tertial i 2018 ble den såkalte ISF-modellen (Innsatsstyrt finansiering) avviklet. Dette fordi modellen verken er hensiktsmessig eller bærekraftig. Agenda Kaupang fikk gjennom en anbudsprosess oppdraget med å utvikle nye budsjetteringsmodeller for sektoren. Disse ble lagt til grunn for budsjett 2019. Det var en omfattende omlegging i budsjettet for sektoren i størrelsesorden 23 mill. kroner. Dette for å dreie fra heldøgnsomsorgsboliger til hjemmebaserte tjenester. Denne prosessen tar tid, og det har derfor ikke vært mulig å ta inn full effekt i 2019. Alle enhetene har i 2019 vært pålagt å nøye vurdere all innleie av vikarer og ekstrahjelp, men innenfor grensen av nødvendig helsehjelp.

Sektoren har vært, og er fortsatt, i stor endring for å gjennomføre omstillingen hvor pasienter, brukere, pårørende, medarbeidere, tillitsvalgte og ledere er blitt berørt.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering har innført folkemøter for brukere og pårørende. Dette har blitt veldig godt mottatt.

Økning med to stillinger i barnevernet ble gjennomført i første tertial. Dette har gitt en positiv effekt. Det må kontinuerlig vurderes økt satsning på barnevern/tidlig innsats.

Grimstad Familiesenter sin årsrapport for 2017-2018 ble politisk behandlet som referatsak i HO RS 4/19.

I 2019 ble det vanskelig å rekruttere fastlegestillinger. En fastlegestilling ble omgjort til kommunal stilling. Dette ble vedtatt av kommunestyret i PS 19/5 Kommunal overtakelse av fastlegehjemmel. I budsjett 2019 ble det vedtatt opprettet en ny kommunal fastlegehjemmel. Det vises forøvrig til kommunestyrets sak PS 19/67 - rapport om legetjenesten i Grimstad kommune. Brannstasjonen legesenters behov for nye lokaler ble politisk behandlet i kommunestyret i PS 19/28 Brannstasjonen legesenter - nye kontorlokaler.

Grimstad Frivilligsentral har hatt et aktivt år hvor det samtidig har vært jobbet med struktur og forankring. Det har blitt opprettet et styre, og styret har vedtatt vedtekter for Grimstad Frivilligsentral. Sentral plassering i sentrum ved Sorenskrivergården har hatt en positiv effekt for aktiviteten ved Frivilligsentralen. Det har vært et økende besøk både av unge og eldre. Større tilgjengelighet for befolkningen har økt mulighetene for samarbeid med flere aktører. Dette er gjennomføringen av verdensdagen for psykisk helse et godt eksempel på. Tiltaket «Ut i Grimstad» er et annet eksempel på et godt og populært tiltak som Frivilligsentralen har startet opp. Det er et samarbeid mellom Frivilligsentralen og Grimstads spisesteder. En gang i måneden tilbyr forskjellige spisesteder en næringsrik middag til en rimelig pris, som deles i fellesskap. Dette er et spennende prosjekt som forebygger ensomhet.

Politisk sak om fordeling av støtte til frivillige lag og foreningers arbeid for mennesker i en vanskelig livssituasjon – 2019 ble behandlet i HO 19/31.

Årshjulsarbeid (HMS og kvalitetsarbeid inkl. beredskap, anbud/innkjøp)

Rutine- og systemutvikling

Det er blitt jobbet med å utvikle hensiktsmessige system rundt ressurskrevende tjenester. Det er blant annet utviklet rutiner for å ha kontinuerlig oversikt på antall brukerrettede timer. Dette har medført en økning i refusjonskravet til Helsedirektoratet.

Virksomhetsplaner

Alle sektorens enheter har utarbeidet virksomhetsplaner for 2019. Disse er basert på sektorens målbilde.

Lederavtaler

Det er inngått lederavtaler med enhetslederne med utgangspunkt i mal for, lederavtaler, enhetens virksomhetsplan gjenspeiles i lederavtalen.

Møtestruktur

Det har vært faste ukentlige enhetsledermøter, herunder også prosjektoppfølgingsmøter. I tillegg har sektoren innført fire stormøter per år hvor alle ledere, tillitsvalgte, verneombud og fagkoordinatorer har deltatt. Det er faste møter med hovedtillitsvalgte/HVO hver VO møter hver åttende uke.

Når det gjelder møtestrukturer er det kommet på plass månedlige oppfølgingsmøter opp mot budsjett/HR/internkontroll. 2019 har vært preget av kapasitetsutfordringer på økonomi og HR. På grunn av dette har sektoren ikke hatt tilgang på sektorkontakt innen økonomi og HR store deler av året, noe som har vært meget utfordrende i et krevende omstillingsarbeid. Månedlige rapporteringer på avdelingsnivå har dessverre ikke blitt gjennomført alle måneder, dette også grunnet kapasitetsutfordringer i økonomiavdelingen.

Det er etablert HMS-grupper i alle enhetene i 2019.

Det er utarbeidet medikamenthåndteringsrutiner som er implementert i kommunens internkontrollsystem. Opplæring foregår via e-læringsmoduler.

Det er kjøpt inn varer og tjenester i henhold til innkjøpsregelverket. Mye av innkjøpet gjøres i henhold til rammeavtaler fra OFA. Der det er usikkerhet om hvordan innkjøp skal håndteres så kontaktes innkjøpsrådgiver.

Arkiververdige dokumenter skal arkiveres i fagsystem eller Public 360.

Kompetanseplan

Sektoren har utarbeidet en strategisk kompetanseplan, som har vært til politisk behandling i sak:

- HO 19/51 - Strategisk kompetanseplan helse- og omsorgssektoren 2019 – 2023.

Prosjektoppfølgning

Struktur-/ omstillingsprosjektet

I budsjett 2018 vedtok kommunestyret at det skulle iverksettes en struktur- og omstillingsprosess som ville gå over 2018 – 2019. I den sammenheng har helse- og omsorgssektoren iverksatt ulike omstillingstiltak/-prosjekter samt gjennomført en større strukturendring.

Det er lagt vekt på å få fram nødvendigheten av å vri tjenestene mot tidlig innsats og forebygging på alle nivå. Struktur- og lederlinjer skal underbygge samordning/tjenesteutvikling, kontrollspenn, forebygging/ helsefremming, innovasjon – satsing på hjemmebaserte tjenester (I4H) og heldøgntjenester via HDO/sykehjem. Sektorens vurdering er at det kan ligge økonomiske gevinster ved å endre opplegg for bemanning av turnusene, innleie av vikarer, bruk av vikarbyrå, kjøp av tjenester, tydeligere organisatoriske linjer/ledelse, hensiktsmessig boligmasse mv.

Strukturendringen er gjennomført. Alle oppgaver er overført i henhold til ny struktur per 01.03.19. Det har vært jobbet videre med trinn tre i strukturprosjektet i hele 2019. Ingen medarbeidere er blitt oppsagt som følge av omstillingen.

Heltidskultur

Kartlegging i 2018 viste at det er kun 12% av turnusmedarbeiderne i helse- og omsorgssektoren som har 100 % stillinger. Det vil være vesentlig framover for å fremme rekruttering, kompetanse, kvalitet, kontinuitet at man har fokus på økning av heltid i helse- og omsorgssektoren. Kommunestyret har vedtatt retningslinjer for å fremme heltid og høyere stillingsprosenter. Dessverre har det vist seg vanskelig å kontinuerlig overvåke utvikling av heltidskultur. Totalt sett i sektoren er det en positiv utvikling når det gjelder økning i antall heltidsstillinger, og utviklingen er god.

Tilgjengelig statistikk viser at gjennomsnittlig stillingsstørrelse i helse- og omsorgssektoren per februar 2020 er 68%. I 2018 var gjennomsnittlig stillingsstørrelse 65%. Videre viser statistikken at antall medarbeidere som har stillingsprosenter mellom 80 – 100 er 44 %. I 2018 var tallet 25 %.

Enhet	Gj. Stillingsstørrelse	Andel heltid (80-100%)	Andel deltid (60-79,9%)	Andel deltid 25-59,9%	Andel deltid under 25%
Grimstad kommune	76 %	57 %	15 %	19 %	9 %
Samfunn og miljø	89 %	80 %	6 %	13 %	1 %
Kultur- og oppvekst	80 %	66 %	11 %	18 %	5 %
Helse og omsorg	68 %	44 %	21 %	21 %	14 %
Innovasjon og forvaltning	86 %	75 %	9 %	14 %	2 %
Helse- og barneverntjenesten	85 %	74 %	10 %	10 %	5 %
Psykisk helse og rus	79 %	53 %	29 %	12 %	5 %
NAV	98 %	100 %	0 %	0 %	0 %
Hjemmetjenester og rehabilitering	61 %	37 %	19 %	26 %	19 %
Enhet for habilitering	69 %	49 %	22 %	20 %	9 %
Enhet for omsorgssentre	61 %	30 %	27 %	25 %	18 %
Kun faste stillinger					
Stillinger under 10% tatt ut					
Støttekontakt, avlaster, BPA tatt ut					

Tall fra februar 2020.

Etablering av bemanningstjeneste

I omstillingsprosjektet er det jobbet med å utvikle egen bemanningstjeneste. En er av den oppfatning at egen bemanningstjenesten vil føre til større overvåkenhet og økt mulighetsrom for å få økt opp stillingsprosent. Dette koblet opp mot rådgiver på RS (turnusprogram) vil gi den enkelte avdelingsleder hensiktsmessig styringsinformasjon. Kommunestyret har vedtatt igangsetting av prosjektet Bemanningstjeneste i PS 19/44. Bemanningstjenesten startet opp 6. januar 2020.

Gjennomgang har vist at innleie fra vikarbyrå og egne vikarer er et fordyrende ledd i kommunens totaløkonomi. Kun en avdeling har benyttet seg av vikarbyrå i sommer, dette på grunn av manglende sykepleiedekning.

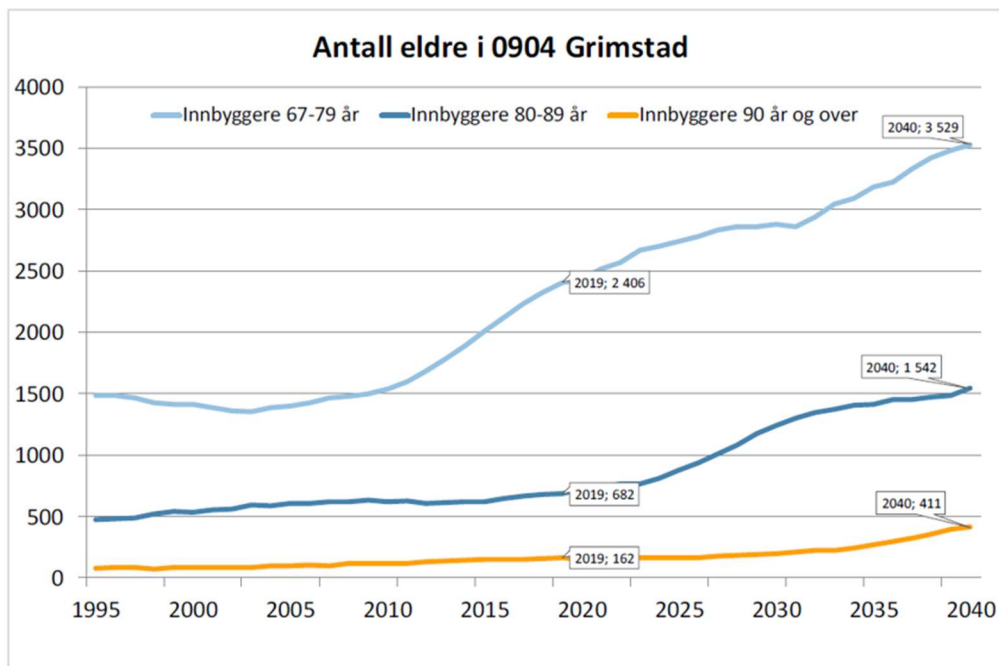
Årsplan

Årsplanene startet opp 16. desember 2019 for alle avdelinger, med unntak av en avdeling som starter opp fra sommeren 2020. Det har vært et stort arbeid for å få på plass årsplaner i alle turnusavdelingen. Avdeling for tjenestekoordinerer gjennomførte opplæring av både avdelingsledere, ansatte og tillitsvalgte. De har også vært en støtte i prosessen for de enkelte avdelingslederne. Det har vært et stort arbeid å innføre årsplan for hele sektoren på en gang, og det har vært arbeidskrevende både for ansatte, avdelingsleder og tillitsvalgte.

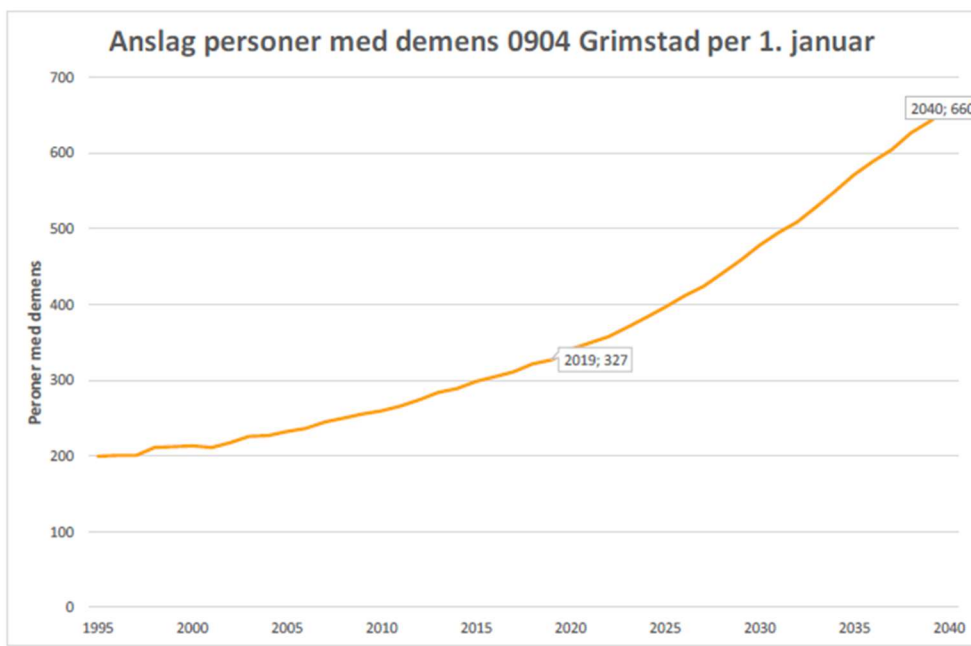
Eiendomsmassen

Det er lagt ned et stort arbeid i å kartlegge bygningsmassen som helse- og omsorgssektoren yter tjenester i. Det er framkommet at deler av bygningsmasse ikke er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergrupper. Det har blitt gjennomført ombygging på Berge gård slik at mennesker med demens sykdom kan få omgivelser rundt seg som både vil øke deres trygghet og gjøre tjenesten mer effektiv. Ombygging på Frivolltun omsorgsboliger er gjennomført. Det er redusert med seks omsorgsboliger for å kunne gjøre de nødvendige bygningsmessige endringene. Dette var nødvendig for å gjøre Frivolltun omsorgsboliger mer hensiktsmessige for mennesker med demenssykdom.

Grimstad kommune har en stadig større eldrebefolkning og den øker raskere enn antatt i 2014, da kommunedelplanen for helse og omsorg 2014-2026, ble skrevet. Dette gjelder også for antall personer med demens.

Figur 5 Utviklingen i de tre eldste aldersgruppene i Grimstad kommune. Registrert utvikling 1995–2019 og fremskrevet utvikling 2019–2040. Kilde: Alternativ MMMM til SSB

Figur 9 Anslag personer med demens fra 1995 til 2040 basert på forekomsten i Prince-studien fra 2013

Grimstad kommune vil få økning i antall eldre over 80 som mer enn fordobler seg fra 2019 til 2040. Det samme gjelder for personer med demens.

Grimstad kommune har startet omstillingsprosessen etter oppdraget i kvalitetsreformen «Leve hele livet». Målgruppen for reformen er eldre over 65 år, både de som bor i hjemme og de som bor i institusjon.

Arbeidet med eiendomsmassen i helse og omsorg er starten på å omstille kommunen til å være en kommune i tråd med stortingsmeldingen. Det å vurdere den Nordiske modellen er viktig i dette arbeidet. Det må tenkes nytt rundt boliger for innbyggere over 80 år.

Det er gjennomført et kartleggingsarbeid på alle brukere i enhet for habilitering. Det fremkommer et stort behov for nye heldøgnsomsorgsboliger. Det er behov for boliger som det ytes heldøgnsomstjenester i, og tilbud om arbeid og aktivitet for brukergruppen.

Saken var til politisk behandling i sak - KS 19/94 Rapport - eiendomsmassen i helse- og omsorgssektoren 2019.

Helsehus

Det har vært arbeidet videre med planlegging/utredning av helsehus. I omstillingsarbeidet er dette tiltaket pekt på som et viktig tiltak for å skape økonomisk handlingsrom og ha ytterligere fokus på tidlig innsats og forebygging. Det har vært jobbet forslag til romprogram for helsehus i 2019.

Velferdsteknologi

Grimstad kommune satser på innføring av velferdsteknologi og ser gevinster som unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Via regional koordineringsgruppe for ehelse- og velferdsteknolog, RKG, har kommunene på Agder et tett nettverkssamarbeid. Målet er at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestene innen 2020. Per nå har 25 av regionens 25 kommuner integrert velferdsteknologi som en del av kommunens helse- og omsorgstjenester. Det er stort fokus på å utvikle gode systemer for å sikre tjenestene ved bortfall av strøm.

Grimstad kommune har vært tilkoblet Responssenteret gjennom hele 2019. Det har vært svært vellykket å ha tilkobling til Responssenteret. De har etter oppstart i september 2018 avverget 2/3 av alle utrykninger som hjemmesykepleien tidligere har utført.

I4Helse er et viktig prosjekt innen velferdsteknologi. I4Helse skal være et ledende senter for innovasjon innen helse og omsorg, hvor velferdsteknologi og helseløsninger utvikles fra idé til skalerbar implementering og varig anvendelse. I4H er heleid av Universitetet i Agder (UiA). Erfaringer fra prosjektet Agder Living Lab (ALL) er viktig for utviklingen av i4Helse. ALL har bidratt til god involvering av brukere i test og utvikling av ny teknologi. Det er opprettet et aktivt brukerpanel som videreføres inn i i4Helse prosjektet og som er viktig for det videre arbeidet med velferdsteknologi.

Sak om egenbetaling har vært til politisk behandling i sak - KS 19/91 Tildelingskriterier og egenbetaling for velferdsteknologi.

Hjelpemidler

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering har i løpet av 2019 fokusert på å få ned ventelistene i hjelpemiddelteam med syn/hørselskontakt. Dette er et ansvar hvor det er minimalt med faste årsverk, men tjenester gis til mange, og de betyr mye for å yte tjenester best mulig på lavest mulig omsorgsnivå. De er også viktig for at kommunen opprettholder en god pasientflyt mellom tjenester, både med tanke på pasienter med tjenester fra spesialisthelsetjeneste og kommunale tjenester og internt i kommunen. Det er nå ingen eller få på venteliste, da det er økt opp bemanning via intern omplassering og NAV arbeidspraksis og ny ansatt i varig tilrettelagt arbeid.

I4Helse

I4Helse åpnet som planlagt den 30.08.19. Det jobbes nå med å fylle I4Helse-bygget med innhold og nye samarbeidskonstellasjoner opp mot blant annet UIA, herunder I4H, Mil, Cair mfl.

De fire i-ene i I4Helse står for ide, involvering, innovasjon og implementering.

I ny organisasjonsstruktur ser man for seg at I4Helse-bygget blir kommunens store satsingsområde innen enhet for hjemmebaserte tjenestene og rehabilitering og enhet for innovasjon og forvaltning. Enhetsleder og stab i enhet for habilitering er også lokalisert på I4Helse.

Økonomisk handlingsrom, Utviklings- og effektiviseringsprosjekt 2019 - 2023 Agenda Kaupang

Helse- og omsorgssektoren har vært en av tre arbeidsgrupper hvor Agenda Kaupang har vært fasilitator. Kommunalsjef har ledet arbeidsgruppen som har bestått av enhetslederne og tre hovedtillitsvalgte. Det har vært jobbet med forslag til tiltak med økonomisk effekt, tiltak med positiv effekt ved endringer – uten direkte økonomisk effekt, forventede nye økonomiske kostnader/tiltak, tjenesteutvikling, kvalitetsutvikling, tiltak med effekt i andre sektorer og øvrige tiltak under utvikling.

Planer og beredskapsplaner

Det er utarbeidet plan for habilitering- og rehabilitering. Fylkesmannen har ytt tilskudd til planarbeidet. HO- sektoren har videre utarbeidet strategisk kompetanseplan. Handlingsdelen skal kobles på den enkelte enhets virksomhetsplan. Planen er politisk behandlet i sak - HO 19/27 Habilitering- og rehabiliteringsplan – høring.

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2019 – 2021 ble behandlet i kommunestyret i sak KS 19/41.

I 2019 er helse- og sosialberedskapsplan samt smittevernplanen rullert. Disse er politisk behandlet i sakene; KS 19/20 Godkjenning av plan for helsemessig og sosial beredskap samt KS 19/42 Smittevernplan.

Det er videre gjennomført beredskapstilsyn fra Fylkesmannen. Kommunen fikk ingen avvik.

Vertskommunesamarbeid – NAV

Meld. St. 33 (2015-2016) «NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet» legger rammene for en sammenslåing av NAV-kontorene til færre og større organisatoriske enheter. Stortingsmeldingen legger vekt på at endringene i rammebetingelsene skal bidra til å øke det lokale handlingsrommet både faglig og administrativt gjennom mer robuste NAV-enheter. Det pekes på at større enheter med samarbeid mellom kommuner vil bidra til mer enhetlig forvaltningspraksis, og mindre sårbarhet i den daglige driften av kontorene. Dagens organisering er krevende i mange NAV-kontor. Det er små fagmiljø, faglig sårbarhet og høy omstillingstakt. Ressurser og oppgaver skal flyttes fra NAV Agder og ut til NAV-kontorene for å styrke disse. For å kunne ta imot oppgaver er det kommunisert at NAV-kontoret må være av en viss størrelse og sikre et kraftfullt kompetansemiljø. Kommunestyret vedtok at Grimstad ønsket å være vertskontor i sak KS 19/95 Vertskommunesamarbeid og NAV og lokalisering av vertskommunen.

Helsefremmende barnehager og skoler

I arbeidet med prosjekt for helsefremmende barnehager og skoler har det vært flere saker til politisk behandling og hvor helse- og omsorgsutvalget har medvirket med gode innspill.

- HO 19/5 Status i arbeidet med helsefremmende barnehager og skoler
- HO 19/23 Orientering om samarbeid om samhandling rundt barn og unge utenfor skole og arbeid mellom Arendal kommune, Grimstad kommune og Kompetanse Aust- Agder
- HO 19/44 Hvordan kan vi i Helsefremmende Barnehager og skoler (HBS), støtte barn og unge til å utvikle en positiv ungdomskultur og god læringsarena i skolen?

- HO 19/48 HBS - Videreføring av Ungdataundersøkelsen med SAMM-metoden i OU og HO

Orientering om Ung data-undersøkelse 2019 ble politisk behandlet i sak KS 19/82.

Voksenskolen og dagaktivitet

Voksenskolen for personer med demens i Grimstad startet 5. mars 2019, og er den første av sitt slag i Norge. Aktivitetstilbud for personer med demens er et viktig satsingsområde både nasjonalt og kommunalt. Dette tilbudet kan bidra til at personer med demens kan mestre egen hverdag, bo hjemme lengre, utsette behov for andre kommunale tjenester og ha bedre livskvalitet. Sak om voksenskolen for personer med demens ble politisk behandlet i helse- og omsorgsutvalget i sak HO 19/27.

Aktivitetsplan for eldre ble også politisk behandlet i 2019 i sak - HO 19/52 Aktivitetsplan for eldre 2020 – 2023.

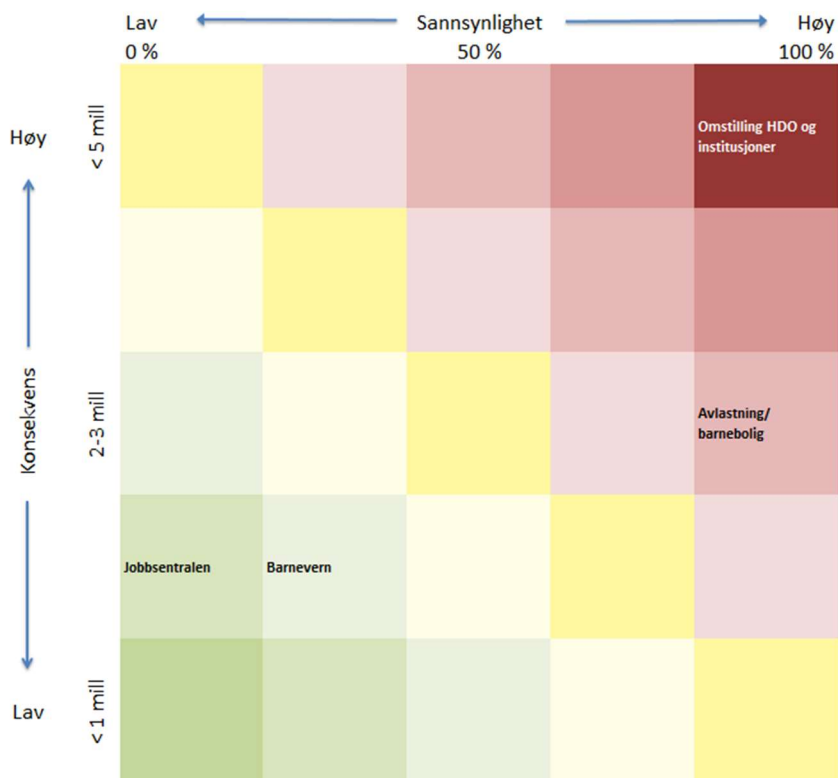
Høringer

I 2019 ble det behandlet fire høringssaker innen helse- og omsorgsektoren. Det var:

- KS 19/65 NOU 2018:16 "Det viktigste først" - om prioritering i kommunal helse- og omsorgstjeneste - høring
- KS 19/114 Høring: Utvidelse av rettighetsbestemmelsen om brukerstyrt personlig assistent for personer over 67 år
- FOR 19/8 Høring: Lov om eldreombud
- KS 19/26 Høring - forslag om endring i forskrift om en verdig eldreomsorg - samboergaranti

Økonomi

Risikovurderingen for budsjett 2019:

Risiko for omstilling HDO og institusjoner er forsøkt kompensert med enkelte bygningsmessige endringer, både på Berge gård og Frivolltun omsorgsboliger, økning av legetjenesten og «pukkeldrift» for omstilling i enhet for omsorgssentre.

Risikobildet ble i løpet av 2019 ytterligere forverret ved; økt sykefravær, vakante stillinger primært på helg, overtid, varelager på Jobbsentralen pga. mild vinter, høye leiekostnader for Jobbsentralen på Østerhus.

Som nevnt tidligere er det overforbruk på annen lønn som BPA, i tillegg kommer økte utgifter til støttekontakt og avlastning. De nevnte tjenestene er lovpålagt.

Det vurderes fortløpende hvorvidt driften og bygningsmassen ved heldøgnsomsorgsboligene er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergrupper og deres behov for pleie- og omsorgstjenester.

Sektoren vurderer kontinuerlig om kjøp av tjenester kan tas over i kommunal drift.

Tilskuddsmidler

Det jobbes godt med utviklingsprosjekter i enhetene. Det søkes om tilskudd til prosjektene der det er mulig. Enhetene har søkt og fått tilskuddsmidler til følgende prosjekter:

1. Hdir – styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten: tildelt i 2019 kr 5 000 000
2. Hdir – tilskudd til kommunepsykolog tildelt alle år fra 2014, også for 2018 med kr 410 000, men med fradrag for 7 ½ måned p.g.a. vakanse i stillingen. For 2019 vil tilskuddet bli benyttet i sin helhet
3. Fylkesmannen – tilskudd til rehabilitering og habilitering tildelt 700 000 for 2018, engangstilskudd – mottatt. Prosjektleder er ansatt og arbeidet med rehabilitering-habiliteringsplan er igangsatt. Mottatt 120.000 til KOLS gruppe. Midler avsatt fra 2018 innvilget til bruk i 2019 til implementering av habilitering og habiliteringsplan kr. 545.000.

4. Fylkesmannen – tilskudd til frisklivssentral tildelt kr 80 000 for 2019, vil antakelig få ytterligere kr 150 000 senere i år.
5. BufDir – tilskuddsordning for barnefattigdom tildelt 1,87 mill. til FUN 365/Grimstad Røde Kors, kr 400 000 til aktivitetstiltak/ «Opplevelser i Grimstad» og kr 300 000 til kommunens utstyrssentral for sportsutstyr mm
6. NIFU – tilskudd til forskning på effekt av skolehelsetjeneste 800 000 fordelt med 400 00 for 2018 og 400 000 for 2019, for økt stilling for helsesøster i 4 av våre skoler
7. Hdir - Tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak SLT – kr 200 000
8. Hdir - Tilskudd til dagaktivitetstilbud for mennesker med demens - kr 4,7 mill. – Mottatt. Fordelt ut på dagsentrene ved Fevikun, Frivolltun, Grom og Berge Gård ut fra antall personer med demens som benytter tilbudet. Øygardens institutt får deler av tilskuddet ut fra 10 plasser for personer med demens. Innvilget for 2019: 4.852.560. Voksenskolen for personer med demens har fått: 128 780kr.
9. Fylkesmannen - Heltidsprosjekt i samarbeid med Arendal kommune - kr 200 000
10. Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder - kr 880 000. til kommunalt rusarbeid. Midlene dekker koordinator for hasjavveningsprogrammet, miljøvaktmester og Likemannsprosjekt (mentorprosjekt med Alarm)
11. Helsedirektoratet- kr 250 000 til ungdomslos. Midlene brukes til lønn til ungdomslos som arbeider med tidlig innsats og forebygging.
12. Fylkesmannen - kr 813 333 i tilskudd til prosjektet «Nye mønstre – koordinert tverrfaglig innsats i lavinntektsfamilier.
13. Helsedirektoratet - kr 2 268 000 til Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).
14. Fylkesmannen - kr 2 423 000 i kompetanse- og innovasjonstilskudd. For 2019 er det søkt om kr: 2.154.000
15. Helsedirektoratet - kr 350 000 - tilskudd til pårørendeprosjekt, ikke innvilget nye midler i 2019. Midler mottatt i 2018 er overført til 2019
16. Helsedirektoratet – 200 000 til aktivitetstiltak for å motvirke ensomhet, tilknyttet Frivilligsentralen
17. Prosjektskjønnsmidler: Kr 1 200 000 søkt om til RKG. Kr 1 000 000 til ALL videreføring inn i I4Helse
18. Fylkesmannen - kr 515 130 til kveldssentertilbud for personer med demens
19. Aust-Agder fylkeskommune - kr 246 000 i økonomisk støtte fra LIM-planen til prosjekt "Grimstad Leaders"

Regionalt samarbeid

Det er et godt samarbeid mellom alle kommunene i Agder når det gjelder e-helse og velferdsteknologi. Regional koordineringsgruppe for e-helse og velferdsteknologi Agder (RKG) ble etablert i januar 2016 med følgende formål:

- Målet er at regionen er ledende innen velferdsteknologi i Norge
- Arbeidet skal stimulere til forskning, utvikling og næringsutvikling i regionen
- Formålet er økt regional kommunal koordinering og forankring på Agder

I 2019 mottok RKG pris for «Best practice» fra «European public sector award» i EU.

RKG ledes av kommunalsjefen i Grimstad. Årsrapporten for RKG følger vedlagt årsmeldingen.

Vurderinger

Helse- og omsorgstjenester

Et viktig fokus i Tjenestetrappen er å yte tjenester på riktig trinn og med rett volum/omfang. Folkehelseovervåking må følges nøye opp i takt med blant annet demografiske endringer i befolkningen. Den demografiske framskrivingen som er gjengitt i kommunedelplanen (2014-2026) viser en andel av befolkningen med demenssykdom på 250 personer i 2014 og 289 personer i 2020. Ved ny demografisk framskriving av antall med demenssykdom så er antallet 327 for 2019 og 660 i

2040. Det betyr at kommunen har et høyere antall personer med demenssykdom nå enn det som var estimert for 2020. Det vil få konsekvenser for fremtidig planlegging av ulike tilbud samt boligplanlegging. Det satses videre på hverdagsrehabilitering, dagaktivitetstilbud, velferdsteknologiske løsninger, forebyggende hjemmebesøk og andre tiltak som bygger opp under retningen på tjenestene.

Tjenester til brukere med samtidig rusproblematikk og psykiske helseproblemer er et viktig satsningsområde. Tjenestene jobber med samhandlingen seg imellom og med spesialisthelsetjenesten. Det oppstår en del utfordrende situasjoner da brukere som kommer til kommunen ofte er sykere enn tidligere. Kompetanseutvikling og en mer hensiktsmessig organisering av tjenestene har stor oppmerksomhet, sammen med botilbud.

Enhet for psykisk helse og rus har hatt sak et par saker til politisk behandling i 2019. Det er sak om Mental helse - evaluering av aktivitet og tilskudd til Treffstedet - KS 19/12, og rapport fra tilsyn med Grimstad kommunes tjenester til personer med rus- og psykisk helseproblematikk - KS 19/97.

Enhet for habilitering er en stor enhet med behov for endringer på flere områder. Overgangen til ny organisasjonsstruktur har avdekket områder hvor enheten har utviklingspotensial og områder hvor enheten drifter godt. Enheten vil fortsette å kvalitetssikre aktiviteten, både de administrative og faglige oppgaver. Det må arbeides kontinuerlig for å sikre flyt i samarbeidet og i utforming av tjenestetilbudet til brukerne. Det er utarbeidet kartlegging av status for å møte nåværende og fremtidig behov for bolig for kommunens innbyggere som enheten skal levere tjenester til.

Enhet for habilitering har hatt tre saker til politisk behandling i 2019. Det er orientering om ny bofellesskap - enhet for habilitering - HO 19/11, mandat for bruker- og pårørendeutvalg i enhet for habilitering - HO 19/14. I tillegg har det vært en orienteringssak etter Arbeidstilsynets tilsyn i sak KS 19/96 Enhet for habilitering - oppfyllelse av vedtak fra Arbeidstilsynet.

Barneverntjenesten har over tid hatt et høyt sykefravær som nå er i ferd med å bli vesentlig redusert. Avdelingen har kompetente og dedikerte medarbeidere, men har slitt med lav bemanning. Avdelingen er tilført to nye årsverk som har gitt positiv effekt.

Grunnet økning i saksmengde og kompleksitet har Tjenestekontoret hatt et høyt arbeidspress over flere år. Det er behov for økt bemanning på 1 1/2 årsverk, dette er lagt inn i budsjettet for 2020.

Det er i 2019 utarbeidet en rapport for nåværende og fremtidig behov for økning av antall fastlegehjemler.

Frivilligsentralen

I 2019 er det fremmet to politiske saker vedr. Frivilligsentralen. Helse- og omsorgsutvalget er også blitt orientert om tanker rundt fremtidig drift av sentralen.

Frivilligsentralen viser til gode resultater etter flytting til sentrum en kan for eksempel vise til Ut i Grimstad, Lev hele Livet er et populært tilbud til hjemmeboende som har lyst til å treffe kjente og ukjente over en middag på en av Grimstads restauranter eller kafeer.

Ernæring

Ernæring er et satsningsområde i institusjonene og hjemmebaserte tjenester. Her jobber kjøkkenet sammen med enhet for omsorgssentre. Næringsrik kost er viktig for å opprettholde funksjonsnivå og for å kunne klare seg godt hjemme. Dette feltet må fortsatt ha fokus.

Bygningsmessige forhold

Det er lagt ned et stort arbeid i å kartlegge bygningsmassen som helse- og omsorgssektoren yter tjenester i. Det er framkommet at deler av bygningsmasse ikke er hensiktsmessig sett opp mot dagens brukergrupper. Rapport nr. 2 ble behandlet i kommunestyret 26. august 2019, PS 19/94.

Omstilling 2018-2019

Det jobbes på bred front for å forbedre sektorens driftsøkonomi. Målet er at sektoren skal forbedre økonomiske resultat og samtidig opprettholde gode helse- og omsorgstilbud til kommunens innbyggere. Bruker- og pasienttilbudet bør skjermes så langt det er mulig. Men det er et faktum at sektoren bruker mer midler enn budsjett. Bestillingen fra kommunestyret er at helse- og omsorgssektoren skal levere tjenester innenfor tildelt økonomisk ramme. Situasjonen er krevende, men sektoren har tro på at grepene som gjøres vil ha effekt med tanke på styring og kontroll.

For å lykkes med driftskontroll er sektoren avhengig av tilgjengelige og operative støttetjenester innenfor HR, økonomi samt analysekapasitet for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag. Fokus på systematikk og logistikk vil framover bli meget viktig.

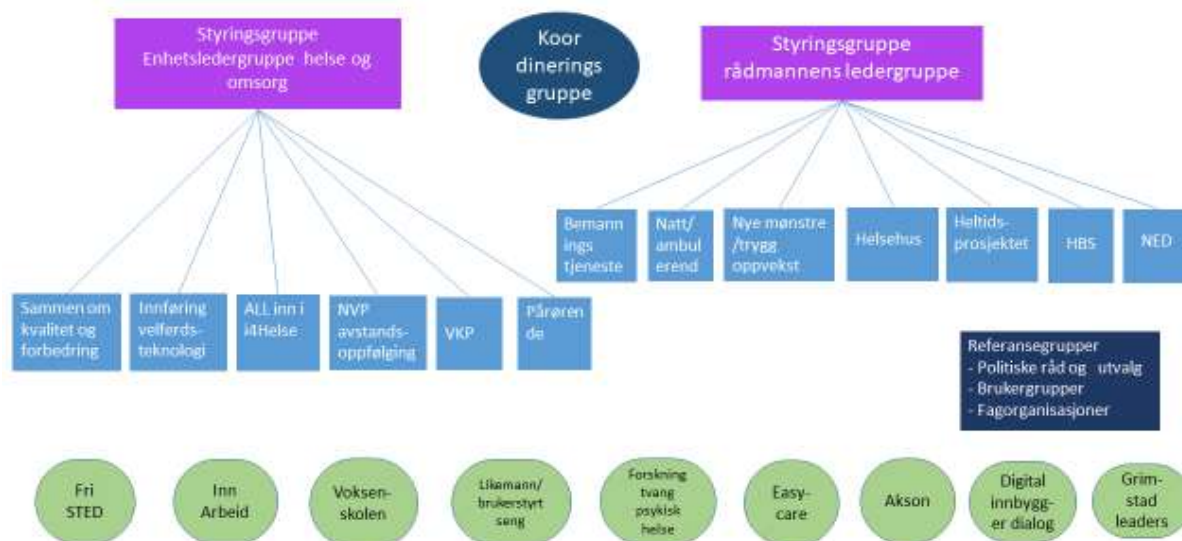
Kommunestyret forutsetter årlige effektiviseringstiltak. Agenda Kaupang rapporten peker på mulig områder for ytterligere effektivisering hvor effektiv boligmasse vil være avgjørende for framtidig driftskontroll. Det er her sektoren mener at de gode langsiktige løsningene vil ligge.

Sak om kvalitetsreformen «Leve hele livet» ble politisk behandlet i - KS 19/68 Orientering om "Leve hele livet" reformen.

Framover må det settes på dagsorden en diskusjon om forventninger fra politikere, innbygger, brukere, pasienter, pårørende, medarbeidere, tillitsvalgte og ledere. Denne forventningsavklaringen vil være viktig opp mot framtidige prioriteringer og dimensjonering av kommunens tjenester.

Helse- og omsorgssektoren takker politikere, tillitsvalgte, vernetjeneste, bruker, pårørende, medarbeidere, samarbeidspartnere og kommunens øvrige ledelse for et godt og konstruktivt samarbeid i 2019.

Prosjektoversikt Grimstad kommune 2020

Prosjekt	Beskrivelse av prosjektet	Kontaktperson
Helsesenter	Prosjekt for å arbeide mot et nytt helsesenter ved brannstasjonen legesenter	Vegard Vige
Heltidsprosjekt	Prosjekt i samarbeid med Arendal kommune for å jobbe mot økt heltid i helse og omsorgstjenestene	HR-avdelingen
HBS	Helsefremmende barnehager og skoler. Støttes av folkehelsemidler. Samarbeidsprosjekt Lillesand og Grimstad (helse og livsmestringsundervisning og skole/hjem-samarbeid. Det er ansatt en koordinator i 100% prosjektlederstilling oppvekst). Flere kommuner etter hvert. Fokus for arbeidet: Overganger. http://www.regionplanagder.no/planer-og-strategier/programfylke-folkehelsearbeid-i-kommunene/paa-felles-vei-helsefremmende-barnehager-og-skoler/	Eva Carmen Jenssen
Natt/ ambulerende tjenester	Prosjekt for å se på effektivisering av natt	Thomas Bang Torgersen
Pårørende-prosjekt	Prosjekt med støtte fra Helsedirektoratet med fokus på å styrke pårørende i krevende omsorgssituasjoner.	Merethe A. Land
Innføring velferdsteknologi	Prosjekt for å sikre innføring av velferdsteknologi og mål om at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestetilbudet innen 2020. Drives i samarbeid med de andre Agderkommunene.	Kontaktperson inn mot Agderprosjektet: Silje Bjerkås Leder ressursgruppe Grimstad; Thomas Bang Torgersen,
Nye mønstre - trygg oppvekst	Et prosjekt for lavinntektsfamilier hvor barna er i risiko for å utvikle helseutfordringer og utenforskap. Et prosjekt for utvikling av sosiale tjenester i NAV hvor en familiekoordinator skal gi koordinert og samordnet innsats for hele familien. Prosjektet vil ha et stort tverrfaglig samarbeid med aktører fra ulike sektorer/enheter og avdelinger som barnevern, helsestasjon/familiesenter, kultur og oppvekst i tillegg til NAV. Det skal tilstrebes at deltakerfamiliene har ulikt antall familiemedlemmer, ulik etnisitet og ulikt tjenestebehov i det offentlige hjelpeapparatet.	Erling Frydenlund
Prosjekt i samarbeid med andre kommuner/forskningsinstitusjoner		
Sammen om kvalitet og forbedring	Prosjekt i regi av USHT Aust og Vest Agder i samarbeid med SSHF. Videreføring av gode pasientforløp. Henger tett sammen med Leve hele livet reformen	Silje Bjerkås Leder arbeidspakke 1: Merethe A. Land,
ALL inn i I4Helse	Prosjekt med støtte fra Fylkesmannen skjønnsmidler. Bruk av Living Lab metodikk ved utvikling og test av nye løsninger i samarbeid med I4Helse	Kathrine Melby Holmerud

Ett lag rundt eleven	Forskningsprosjekt 01.01.18-31.12.19 med støtte fra NIFU/Utdanningsforbundet. Grimstad er en av 15 kommuner som deltar. 5.-7- trinn ved 4 barneskoler er med i prosjektet. Det er ansatt en helsesykepleier i 50% prosjektlederstilling. https://www.lagrundteleven.no/	Turid Thaulow Hamre
InnArbeid	Prosjekt med støtte fra Forskningsrådet. Forskning og arbeid rundt å få personer med utviklingshemming ut i aktivitet og arbeid	Tor-Erik M. Austenå
Akson	En innbygger en journal; nasjonalt prosjekt for å jobbe mot en sikker løsning for en journal. Agder er med i dette prosjektet. Grimstad har flere ansatte som deltakere i ulike grupper. Mer informasjon; https://ehelse.no/strategi/akson	Aase S. Hobbesland
VKP	Velferdsteknologisk knutepunkt; prosjekt i regi av e-helse direktoratet. Arendal og Grimstad sammen med responscenteret i Kristiansand prøver ut løsninger og bidrar i prosjektet; https://ehelse.no/Documents/Velferdsteknologi/Presentasjon%20Velferdsteknologisk%20knutepunkt%20informasjonsm%C3%B8te%2004-12-2018.pdf	Nils Christian Fjærbu
NVP avstands-oppfølging	Nasjonalt velferdsteknologiprogram innen avstandsoppfølging. Telemedisinsk sentral i Arendal, Kristiansand og Farsund. Grimstad har som intensjon om å koble seg opp mot sentralen i Arendal. Samarbeidsavtale er underskrevet.	Tanja Fredensborg
FRISTED	Prosjekt med støtte fra Helsedirektoratet som omhandler bruk av velferdsteknologi til barn og unge. Grimstad deltar sammen med andre agderkommuner: http://www.karde.no/fristed-2018-2019	Riitta Hellmann
NVP - Nasjonalt velferdsteknologi program	Grimstad er sammen med de andre kommunene i Agder med i nasjonalt velferdsteknologiprogram; https://helsedirektoratet.no/velferdsteknologi	Prosjektleder i Agder; Marit Svindland. Kontaktperson i Grimstad; Silje Bjerkås
DigiHelse	Elektronisk kommunikasjonsløsning mellom pårørende og hjemmetjenesten ved bruk av helsenorge.no	Tanja Fredensborg
Utviklings- og forskningsprosjekt med NAPHA – nasjonalt forskningssenter for psykisk helsearbeid	Forskningsprosjekt med 4 andre kommuner. Ambisjonene er å videreutvikle og prøve ut en intervensjon for å redusere bruk av tvangsinnleggelser ovenfor personer med alvorlige psykiske lidelser. Prosjektet er nyttig for kommunen fordi kommunen får vært med på bidra å fremme forskningsbasert kunnskap, videreutvikle tjenestene, bedre samhandling mellom tjenester innad i kommunen, mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Prosjektperioden er fra 2019 til 2023.	
Samarbeid om brukerstyrt seng og Likemanns-tjeneste	Enhet psykisk helse og rus er med i prosjekt sammen med A-larm, Blå kors behandlingssenter Loland, NORCE og Vennesla kommune. Målgruppen i prosjektet er voksne rusmiddelavhengige i rehabilitering som ønsker å etablere seg som rusfrie i det ordinære samfunnet etter endt behandling ved Blå kors behandlingssenter Loland. Målet er å forebygge tilbakefall og reinnleggelser ved at målgruppen får mulighet til å	

	benytte seg av mentor og brukerstyrt seng på Loland i ettervernfasen. Prosjektperioden er fra 2019 til 2023.	
--	--	--

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Bærekraftig økonomi	Få oversikt - kontroll – identifisere nye tiltak for å sikre bærekraftig økonomi - Tett oppfølging av nye budsjettmodeller - Alle ledere i sektoren må følge opp sin budsjetter på avdelings- og enhetsnivå.	●
	Det er innført månedlige økonomirapporter. Videre er det månedlige økonomimøter.	●
God kvalitet og kompetanse i tjenesteleveransene	Oppdatering av strategisk kompetanseplan - Definere kompetansebehovet ut fra brukergruppe - Tilrettelegge for kompetanseheving - Sikre god rekruttering gjennom krav til fagkompetanse- Heltidskultur	●
	Kompetanseplan for sektoren skal utarbeides i løpet av 2019. Saken vil komme til politisk orientering i oktober.	●
Funksjonelle bygg i helse- og omsorgssektoren	I henhold til eiendomsstrategien skal det foretas en årliggjennomgang av bygningsmassen - Bygningene til sykehjemmene og HDO skal vurderes opp mot effektiv drift - Det skal vurderes om det vil være hensiktsmessig med et helsesenter, hva et helsesenter bør inneholde og hvor det i tilfelle skal lokaliseres	●
Sykefravær lavere enn 8 %	Tett oppfølging av enheter der sykefraværet er >10 % - Følge opp sykemeldte etter gjeldende retningslinjer i kommunen- Gjennomføre tilpasninger for å redusere sykefraværet - Tilrettelegging av turnus - Bruke tekniske hjelpemidler for avlastning - Veilede sykemeldte til egnede oppgaver/stillinger	●
	Sykefraværet i sektoren er høyt, men det har vært en positiv utvikling i sykefraværet fra slutten av annet tertial. Alle enheter er i gang og/eller i oppstartsfase med NED-prosjektet.	●
Grimstad skal være en foregangskommune innen velferdsteknologi	Delta i prosjekter og ha utprøvinger innen velferdsteknologi - Utvide bruk av velferdsteknologiske hjelpemidler - Delta i følgeforskning knyttet til velferdsteknologi - Samarbeide med UiA om I4Helse	●
	Dette er et pågående arbeid.	●
Innføre heltidskultur	Følge opp retningslinjer for heltidskultur, vedtatt i kommunestyret i sak 18/83 - Hovedregel skal være at det ansettes i 100% stilling - Ledige stillinger lysnes ut samlet en gang per måned	●

Samfunn- og miljøsektoren

Kommunalsjef: Heidi Sten Halvorsen

Økonomitall og personaldata

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	98 355	97 659	95 931	99 295	1 636
Andre driftsutgifter	94 316	96 245	65 484	94 087	-2 158
Driftsinntekter	-79 345	-83 320	-51 301	-80 278	3 042
NETTO	113 326	110 647	110 114	113 104	2 457

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	1,6%	1,7%	-0,1%
Langtid	5,7%	4,1%	1,6%
Sum fravær	7,2%	5,8%	1,5%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk	137,7	135
Midlertidige årsverk	11,4	9
Sum årsverk	149,1	144
Budsjetterte årsverk	130	

Innledning

Året har vært preget av høy aktivitet og store viktige oppgaver, som bl.a. det interkommunale plansamarbeidet om ny kommunedelplan for ny E18 og sluttbehandling av kommuneplanens arealdel.

I mai/juni fremkom flere avvik i kontraktsoppfølging, spesielt på kommunaltekniske tjenester. Dette har ført til stor oppmerksomhet på sektoren, som igjen har gitt medarbeiderne en større belastning enn normalt. Det er igangsatt arbeid for å tette avvik i kontraktsoppfølgingen. Videre er det igangsatt arbeid med å etablere en mer robust prosjektorganisering for å sikre en bedre prosjektstyring og gjennomføring. Dette arbeidet foregår i samfunns- og miljøsektoren, men berører også andre deler av kommunen.

Resultat og aktivitet

Sektoren har et positivt resultat totalt sett, men det er forholdsvis store variasjoner i enhetene. Den største økonomiske usikkerheten i samfunn og miljøsektoren er den varierende og økende strømprisen.

Det er stor aktivitet på alle områder. Innenfor området kommunal vei ble det gjennomført mye arbeid i 2019. I forbindelse med avslutning av regnskapet for 2017 ble det bevilget kr. 6 mill. til utbedring av veier på Rønnes, Killegårdsveien, samt to strekninger på Inntjoreveien. Alle disse strekningene er

ferdig utbedret. I tillegg er det gjennomført arbeid på Inntjoreveien etter ras og sikringsarbeider på Reddalsveien.

Alle arbeider med sikring er ferdig. Etter politisk vedtak blir alle kostnadene for rassikringen for 2019 dekket med resterende midler fra de kr. 6 mill. som ble bevilget til utbedring av veier. Til dekning av utgifter til selve raset, fikk kommunen kr. 790 171 i skjønnsmidler fra fylkesmannen. Dette utgjør 50 % av utgiftene.

Arbeider med ny Grefstadvei pågår, og forventes ferdig sommeren 2020.

Når det gjelder flomlys på Levermyr, så ble mastene satt opp i november. Anlegget skal være klart til fotballens sesongstart 2020.

I Byhaven gjenstår i hovedsak servicebygget. Dette får nå en utforming som er akseptert av naboer. Anlegget forventes ferdig i løpet av juni 2020.

Det pågår også planlegging/regulering av Torvet, GS - vei Frivoldalen, GS - vei langs Homborsundveien, GS - vei Kryssen - Egra.

Det arbeides godt med internkontroll på anskaffelser.

Havn har hatt 11 skipsanløp til Gundersholmen. Det er i hovedsak pukk som transporteres over havna.

Revisjon av kommuneplanens arealdel og arbeid med interkommunal kommunedelplan for E18 er to overordnede planer som har tatt mye kapasitet og oppmerksomhet i 2019. Begge disse planene ble vedtatt av kommunestyret høsten 2019. Klima-, miljø- og energiplanen er en annen overordnet plan som også ble vedtatt i løpet av året. Innenfor områdene klima og miljø blir det også stadig større aktivitet. Ny kartlegging av NGU og ny kunnskap innenfor temaet viser at flere områder i Grimstad har et farepotensial for å påtreffes sulfidholdig berggrunn. Dette er definert som forurenset masse, og det må ofte gjennomføres ytterlige kartlegginger og evt. sikre gjennomføring av tiltak i berørte utbyggingsområder. Plan-, miljø- landbruksenheten er kommunens forurensningsmyndighet innenfor dette feltet.

Det er stort fokus på arbeid med internkontroll på anskaffelser og prosjektgjennomføring i alle enheter, men spesielt i kommunaltekniske tjenester og bygg- og eiendomstjenesten. For flere av rammeavtalene arbeides det nå med fornyelse av avtalene som går ut eller er/kan bli overskredet.

Alle enheter jobber aktivt med gjennomgående arkivering i P360.

Sektoren har hatt noe økende langtidsfravær, noe som er bekymringsfullt.

Vurderinger

Sektoren har et stort omfang av pågående prosjekter og klarer ikke å levere ønsket fremdrift på flere av prosjektene. Kommunen har ikke hatt en samlet prioritering av prosjektene og det er dermed stor risiko for avvik mellom forventet fremdrift og faktisk leveranse. En slik prioritering og forventningsavklaring er en del av en robust prosjektorganisering det arbeides for å få på plass.

Med stor sakspågang og mye overordnede planarbeidet, samtidig som det har vært flere vakant stilling på plan og byggesak, har det til tider vært utfordrende å disponere enhetenes ressurser slik at alle saksområder får tilfredsstillende kapasitet. Innenfor plan og byggesaksområdene har dette kommet til syne i næringsattraktivitetsundersøkelsen som ble gjennomført i Østre Agder i løpet av året. Imidlertid har den store aktiviteten og de spennende oppgavene enhetene har ansvar for, gitt

gode muligheter for faglig utvikling og en givende og variert arbeidshverdag for den enkelte medarbeider.

Sektorens mål for budsjett 2019

Mål	Beskrivelse	Status
Unngå nye unge uføre	Planlegge og utvikle offentlige møteplasser med tanke på inkludering og mangfold. Byhaven er gjennomført etter prinsipper om inkludering og mangfold.	●
Prioritere tid og ressurser til å ivareta Grimstad kommunes interesser i arbeidet med det interkommunale plansamarbeidet av kommunedelplan for E18.	Dette gjelder alle fagområdene innenfor plan, miljø og landbruksenheten. Arbeidet med kommunedelplan for E18 er fulgt tett opp gjennom hele planprosessen.	●
Innføring av eByggesak	Digital byggesaksløsning for saksbehandlere. Pilotprosjekt er i oppstart og piloteringsperioden vil sannsynligvis starte medio 2020.	●
Tilby gode oppmålingstjenester til kundene innenfor vedtatt budsjettramme	Arbeide for at 2019 blir et normalt driftsår.	●
Brann og feiertjenesten skal arbeide for å fremme de forebyggende og beredskapsmessige oppgavene etter brannloven for å sikre en effektiv og sikker drift.	Vektlegge aktivitetene i det forebyggende arbeidet slik at de tilgjengelige ressursene blir brukt der de gjør størst nytte. Gjennomføre en beredskapsanalyse for å bli mest mulig tilpasset de oppgaver brannvesenet kan bli stilt overfor. Sørge for kontinuerlig evaluering av driften og grundig opplæring ved nyansettelser.	●
Øke innsatsen innenfor trafiksikkerhet i Grimstad kommune	Arbeide for å heve kompetansen og øke bevisstgjøringen om trafiksikkerhet internt og mot politisk ledelse.	●
Gjennomføring av kartlegging og prosjektering av energieffektivisering	Sett opp mot energimerkingen som er gjennomført og bevilget midler for energieffektivisering, må det avklares hvilke tiltak som vil gi størst besparelser og gjennomføre prioriterte prosjekter. Dette må også sees i sammenheng med utfasing av fossilt brensel.	●
Jobbe aktivt med kontinuerlig forbedring i alle sektorens enheter.	Fortsette aktivt arbeidet som er igangsatt med kontinuerlig forbedring. De igangsatte prosessene inkluderes i arbeidet som pågår med Agenda Kaupang som prosessledere.	●

Selvfinansierende tjenester

Kommunalsjef: Heidi Sten Halvorsen

Økonomitall og personaldata

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	17 891	17 427	15 630	15 630	-1 796
Andre driftsutgifter	101 726	104 676	82 121	82 121	-22 556
Driftsinntekter	-116 822	-116 265	-97 751	-97 751	18 514
NETTO	2 796	5 838	0	0	-5 838

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	0,8%	2,1%	-1,3%
Langtid	1%	1,7%	-0,7%
Sum fravær	1,8%	3,8%	-2%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk	14	16
Midlertidige årsverk		1
Sum årsverk	14	17
Budsjetterte årsverk	23,6	

Området selvfinansierende tjenester består av feiertjenesten og vann, avløp og renovasjon. For mer detaljerte forklaringer vises det til enhetsrapportene.

Stab- og støttetjenester

Ved Olav Kavli og Monica Helland Nordby

Økonomitall og personaldata

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	39 371	35 758	38 314	37 538	1 780
Andre driftsutgifter	24 030	12 292	7 926	7 875	-4 417
Driftsinntekter	-8 944	-7 897	-3 579	-3 579	4 318
NETTO	54 457	40 152	42 661	41 834	1 682

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	1,3%	1,7%	-0,4%
Langtid	8,3%	5,2%	3,1%
Sum fravær	9,5%	6,9%	2,7%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk	39,6	39
Midlertidige årsverk	6,5	7
Sum årsverk	46,1	46
Budsjetterte årsverk	46,3	

Innledning

Stab- og støttetjenester består av fagområdene økonomi, HR, kemner, innfordring, faktura og gebyr, kommunens fellestjenester, politisk sekretariat, lederstøttefunksjon, kommunikasjons- og informasjonstjenester, den kommunale IKT-virksomheten, betjening av publikumshenvendelser, henvendelser via telefon/sentralbord/epost, beredskap, internkontroll samt innkjøp. I 2019 ble det inngått samarbeidsavtale for et felles jussnettverk med Grimstad, Arendal og Froland kommuner. Arendal kommune har arbeidsgiveransvaret og er vertskommune for jussnettverket.

Både ny økonomisjef og ny organisasjonssjef tiltrådte stillingene i løpet av sommerhalvåret.

Resultat og aktivitet

Stab og støttetjenester hadde i 2019 et mindreforbruk på 1 682 000. Årsaken til dette mindreforbruket er sykefravær og vakante stillinger.

Vurderinger

Funksjonene i enheten har over tid vært underdimensjonert i forhold til de oppgaver som blir forventet levert fra sektorene. Dette har ført til at man har hatt liten eller ingen kapasitet til å jobbe forebyggende og at tilgjengelige ressurser har vært benyttet til å ta unna operasjonelle oppgaver.

Mot slutten av året har noen av funksjonene blitt styrket gjennom nyansettelser. Dette er i hovedsak erstatninger for personell som har sluttet.

Rapportering for 2019 fra fagfelt under stab og støttetjenester

Under følger rapportering på status for forskjellige fagfelt og tema som ligger under stab og støttetjenester. Støttetjenester ble delt i en økonomi og organisasjonsavdeling fra 1.april 2019. Tallene er rapportert samlet sett i 2019 og rapporteres hver for seg fra 2020.

Økonomiavdelingen:

Økonomiavdelingen består av økonomirådgivere, innkjøp, faktura og gebyravdeling og kemner.

Økonomirådgivere

Det er 5,8 årsverk økonomirådgivere i økonomiavdelingen. Det ble tilført et ekstra årsverk i desember 2019 og dette skal styrke kapasiteten til å følge opp sektor- og enhetsledere i økonomioppfølgingen. Det er satt i gang store innsparingsprosjekter og økonomirådgiverne følger opp dette som sektorkontakter for hver sine områder. Økonomiavdelingen har hatt et år preget av mange vakante stillinger og noe sykefravær. Det er grunnen til at avdelingen leverer et mindreforbruk i 2019. Stillingene er for 2020 bemannet og det er ikke å forvente at dette mindreforbruket vedvarer.

Økonomiavdelingen har det faglige ansvaret for økonomirapporteringsrutinen. Fra 2019 har enhetslederne levert digital månedssrapport og økonomiavdelingen administrerer denne. I tillegg er det produsert tertialrapporter og årsmelding. Ellers har mye av året gått med til arbeidet med det økonomiske handlingsrommet. Der har økonomiavdelingen deltatt i alle arbeidsgruppene og arbeidet munnet til slutt ut i budsjett og handlingsprogram for 2020-23.

Anskaffelser og innkjøp

Innkjøpsreglement og anskaffelsesstrategi er rutinemessig revidert. Intern opplæring er hovedsakelig gjennomført via den interne Lederskolen. Det er gjennomført regelmessige halvårslige møter med kommunalsjef for å avklare behov for nye rammeavtaler. Det har vært et nært og godt samarbeid med OFA (Offentlig fellesinnkjøp på Agder) og KFF (kommunalt forsikringsfellesskap). Samarbeidet i sak-sak med andre kommuner i landet. Noen relevante anskaffelsesområder det er arbeidet med; innleie av anleggsmaskiner med bemanning, ny brann- og stigebil, salg- og skjenkekontroll, el-biler, lokaler til brannstasjonen legesenter, læremidler, kjøp av tjenester til enkeltbrukere, renholdsutstyr, leverandørkontroll, mat- og næringsmidler, arbeidstøy, tjenestebiler, nytt tilfluktsrom i Arresten, konsulentbistand, entreprenørtjenester, forsikringsavtaler, e-læring, turbiditetsmålere, slamtransport, påmeldingsportal, veilys, telefoni, utbygging av Grefstadveien og Vossgate. Videre har det vært arbeidet med flere krevende innsynsaker. Kapasitet for gjennomføring av anskaffelser er ikke styrket. Vårt lovbestemte fullelektroniske verktøy for sikker konkurransegjennomføring er tilpasset og utviklet videre, slik at vi bygger opp en enhetlig og lik avtaleportefølje uavhengig av hvilke sektor avtaledokumentene gjelder for. Likelydende avtalegrunnlag styrker evnen til å gjennomføre leverandør- og kontraktsoppfølging. Samntids avtaleoversikter fra konkurranseverktøyet på ansattportalen er under arbeid, men er i første omgang beroende på en nyere teknologisk web-plattform for ansattportalen. Sømløs og integrert arkivering fra konkurranseverktøyet til sak/arkivsystemet P360 er foreløpig satt på vent fordi denne er avhengig av en nyere versjon av P360 enn den som i dag benyttes.

Faktura- og gebyravdelingen

Faktura- og gebyravdelingen har 6 årsverk, hvor hovedoppgaven er å sikre kommunens inntekter. F&G har deltatt i flere prosjekter som er med på å sikre kommunens inntekter, og som gir utvidet mulighet til å drive kontroll mellom fagprogrammer og faktureringssystem. Seksjonen har hatt fokus på digitalisering og effektivisering av informasjonsflyt.

Renovasjon: F&G har fagansvar for renovasjon til privathusholdninger. Vi har hatt kontaktutvalgsmøter med Agder renovasjon med fokus på forbedring av tjenester, samt planlegging og driftssetting av nye nedgravde miljøstasjoner. Totalt er det nå 13 nedgravde stasjoner i drift, og 6 planlagte/påbegynte i kommunen. I tillegg vil alle større leilighetsutbygginger i sentrum samt alle nye byggefelt over en viss størrelse bli pålagt nedgravde stasjoner. Tett samarbeid med kommunalteknisk avdeling har forbedret planleggingen av snørydding, tømning og plassering av miljøstasjonene.

Etter initiativ fra Agder Renovasjon ble det foretatt en vurdering av om fagansvar og fakturering av renovasjon skulle flyttes fra kommunene til Agder renovasjon. Kommunestyrene i Grimstad, Froland og Arendal vedtok i 2019 at dette skulle gjennomføres. Forventet dato for overføring av ansvar er 1. januar 2021.

Elektroniske søknadsskjemaer for refusjonskrav barnehager: F&G har opprettet elektronisk søknadsskjema for refusjonskrav fra private barnehager via innlogging. Dette for å sikre effektiv registrering i arkivsystem, raskere saksbehandling, samarbeid på tvers av avdelinger, samt redusere risiko for tap av data. Videre er transparens og sporing sikret helt frem til utbetaling på konto til kunden i økonomisystemet. F&G har opprettet og kvalitetssikret innholdet, gjennomført testing og deltatt i ROS-analyser.

Nytt digitalt eiendomsregister i regnskapssystemet: F&G har i samarbeid med systemleverandør utviklet et nytt digitalt eiendomsregister i regnskapssystemet. Løsningen skal sikre legalpanten ved hjemmelsoverganger på eiendommer, samt effektivisere innkreivingsprosessen ved utestående fordringer.

F&G har opprettet konsept- og prosessforslag, sikret systemintegrasjoner og gjennomført interessentanalyse. Videre har seksjonen hatt ansvar for prosjektfremdrift, samarbeid med utviklere, samt systematisk testing av løsningen. Systemet ble vellykket implementert og testet før jul 2019

Kartlegging digitale smart-vannmålere: F&G har, sammen med teknisk sektor, startet kartlegging av smart vannmåler-løsninger for å effektivisere innsamling av vannmålerdata og lekkasjesøk. Hensikten er å tilrettelegge for et større prosjekt, for å pilotere fjernavlesning av vannmålere i kommunale bygg. Målet er også å legge press på systemleverandører til å forbedre sitt tilbud på området. Avdelingen har også jobbet med å opprette QR koder på kommunale målere som letter avlesningsprosessen. Dette vil være på plass høsten 2020.

Vannmålerprosjektet: F&G har vært pilot høsten 2019 for implementering av ny vannmålermodul. Integrasjon mot arkivsystemet og digital varsling om pålegg av vannmålere, sikrer bedre datafangst og informasjonsflyt. Vannmåleroppgjøret for 2019 ble vellykket gjennomført i nytt system. Videreutvikling av systemet fortsetter i samarbeid med systemleverandør våren 2020.

Nytt kommunenummer: F&G har deltatt i et samarbeidsprosjekt med IKT-Agder og øvrige kommuner høsten 2019 for implementering av nytt kommunenummer. Dette ble vellykket implementert i alle VARF fagsystemer 1.januar-2020.

Nytt gebyrsystem: Det ble i 2019 gjennomført et forprosjekt for å kartlegge behovet for nytt fagsystem for håndtering av kommunale eiendomsgebyrer samt tilhørende fagmoduler for eiendomsskatt og VARF. Flere av dagens systemer er i ferd med å fases ut og det er viktig at det sikres best mulig digitalisering av dataflyt og innbyggjerservice. Forprosjektet konkluderte med at man skal gjennomføre en anskaffelse, og dette prosjektet ble startet opp i desember 2019 med forventet drift 1. januar 2021. Prosjektet kjøres i samarbeid med IKT-Agder og de øvrige 7 samarbeidskommunene.

Robotiseringsprosjekt: Det er startet et prosjekt for å kartlegge robotiseringsmuligheter for standardiserte oppgaver relatert til innhenting av VARF-gebyrer i samarbeid med IKT-Agder. F&G har utarbeidet prosessoversikter og er med som pilot.

Samordning faktureringsressurser: I 2017 og 2018 var det et forprosjekt som gikk på å samle fakturering i færre miljøer i kommunen. Det ble da bestemt at det skulle være ett eller to faktureringsmiljøer, F&G samt eventuelt Berge Gård. Grunnet utfordringer med ressurser ble prosjektet lagt litt på is, men er nå tatt opp igjen da ressursene er på plass. Arbeidet med dette fortsetter ut i 2020, og hensikten er effektivisering, sikre kvalitetsflyten og redusere krediteringer og feilrettinger.

Integrasjoner mot regnskapssystem: F&G jobber med å integrere forsystemer med regnskapssystemet for å sikre bedre dataflyt og innbyggjerservice. Aivo er et forsystem for fakturering av kolonial og kost til hjemmeboende, samt kantine og tilhørende intern / ekstern fakturering av dette. Integrasjon av dette startet opp i 2019, har vært gjort en del testing, men er ikke helt i mål enda. Arbeidet fortsetter i 2020. Gerica som forsystem er en annen integrasjon som det jobbes videre med i 2020.

Kemner

Kommunene Grimstad og Lillesand samarbeider om skatteoppkreverfunksjonen og har et felles kemnerkontor som holder til i Ericsson-bygget i Grimstad hvor vi er samlokalisert med skattekontoret og interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder. Kemneren sin hovedoppgave er regnskapsføring, fordeling og innkreving av skatt og arbeidsgiveravgift, samt kontroll og informasjon til arbeidsgiverne i kommunen. Videre har kemneren ansvar for innkreving av kommunale eiendomsavgifter og andre krav for Grimstad kommune. Kontoret har 5,6 årsverk, hvorav 4,1 på skatteoppkreverfunksjonen og 1,5 på kommunale krav. I tillegg er kommunen med i en interkommunal ordning for arbeidsgiverkontroll (Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder) og kjøper lovpålagte tjenester derfra.

Bemanningen har gjennom året vært stabil, men det har i perioder vært utfordringer knyttet til høyt sykefravær (langtidsfravær) som har vært krevende å håndtere. Takket være en stab av høyt kvalifiserte og effektive medarbeidere har kontoret allikevel greid og opprettholdt god produksjon på kjerneoppgavene. Regjeringens forslag og Stortingets vedtak om å overføre skatteoppkreverfunksjonen til skatteetaten fra 1. juni 2020 (senere vedtatt utsatt til 1. november 2020) har naturlig nok skapt en del usikkerhet på kontoret både i forhold til fremtidige arbeidsoppgaver og kontorsted for den enkelte medarbeider. Det ble tidligere avklart at arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse skulle legges til grunn ved overføringen. Det betyr at alle som fyller vilkårene for det, vil følge med over i skatteetaten. Ettersom flere av våre oppgaver (arbeidsgiverkontroll og skatteregnskap) er vedtatt lagt til skattekontoret i Grimstad vil alle ansatte ved vårt kontor få arbeidsoppgaver i Grimstad.

Som en følge av at skatteoppkreverfunksjonen ble vedtatt overført til skatteetaten, ble det igangsatt samtaler mellom Grimstad og Arendal med tanke på samarbeid om kommunal innkreving. Dette er en liten tjeneste i begge kommuner og egner seg for samarbeid for å få større og mer robust fagmiljø, spesielt når skatteoppkreverfunksjonen forsvinner over til skatteetaten. Administrativt ble det tidlig klart at man ønsket et interkommunal samarbeid på området. Etter nærmere utredninger og avklaringer ble det besluttet å gå for en vertskommunemodell hvor enheten lokaliseres i Arendal med Arendal kommune som vertskommune. Ordningen er i skrivende stund vedtatt politisk i begge kommunene og enheten vil ventelig være samlokalisert og operativ fra høsten 2020.

Når det gjelder oppfølging og innfordring av kommunale krav har kontoret gjennom året hatt en del utfordringer knyttet til samhandlingen mellom økonomisystemet Xledger og innfordringssystemet Procasso. Problemet dreier seg om at Xledger ikke klarer å sende delbetalinger riktig over i Procasso. Konsekvensen av det er at systemet produserer ukorrekte purringer og vi har kunnet risikere å purre på feil beløp. Dette har gitt en del ekstraarbeid, ved at vi er nødt til å sjekke alle purringer manuelt. Forholdet er gjentatte ganger tatt opp med systemleverandøren og vi har klare forventninger til en snarlig løsning. Vi er representert i en forvaltningsgruppe for faktura og innfordring for de kommunene som er knyttet til IKT-Agder og som har samme økonomisystem. Dette gjør det lettere i felleskap å

løfte utfordringer og problemer inn mot systemleverandøren. Tross utfordringer som nevnt, har kontoret god oppfølging av utestående krav og lave restanser.

På skatt (skatteoppkreverfunksjonen) har skatteoppgjørene gått som normalt, med hoved avregning i juni og løpende skatteoppgjør fra august til oktober for næringsdrivende og andre med mer kompliserte skatteoppgjør. På innkrevingssiden går mye av ressursene med til innkreving av utestående skattekrav fra fjorårets likning og eldre år. Resultatkravene fra faglig overordnet – skattekontoret, divisjon innkreving, ble i 2019 oppnådd samtlige skattearter, med unntak av restsatt for upersonlige skattytere (selskaper) og arbeidsgiveravgift. Hovedårsaken er flere konkurser. Det har i 2019 vært åpnet hele 35 konkurs i Grimstad mot 16 konkurser i 2018. I flere av disse konkursene har vi hatt beløpsmessig store krav. Dersom det ikke er midler i et selskap etter gjennomført konkursbehandling, vil kravet som hovedregel være tapt. En effektiv innfordring er viktig for å opprettholde skattesystemets troverdighet og legitimitet. Kontoret innkrevingstrategi har vært og er at vi skal være raskt ute og bruke de tvangsmidler som lovverket gir anvisning på, med størst fokus på nye og store restanser.

Når det gjelder skatteinngangen og kommunens andel av løpende skatteinntekter, så endte det med en svikt i forhold til korrigert budsjett på hele 53,5 mill. kroner. Hovedårsaken til svikten er endring av likning for stor enkeltskattyter og en påfølgende negativ korleksjon på fordelingsnøkkelen mellom skattekreditorene.

For en mer detaljert gjennomgang av kemneren sin virksomhet og vurdering av skatteinngangen, vises til kemneren sin årsrapport som følger som vedlegg til årsmeldingen.

Status for digitalisering og IKT

Organisering av digitaliseringsarbeidet i Grimstad kommune

Grimstad kommune har gjennom IKT Agder-samarbeidet driftsavtale (SLA) med IKT Agder. Avtalen omfatter blant annet drift av datasystemer, pc-er og nettbrett, servicedesk for melding av feil og innkjøp av datautstyr. IKT Agder bidrar også med prosjektledelse i fellesprosjekter, og i felles digitaliseringsprosesser i samarbeidet.

IKT-/digitaliseringsteamet i Grimstad kommune består av fire ansatte (ca. 3,5 årsverk), som både jobber tett sammen som et tverrfaglig team, og samtidig ivaretar hver sin sektor som primært tjenesteområde. Teamet har høy kompetanse innen sine fagfelt (bl.a. IKT innen helse/omsorg og oppvekst, informasjonssikkerhet, bredbånd, telefoni) og er gjennom sin lokale forankring tett på organisasjonens behov og digitaliseringsmuligheter. Teamet gir lokal brukerstøtte og opplæring i fagsystemer/kontorprogramvare til ansatte og politikere, noe som ikke er dekket av driftsavtalen med IKT Agder. Teamet fungerer også som kontaktpunkt mot IKT Agder i oppfølging av leveranser og driftsavtale.

IKT-teamet har i 2019 arbeidet kontinuerlig med koordinering og støtte av digitaliseringsprosesser i kommunen, blant annet gjennom jevnlig koordineringsmøter med fagansvarlige og andre av Grimstad kommunes deltakere i forvaltningsorganisasjonen, for å ha høyt fokus på gevinstuttak og sikre god informasjonssflyt rundt kommunens digitaliseringsarbeid.

Informasjonssikkerhet og personvern

Det har vært gjennomført en rekke tiltak for å følge opp den nye personvernforordningen (GDPR) og personvernlovgivning som trådte i kraft sommeren 2018. Dette omfatter blant annet opplæring av ledere via lederskolen, og inngåelse og kvalitetssikring av en rekke databehandleravtaler med leverandører. Sikkerhetsforum i IKT Agder-samarbeidet (informasjonssikkerhetsansvarlige for hver kommune/fylkeskommunen samt personvernombudene i samarbeidet) har hatt jevnlig møter for å arbeide med informasjonssikkerhet og personvern i kommunene.

Nytt personvernombud for kommunene IKT Agder-samarbeidet tiltrådte august 2019, og har vært en viktig støttespiller i arbeidet med å ivareta og følge opp GDPR-kravene til kommunen.

Bredbånd

Det ble søkt om statlige midler til bredbåndsutbygging i Grimstad for 2019. Grimstad kommune har fått innvilget støtte for områdene Grefstad og Kleppekjærveien. Kommunen jobber videre i 2020 for å få realisert disse prosjektene.

Bredbåndsprosjektet på Tjore ble slutført, sluttrapport underskrevet og fibernettet ble ferdigstilt i april 2019.

For 2018 prosjektet Beisland/Nygrenda og Havstad ble det i 2019 skrevet en intensjonsavtale med Afiber AS om utbygging av fiber i disse prosjektområdene. Kommunen jobber sammen med utbygger videre i 2020 for å realisere prosjektet med mål om å få på plass en utbyggingsavtale.

Gratis trådløst nett i sentrum

Kommunen har i 2019 jobbet sammen med IKT Agder, næringssjef og lokalt næringsliv med avklaringer, befaring og planer for å realisere denne utbyggingen innen fristen i 2020.

Valg 2019 og nytt kommunestyre

Teamet bidro til teknisk gjennomføring av valget 2019 i samarbeid med politisk sekretariat og IKT Agder. Dette handlet både om utstyr og oppsett for gjennomføring av forhåndsstemming og valgdag. Det ble også gjort arbeid med tilrettelegging og oppsett, utdeling og opplæring i bruk av iPad for det nye kommunestyret og medlemmer av politiske utvalg og råd. En gevinst av dette er at politikerne nå er på samme plattform, noe som forenkler driften og gjør det mulig å ta i bruk felles løsninger.

Digitalisering i helse- og omsorgssektoren

Det har vært stor aktivitet innenfor sektoren med løpende prosesser gjennom hele 2019. Som eksempler kan nevnes:

- Det er etablert en digital løsning (Velferdsteknologis knutepunkt) mot responscenteret for trygghetsteknologi slik at journalføring i forbindelse med trygghetsalarmer automatisk blir tilgjengelige i journalsystemet til helse- og omsorgstjenesten. Dette gir grunnlag for bedre pasientoppfølging.
- Løsning for digital postutsendelse via saksbehandlingssystemet til pleie- og omsorg er blitt bedre tilpasset og brukes i forbindelse med all saksbehandling på Tjenestekontoret.
- Videreføring og ytterligere utbredelse av helsepersonellet fagsystem gir dem tilgang til oppdatert informasjon til enhver tid når de er ute på oppdrag, og legger til rette for effektiv kommunikasjon mellom de ansatte i omsorgstjenesten.
- Løsning for digitale videotilsyn er blitt etablert og er under utprøving. Denne løsningen kan erstatte fysiske tilsyn hos brukere.
- Norsk helsenetts løsning for sikker videokommunikasjon mellom ulike helseaktører er innført. Løsningen kan blant annet brukes i forbindelse med utskriving av pasienter fra sykehus til kommunen, slik at for eksempel ansatte på tjenestekontoret kan konferere med pasient og lege om nødvendig helsefaglig oppfølging før pasienten reiser hjem.

Digitalisering i kultur- og oppvekstsektoren

Nytt fagsystem for barnehagene – Vigilo barnehage – ble innført i 2018. På grunn av en del utfordringer har prosjektet pågått gjennom hele 2019, og planlegges avsluttet våren 2020.

«Det digitale løftet» - IKT-plan for skolene 2019-2022 med tilhørende handlingsplan for 2019 har vært førende for den digitale satsingen i skolene i 2019. De to pilotskolene på innføring av 1:1-utstyr (Landvik skole og Grimstad ungdomsskole) har gjennom 2019 gjort svært mange erfaringer, noe som vil komme til nytte når en i 2020 skal implementere den digitale satsingen på øvrige skoler i Grimstad. «Det digitale løftet» vil være en viktig side ved skoleutviklingsarbeidet og arbeidet med fagfornyelsen og nye læreplaner i skolene.

I begynnelsen av 2019 ble det tatt i bruk kommunikasjon mellom skole og hjem via ny foresatt-app i Visma Flyt Skole, noe som har gitt mulighet for hyppig og god kontakt i samarbeidet rundt elevene. I løpet av 2019 var det ca. 380.000 innlogginger i foresatt-appen. Integrasjon mot Public 360 bidrar til en vesentlig andel av dokumentfangsten i sak-/arkivsystemet.

Digitalisering i samfunns- og miljøsektoren

Sektoren har hatt et sterkt fokus på digitalisering og effektivisering av informasjonsflyt:

- Nytt digitalt eiendomsregister implementert og testet før jul 2019
- Nytt kommunenummer vellykket implementert i alle VARF-fagsystemer 01.01.20 (samarbeidsprosjekt med IKT Agder og øvrige kommuner høsten 2019)
- Vannmåleroppgjør gjennomført i nytt system og funksjonalitet på plass – Grimstad kommune vært pilot høsten 2019. Løsningen videreutvikles og forberedes i samarbeid med systemleverandør våren 2020.
- Mulighet for å sende ut pålegg om vannmålere i nytt system implementert høst 2019
- Oppstart nytt prosjekt for å se på gebyr og VARF-fagsystemer i samme prosess for å sikre bedre dataflyt og innbyggjerservice
- Oppstart kartlegging av robotiseringsmuligheter for standardiserte oppgaver relatert til innhenting av VARF gebyrer
- Smarte vannmålere: Det ble startet arbeid med å opprette QR-koder på kommunale målere som letter avlesningsprosessen. Dette vil være på plass innen høsten 2020

Kommunens nettsider og intranett

Nettsidene

I 2019 har samarbeidet mellom nettredaktørene i IKT Agder i stor utstrekning dreid seg om å samordne slik at de tidligere østkommunene får tatt i bruk funksjonalitet i nettsidene og skjemaløsning på samme nivå som Arendal, Grimstad og Froland allerede har.

Tore på kontoret

De siste månedene i 2019 har det vært jobbet med en intern chatbot, som er tilgjengelig for ansatte via ansattportalen. Chatboten har fått navnet *Tore på kontoret*, og er en intern versjon som tilsvarende *Kommune-Kari*. Mens *Kommune-Kari* svarer innbyggere, svarer *Tore på kontoret* på spørsmål som gjelder den ansattes arbeidshverdag. Publisering er satt til midten av mars 2020.

IKT Agder-samarbeidet

IKT Agder-samarbeidet ble i 2018 utvidet til å omfatte fem nye kommuner, og gjennom 2019 har det fortsatt pågått en rekke prosesser og prosjekter knyttet til harmonisering av systemer mellom nye og gamle kommuner i samarbeidet, samt forberedelser til sammenslåing av Agder-fylkene. Dette har medført et lavere nivå på service og prosjektgjennomføring, ettersom ressurser hos IKT Agder har vært bundet opp i mange av harmoniseringsprosessene.

Drift: IKT Agder drifter nettverk, integrasjoner, noen fagsystemer og pc/nettbrettløsninger for Grimstad kommune. En del av våre store systemer er levert som skytjenester, blant annet ERP, saksbehandlings- og arkivsystemet, og det skoleadministrative systemet. Den operative driften av disse ligger dermed ikke hos IKT Agder. Det har i 2019 vært lite driftsproblemer i systemene våre.

Forvaltning: Forvaltning av felles fagsystemer er lagt til egne forvaltningsgrupper i IKT Agder-samarbeidet. Det har i 2019 vært innført ny forvaltnings-/styringsmodell med egne styringsgrupper for de fire hovedområdene innenfor felles forvaltning (administrative systemer, oppvekst, helse og omsorg, tekniske systemer). Under de enkelte forvaltningsgrupper er det i tillegg egne faggrupper som jobber mer dedikert med felles rutiner, oppsett, mv. for sine fagsystemer.

Prosjekt: IKT Agder leder felles IKT-prosjekter for kommunene og fylket i samarbeidet. I 2019 har Grimstad kommune deltatt i følgende prosjekter:

- **Barnehageadministrativt system:** Prosjekt for anskaffelse og implementering av nytt fagsystem for barnehagene (Vigilo barnehage) har pågått gjennom 2019, og avsluttes våren 2020.

- **Nytt fagsystem for PPT:** Felles prosjekt i IKT Agder-samarbeidet for anskaffelse av nytt og mer moderne fagsystem ble startet opp i 2019, og pågår fortsatt i 2020.
- **Nytt kvalitets- og avvikssystem:** Felles anskaffelsesprosjekt, der leverandør og løsning ble valgt høsten 2019: QM+. Prosjektet forventes avsluttet i løpet av første halvår 2020.
- **Gebysystem og forsystemer:** I 2019 er det gjennomført et felles forprosjekt i IKT Agder-samarbeidet i forbindelse med behov for nytt fagsystem for forvaltning av kommunale eiendomsgebyrer. Forprosjektet resulterte i oppstart desember 2019 av prosjekt for anskaffelse av nytt fagsystem for kommunale eiendomsgebyrer. Forventet levert i årsskiftet 2020/2021 og ferdig implementert i første halvår 2021.
- **Innføring av eByggesak:** Prosjektet har jobbet med avklaringer og forberedelser til pilot i Grimstad kommune. Piloteringen er planlagt å begynne ca. i midten av mai 2020.
- **Skole 365:** Felles prosjekt for kommunene i IKT Agder-samarbeidet, for å tilrettelegge Office 365 for bruk i grunnskolen, samt kurse superbrukere på alle skolene i samarbeidet. Prosjektet pågår fortsatt.
- **Trio sentralbordsystem:** Oppgradering til ny versjon 7.1 ble utført våren 2019. Oppgradering var nødvendig sett i forhold til ny personvernlovgivning.
- **Forprosjekt ny telefoniløsning:** Det ble i IKT-samarbeidet gjennomført forprosjekt for ny telefoniløsning høsten 2019. Løsningen innbefatter telefonsentral og støttesystem (sentralbordløsning). Prosjektet skal etter planen starte opp før sommeren 2020.
- **Bookingsystem – utleie:** Anskaffelsesprosjekt for nytt bookingsystem (rom, bygg og idrettshaller) for alle kommunene i samarbeidet startet i 2019, og forventes avsluttet våren 2020.
- **Office 365:** Felles prosjekt for å legge til rette for å ta i bruk Office 365 som ny samhandlings- og intranettløsning har hatt liten framdrift i 2019. Froland kommune piloterer nytt intranett.

Agder kommunale støttetjenester (AKST)

Agder kommunale støttetjenester er en virksomhet som er etablert etter kommunelovens § 27 som et eget rettssubjekt og er et interkommunalt samarbeid mellom Arendal og Grimstad kommuner på områdene lønn, regnskap, post og arkivtjenester. Etter ny kommunelov endrer AKST organisasjonsform til Kommunalt oppgavefelleskap.

AKST har et styre bestående av en representant fra hver kommune, en ansattrepresentant og daglig leder. Det avholdes styremøte hver måned med unntak av juli.

AKST har 40 ansatte, består av 3 avdelinger med hver sin avdelingsleder. AKST representerer sine eiere (Arendal og Grimstad kommuner) inn i forvaltningsorganisasjonen som driftes gjennom IKT Agder IKS. Vi sitter med leder for forvaltningsgruppen for regnskap og leder for forvaltningsgruppen for lønn. Vi har også hatt leder for arkivgruppen, men den er nå overtatt av Froland kommune. AKST er kommunenes fagkompetanse innen regnskap, lønn og arkiv og vi yter tjenester til våre eiere gjennom en SLA-avtale som revideres hvert år. AKST har egen hjemmeside og har innført helpdesk på områdene lønn og arkivtjenesten. Dette ser vi på som en stor forbedring i forhold til kapasitet og tilgjengelighet i forhold til våre kunder. Vi holder jevnlig kurs og det er også mulig å bestille AKST til spesialtilpassede kurs på arbeidsplassen. I 2019 ble det gjort en innsats mot Østre Agder kommunene for å få inn flere eiere i AKST. Det ble utarbeidet tilbud på eierskap og kjøp av enkelttjenester. Dette har foreløpig ikke medført til økt eierskap i AKST.

Det ble høsten 2018 politisk vedtatt i Arendal kommune å benchmarke AKST. Det ble derfor våren 2019 inngått avtale med Bouvet AS om å benchmarke AKST mot tilsvarende virksomheter. Ettersom det ikke er så mange andre tilsvarende virksomheter, så ble det vanskelig å finne noen å sammenlikne AKST med. Det ble derfor foretatt en sammenlikning med utviklingen i Arendal og Grimstad kommuner, samt store kommuner som til sammen er på størrelse med Arendal og Grimstad kommuner. Resultatet viser at AKST potensiale for effektivisering ligger i å vokse. Det er begrenset hvor mye AKST kan gi tilbake til sine eiere ved eksisterende drift. AKST har siden oppstarten i 2015 redusert bemanningen med 7 årsverk.

I 2019 har AKST jobbet mye med digitale prosesser. Vi innledet et samarbeid med Egde Consulting på kvalitetssikring av kommunenes postlister. Denne tjenesten skal overtas av IKT Agder IKS som i samarbeid med Digital Workforce skal sette opp flere digitale prosesser på alle våre fagområder. Vi har stor fokus på sikker digital forsendelse og i samarbeid med IKT Agder IKS setter vi opp ny løsning for hvordan vi kan motta sensitiv informasjon fra kommunene. Dette arbeidet vil vi ha stor fokus på også inn i 2020. AKST eier ingen av fagprogrammene vi benytter og systemansvaret ligger hos IKT Agder IKS. All utvikling gjøres i samarbeid med kommunene som eiere og drifter av systemene.

Beredskap

Fylkesmannen gjennomførte systemrevisjon med Grimstad kommune i perioden 25.03.2019 – 15.08.2019. Det ble ikke gitt avvik.

Formålet med systemrevisjonen var å vurdere om Grimstad kommune ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfattet undersøkelse om:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

Hovedinntrykket til Fylkesmannen er at tilsynet i Grimstad kommune bekrefter et langvarig inntrykk av at kommunen jobber godt og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap. Det er høy beredskapsbevissthet i kommunen, på alle nivåer. Kommunen har de planer og dokumenter som de er pålagt å utarbeide i lov og forskrift.

Det er økt fokus på egenberedskap og direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har etablert en egenberedskapsuke. Her arrangerte og deltok kommunen på flere aktiviteter - også i samarbeid med Norske Kvinners Sanitetsforening. Målet er at flest mulig husstander kan klare seg selv i en krise på 72 timer. På den måten kan hjelpen nå ut til de som trenger den mest.

For mer informasjon om samfunnssikkerhet og beredskap i Grimstad kommune, se nettsiden

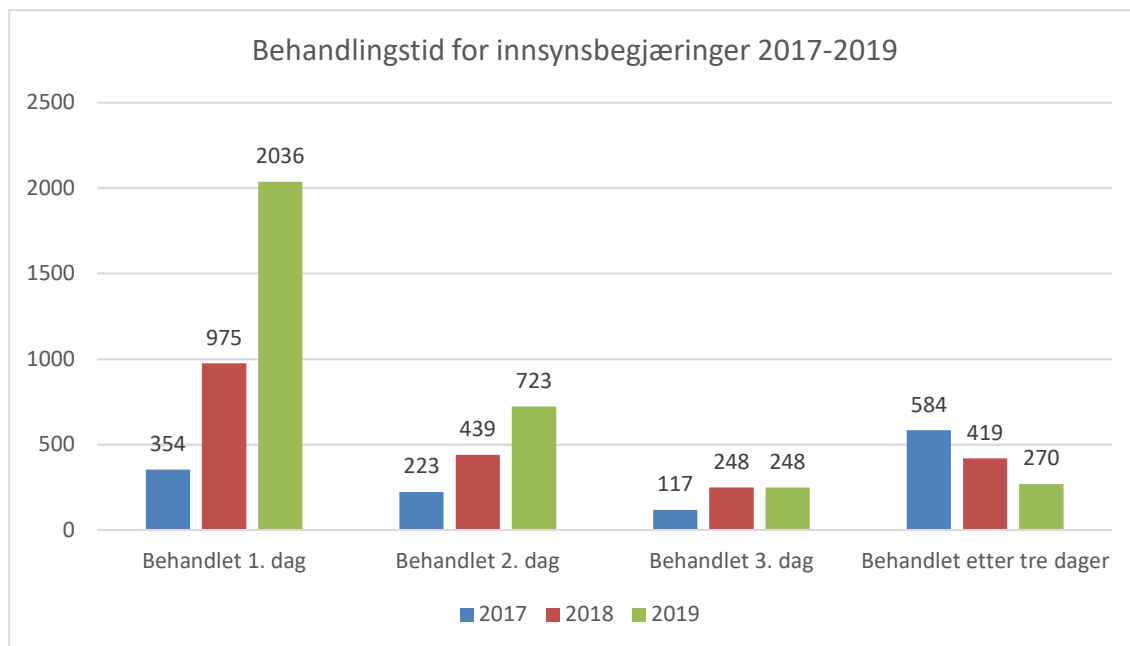
www.grimstad.kommune.no/tjenester/beredskap-brannvern-og-feiing/samfunnssikkerhet-og-beredskap/

Åpenhet og innsyn

I 3. tertial ble det registrert 1307 innsynssaker i saksbehandlings- og arkivsystemet. Totalt for året ble det registrert 3277 innsynssaker. Dette er en vesentlig økning - fra 1278 begjæringer i 2017 og 2081 begjæringer i 2018.

Behandling av innsynsbegjæringer skal jf. offentleglova skje «uten ugrunnet opphold», som i praksis betyr innen tre virkedager. 14 prosent av kommunens innsynsbegjæringer ble behandlet senere enn tre virkedager i 3. tertial. For hele året ligger andelen begjæringer som ble behandlet etter tre virkedager på 8 %. Noen av innsynssakene er såpass omfattende at de krevde lengre behandlingstid, noe loven åpner for. Statistikken for innsynsbegjæringer per 2017-2019 vises i grafisk fremstilling under her.

I 3. tertial kom det inn svar på en klagesak som ble sendt til Fylkesmannen i 2. tertial, der fikk kommunen medhold i sitt vedtak. En klagesak ble sendt til Fylkesmannen hvor svar ikke ble mottatt i løpet av året. En sak var sendt til Sivilombudsmannen, med svar om at det ikke var grunn for videre behandling.

Fellesområdet

Økonomitall

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	11 596	13 147	13 652	13 652	505
Andre driftsutgifter	42 229	52 996	52 343	53 843	847
Driftsinntekter	-11 781	-8 131	-9 182	-7 852	279
NETTO	42 044	58 150	56 813	59 643	1 493

Måleindikator	Fravær 2019	Fravær 2018	Endring
Korttid	3,8%	4,3%	-0,5%
Langtid	3,2%	6%	-2,9%
Sum fravær	7%	10,3%	-3,4%

Måleindikator	1.1	31.12
Faste årsverk		
Midlertidige årsverk	19,2	4
Sum årsverk	19,2	4
Budsjetterte årsverk		

Innledning

Fellesområdet inneholder områder og poster som er felles for hele kommunen, og som ikke klart kan henføres til noen spesiell sektor eller tjenesteenhet. Her legges det kostnader som gjelder alle enheter i kommunen. I Grimstad kommune gjelder dette AKST (Agder kommunale støttetjenester), forsikringspremier, felles IKT-kostnader, politikere, interkommunalt samarbeid for revisjon, kontrollutvalg og reformlæringer.

Agder kommunale støttetjenester (AKST) er Grimstad og Arendals felles IKS for regnskap, lønn og arkiv/dokumentsenter. Grimstad kommune er representert i styret i AKST, og er vertskommune for selskapet.

Budsjettet for fellesområdet er i hovedsak basert på en videreføring av dagens aktivitetsnivå og tidligere vedtatt handlingsprogram.

Resultat og aktivitet

Fellesområdet er summen av flere ansvarsområder, slik beskrevet ovenfor. Det samlede netto mindreforbruket på kr 1.631.000,- fordeler seg slik (+ er et mindreforbruk):

* Politikere (+936 000)

* Diverse felleskostnader (+546 000)

* Felles IKT (-1 440 000)

* Reformlærlinger (+1 598 000)

* Kontrollutvalget (-9 000)

Lærlinger: Det er brukt i underkant av 1,6 millioner mindre (ca. 20%) enn budsjettet innenfor lærlingeområdet. Dette skyldes i hovedsak at antall lærlinger i 2019 har vært lavere enn budsjettet grunnet sykefravær.

IKT Agder: For kjøp av tjenester fra IKT Agder har det vært et merforbruk på i overkant av 1,5 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at Grimstad kommune har fått en større andel av IKT Agder sine kostnader knyttet til revidert budsjett for IKT Agder. Kostnadsfordelingen mellom eierkommunene er fastsatt av representantskapet for selskapet som igjen består av rådmennene for disse kommunene.

Vurderinger

Mindreforbruket på fellesområdet skyldes flere ting. Kommunen har fått noe mer tilskudd til reformlærlinger enn budsjettet, samt at det har vært en del sykefravær blant lærlingene. I 2019 var det kommunevalg, og det ble brukt mindre enn det var budsjettet til, blant annet til innkjøp. Det ble belastet mindre til overtid og godtgjørelse enn antatt. Fellesområdet har et mindreforbruk som skyldes at forsikringene ble lavere i 2019 enn antatt. Merforbruket til området felles IKT skyldes i hovedsak betalinger i forbindelse med prosjekter, til IKT Agder.

Finansområdet

Økonomi

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Netto lønnsutgifter	-17 570	-21 605	1 700	-13 000	8 605
Andre driftsutgifter	233 758	176 738	191 049	176 419	-319
Driftsinntekter	-1 529 704	-1 519 693	-1 514 181	-1 489 668	30 025
NETTO	-1 313 515	-1 364 559	-1 321 432	-1 326 249	38 310

Innledning

Kommunens finansområde består i hovedsak av frie inntekter (skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning), netto finanskostnader (renteutgifter, renteinntekter, kompensasjonstilskudd fra Husbanken til tidligere investeringer innen skole, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkebygg, avdrag og utbytte fra Agder Energi), eiendomsskatt, pensjons-/lønnskostnader og til sist enkelte mindre poster som bankgebyrer osv. I tillegg sluttregnskapsføres kommunens samlede årsresultat på finansområdet. Årsresultatet for 2019 er minus kr. 138 096,93

Resultat og aktivitet

Finansområdet totalt: Finansområdet har en netto merinntekt på kr. 38,3 mill. i forhold til budsjett. I tillegg er det regnskapsført et negativt årsresultat på 0,1 mill., slik at resultatet for finansområdet i realiteten er i overkant av 38,4 mill. Nedenfor følger forklaring innenfor hovedområdene:

Frie inntekter: Grimstad kommune har for 2019 en skatteinngang (inntektsskatt og formueskatt for personer) på 74,3% av landsgjennomsnittet. Dette er meget lavt for Grimstad. I 2017 var skatteinngangen på 103,3% mens den var på 90,2% i 2018. 2018 vurderes som et normalår. Skatteinngangen for 2019 i Grimstad ble kr. 551,5 mill., mens regulert budsjett var kr. 605,0 mill. Dette ga en svikt på kr. 53,5 mill. Nasjonalt økte skatteinngangen i kommunene med 4,67 % i 2019. Dette var en høyere vekst enn det regjeringen hadde anslått for kommunene, både i opprinnelig budsjett og i revidert nasjonalbudsjett. Den økte skatteinngangen for kommunene gjorde at Grimstad kommune fikk overført kr. 73,3 mill. mer i inntektsutjevning skatt fra andre kommuner enn budsjettet. Sum frie inntekter (rammetilskudd, skatt og inntektsutjevning skatt) ga dermed en merinntekt på **+ kr. 19,8 mill.** høyere enn budsjettet. Det kan ellers nevnes at denne høye inntektsutjevningen først og fremst var et resultat av november-skatten i landet, som ble avregnet til kommunene med inntektsutjevning i januar 2020 (skal regnskapsføres i 2019 etter statlige regler). Det var derfor ikke mulig å forutsi før medio desember 2019 at inntektsutjevningen skulle bli så stor.

Pensjonskostnader: Netto regnskapsførte pensjonskostnader på finansområdet ga en merinntekt på **+ kr. 8,6 mill.** I realiteten betyr dette to ting; kostnadene til pensjon ført ute på sektorenes områder var noe høyere gjennom året enn de fakturaene (utgiftene) som kom fra pensjonsselskapene KLP og SPK. Den andre årsaken er ordningen med premieavvik. Da kostnadene til pensjon økte mye på tidlig 2000-tallet, innførte Bondevik II - regjeringen en ordning med premieavvik i kommunesektoren. I

praksis betyr dette at kommunene kan kostnadsføre et beregnet gjennomsnitt av anslåtte pensjonskostnader for flere år, og så inntektsføre eller nedbetale på differansen senere regnskapsår. I 2019 ble det inntektsført et premieavvik på kr. 36,5 mill., mens det ble betalt ned på gamle pensjonskostnader (amortisering) med kr. 14,6 mill. Netto betyr dette at Grimstad kommunes "gjeld til oss selv" økte med kr. 21,9 mill. i 2019 og at kontantbeholdningen vår i banken ble redusert tilsvarende. Dette må betales ned i kommende årsregnskaper.

Eiendomsskatt: Budsjettert eiendomsskatt for 2019 var kr. 70,0 mill., mens inntektene til slutt ble kr. 70,4 mill., altså **+ kr. 0,4 mill.** i merinntekter.

Netto finanskostnader: Renteutgifter, renteinntekter, avdrag og kompensasjonstilskudd fra Husbanken m.m. hadde samlede netto utgifter på **+ kr. 7,4 mill.** mindre enn budsjettert. Det var spesielt renteinntektene på bankinnskudd som ble bedre enn budsjettert (+ 5,9 mill.)

Andre områder/poster: Andre områder/poster enn de nevnt ovenfor hadde et resultat opp mot budsjett på **+ kr. 2,1 mill.**

Kirke og trossamfunn

Økonomitall

Beskrivelse	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Reg budsjett 2019	Avvik 2019
Andre driftsutgifter	20 910	22 558	19 749	19 749	-2 809
Driftsinntekter	-1 593	-2 100	0	0	2 100
NETTO	19 316	20 457	19 749	19 749	-708

Innledning

Området kirke og trossamfunn består av de driftstilskuddene som gis til Grimstad kirkelige fellesråd (Den norske kirke) og de tilskudd som gis til andre trossamfunn. Andre trossamfunn har, etter gjeldende lovverk, krav på samme tilskudd per medlem som det Den norske kirke mottar per medlem. Tilskudd til kirkegårder, gravlunder og krematorier skal ikke være med i grunnlaget for tilskuddsberegningen.

I 2019 var tilskuddet per medlem kr. 1 088 mens det var på kr. 954 i 2018. Økningen utgjorde 14,04 % og er hovedårsaken til merforbruket på kr. 708 000 i forhold til budsjettet for 2019.

Resultat og aktivitet

Kommunestyret bevilget for 2019 totalt kr. 16,584 mill. i driftstilskudd til Den norske kirke. Hele beløpet er utbetalt, og det er derfor ikke avvik i forhold til budsjett. Når det gjelder andre trossamfunn, så ble det budsjettert med kr. 3,165 mill. Dette er i realiteten en anslagspost. Hvor mye som blir utbetalt vil være avhengig av satsen per medlem og antall medlemmer i de ulike trossamfunnene. Det er staten v/Brønnøysundregistrene som registrerer og godkjenner medlemslistene fra trossamfunnene. Oversiktene med antall medlemmer sendes deretter til kommunene, slik at kommunene bruker disse for videre utbetaling av kommunalt tilskudd. Listene fra staten kom høsten 2019, og totalt utbetalte Grimstad kommune kr. 3,873 mill. Merforbruket på kr. 708 000 jf. økonomitabellen er derfor knyttet til dette.

Det er ellers regnskapsført avskrivninger på kr. 2,1 mill. til Den norske kirke. Dette er bruttoført med likt beløp både på innteks- og utgiftssiden, slik at dette har ingen netto regnskapsvirkning.

Stikkordsregister

A

Agder kommunale støttetjenester 72; 75
AKST 72; 73; 75
anskaffelser 62; 66
arkivering 62; 66
avskrivninger 79

B

barnehage 10
Befolkningsutvikling 11
bemanningsnorm 37
beredskap 46; 51; 65; 73
bredbåndsutbygging 70

D

digitaliseringsprosesser 69
driftsinntekter 12

E

effektiviseringstiltak 56
eiendomsskatt 8; 67; 77; 78
etiske retningslinjer 4

F

fastlegehjemler 55
fellesområdet 36; 75; 76
finanskostnader 5; 77; 78
folkehelse 10
fornybare energikilder 28
Frivilligsentralen 46; 54; 55

G

GDPR 69; 70
Grimstad Næringsforening 24

H

heltidskultur 22; 47; 60

I

I4Helse 50; 51; 54; 58; 60
IA-avtale 20
IKT Agder 69; 70; 71; 72; 73; 76; 78
innsynssaker 73
inntektsutjevningen 77
interkommunale plansamarbeidet 61; 63

K

kemneren 68; 69
klimaregnskapet 28; 31
kommunal vei 61
kommunennummer 67; 71
kommuneplan 10
kommuneplanens arealdel .. 61; 62
kommunestyret 7; 10
Kultur- og miljøutvalget 8

L

lærlinger 21; 76; 78

N

nasjonalpark 24; 41
NAV 21; 50; 51; 58
nedsatt funksjonsevne 8
Næringsutvikling 10; 23

O

omstillingsprosjektet 47; 48
organisasjonsstrategi 18

P

pensjonskostnader 77

personvernombud 70
psykisk helse 10

R

rammeplan 37
rammetilskudd 5; 77
renovasjon 64
renteinntekter 5; 77; 78
ressurskrevende tjenester 46

S

selvfinansierende tjenester 64
skatteinngang 5; 77
skatteinngangen 69; 77
skattekrav 69
skatteoppkreverfunksjonen 68; 69
småhus 27
spesialisthelsetjenesten 55; 59
Strategisk næringsplan 24

T

tidlig innsats 37; 46; 47; 50; 54
trafikkikkerhet 63
trossamfunn 12; 79

U

Universitetet i Agder 10

V

velferdsteknologi 3; 50; 54; 57; 58;
60
verdier 4
Voksenskolen 52; 54

Ø

Østre Agder 3; 24; 38; 62; 72

